

WESTERN

T. MAJLS

CRNA TROJKA

BROJ 44 ● 200 DINARA

WESTERN

44

1987

T. Majls

**APAČI TOM I
CRNA TROJKA**

X-100

Urednik izdanja

Piroška Matić

Recenzent

V. Dubravčić

Naslovna strana

Slavka Bošnjaković

Izdaje i štampa: NIŠRO »Dnevnik«, OOUR Izdavačka delatnost, Bulevar 23. oktobra 31, Novi Sad, telefon (021) 621-555 ● žiro-račun 65700-603-6350 ● Direktor NIŠRO »Dnevnik«: **Jovan Smederevac** ● Rukovodilac OOUR Izdavačka delatnost: **Ilija Vojnović** ● Glavni i odgovorni urednik: **Todor Đurić** ● Urednik Redakcije knjiga: **Milorad Predojević** ● Tehnički urednik: **Juliš Arventidis** Sekretar Redakcije: **Zdenka Karabasil** ● Korektor: **Vera Manojlović**
Tiraž: 32 000 primeraka

T. Majls

APAČI TOM I CRNA TROJKA

1.

NESPOKOJSTVO U DOLINI PRKOSA

Pojavljivali su se iznenada kao da su iz zemlje iznicali. Bili su u crnim mantilima zakopčanim do ispod brade, sa posuvraćenim kragnama koje su im zaklanjale donji deo lica. Svaki je na glavi imao crni šešir natučen do obrva. Podignute preko usta i nosa, marame prikrivale su im po deo lica koji bi se bez njih video ispod šešira i iznad kragne.

Da li zbog takve crne odeće, ili zbog toga što su Pekos gradić na istoimenoj teksaškoj reci, i okolinu zavili u crno, prozvaše taj razbojnički trio – Crna trojka.

Pljačkali su ubijali i palili rančeve i farme duž Pekosa, a niko nije mogao ni da pretpostavi ko se skriva iza tih crnih odora i marama što su zaklanjale lice i prikrivale prirodnu boju glasa.

Uzalud im je šerif Bred Kolins postavljao razne zamke. Oni u njih nisu upadali, kao da su na vreme bili obaveštavani o opasnosti koja im pretila.

I sudija Džems Hauard besneo je i kleo se da će ih mirne savesti osuditi na smrt. Ali, niko nije mogao da uhvati bar jednog od njih da bi ga priveo tom deliocu pravde, a kamoli svu trojicu.

Sve je počelo pre, otprilike, pola godine, kada su u smiraj dana tri u

crno odevene prilike banule u banku Alena Straforda u kojoj u tom času osim čuvara i blagajnika nije bilo nikoga, ubili iznenađenog čuvara, a preplašenog blagajnika naterali da preda sav novac koji se nalazio u priručnoj kasi. Straford će kasnije tvrditi da su odneli preko pedeset hiljada dolara, dok će blagajnik, poveravajući se svojim prijateljima, tu sumu svesti na trideset.

Pljačku banke su obavili veoma brzo i spretno, pa pošto je jedan od trojice ubio čuvara nožem izbegavajući tako buku kakvu bi proizveo da je upotrebio kolt, niko nije znao šta se u to vreme dešavalo u banci, pogotovo što su je trojica razbojnika napustila kroz prozor koji je gledao u dvorište i na posumljeni brežuljak čijim se začetkom završavalo prostrano dvorište.

Nekoliko dana kasnije, dok je potera, na čijem se čelu nalazio šerif Kolins, uzalud tragala za Crnom trojkom, jedan od njih je ubio starog sudiju Kloda Boarona, Franca po poreklu, dok je sa grupom građana, među kojima se nalazio i uvaženi Džems Hauard, advokat i budući sudija, napuštao salun.

Kad je ubica posle toga nagnao svog konja u galop da bi utekao, nekolicina od onih što su se nalazila na daščanom doksatu pred salunom potrčase prema privezanim konjima, ali ih u tome sprečiše meci koji zapraštaše s druge strane

ulice i naterale ih da se, ostavljajući pogodnog sudiju, povuku u salun.

Odatle su videli kako još jedan jahač u crnom galopira na konju u istom pravcu u kom je otišao i ubica. To nije bio siguran znak da bi mogli da se pojave iz saluna, jer su znali da se tamo gde su bila dvojica zlikovaca nalazi i treći.

Tako je i bilo.

Treći razbojnik u crnom odjurio je za onom dvojicom, ali tek onda kad su oni bili daleko od grada. Zločini Crne trojke su se nastavili.

Farmeru Miguelu Penasku, koji je i bez toga imao muke sa okolnim rančerima zato što je svoju zemlju ogradio bodljikavom žicom, zapaljena je hacijenda. Dan kasnije sin mu je ubijen, a šesnaestogodišnja kćer napastvovana i zadavljena. Jadni Penasko je u prevelikom bolu ispalio sebi metak u slepoočnicu.

Dučandžija Fil Meredith je ubijen kad se sa kolima punim robe vraćao iz Hemlina u grad. Kola su bila zapaljena, a roba odnesena. Meredithova bolešljiva žena Ema bila je prinudena posle te nesreće da proda budzašto dućan i da se odseli rodacima u drugi grad.

Ranč Džastina Krejga je jedne noći zapaljen samo zato što su dvojica Krejgovih kauboja dan ranije pripucala iz daljine na Crnu trojku koja je projahala nedaleko od ranča. Jedan kaubojski se kleo da su u napadu na ranč, pored Crne trojke, učestvovali i petnaestak Indijanaca kojima nije mogao da odredi plemensko poreklo, što je sve iznenađilo i još više uznemirilo.

Zločini su se nizali. Gotovo da nije protekla sedmica, a da na nekom ranču ili farmi nije buknuo požar, da neko nije opljačkan, neko ubijen, a neka devojka ili žena napastvovana.

Ljude je zahvatio veliki strah. Nisu znali kad im, odakle i od koga preći opasnost. Zazirali su jedni od drugih, a na šerifu Kolinsu ispolja-

vali svoja nespokoјstva zbog toga što ne čini ništa da bi ih oslobodio napasti koja ih je snašla.

Međutim, jedne sparne septembarske noći desiće se po prvi put nešto posebno, nešto što se do tada nije događalo, a što će mnoge u Pekosu i okolini navesti na pomisao da je došao kraj ozloglašenoj Crnoj trojci.

2.

OLUJA SA GVADALUPE

Da nebo nije bilo prekriveno tučanim oblacima koje je vetar pred zalazak sunca dovaljao sa Gvadalupe, ne bi ni približno bilo tako mračno. Nagomilani oblaci i mlazevi kiše što stvoriše gustu zavesu kroz koju se već na petnaestak koraka nije videlo ništa učiniše da taj septembarski dan po svom trajanju postane gotovo za ceo jedan sat kraći i da pomrčina kao u rogu nastane u vreme kad bi se u normalnim prilikama tek spuštao suton.

Vetar je postajao sve jači, svitkale su munje, a odjeci gromova redali su se jedan za drugim približavajući se ranču Stiva Bergštajna, da bi u jednom trenutku stravične kanonade dostigli takvu jačinu kao da je nastao smak sveta.

U kući, lelujava svetlost petrolejki osvetljavala je dva prozora na kojima nije bilo zavesa. Kroz jedan, a on je verovatno bio na kuhinji, mogla se videti sredovečna punačka crnokosa žena kako promiče na jednu i drugu stranu rađeći svoj posao, dok je kraj drugog, koji je, čak, bio malo odškrinut, stajao visok i mršav sedokos čovek buleći netremice u pomrčinu.

Na baraci za kaubojske s leve strane zgrade bio je samo jedan prozor i on je takode bio osvetljen. Zbog grmljave i šumova koje su proizvodili vetar i kiša što je šibala po krovu nije se čuo žagor trojice ljudi. A da se neko privukao tom

osvetljenom prozoru mogao je da čuje ne samo taj žagor već i pesmu jednog od njih kog je drugi pratio na bendžu.

Kroz huku što se valjala preko Bergštajnovog ranča i odlazila na sever ka Ljanu Estakadu čulo se ujednačeno klopavanje neakvih vratnica koje nisu bile dobro zatvorene. To klopavanje je ukazivalo na to da se na toj strani nalazi još jedna zgrada, najverovatnije daščara za smeštaj konjske hrane, kao i njih samih preko zime.

Baš u času kad je oluja dostizala vrhunac, kraj nekoliko visokih žbunova što su rasli nedaleko od ograde koja je opkoljavala dvorište zaustavi se konjanik i pogledom potraži u ogradi mesto gde se nalaze vratnice. Pri svetlosti munje moglo se videti da je to mlad i snažan čovek u traperskoj odeći od jelenske kože ukrašenoj resama i sa indijanskim mokasinama na nogama. Na glavi je imao šešir posuyračenog oboda navise. Taj obod, međutim, pod težinom kiše koja nije normalno padala, pretio je da će se svakog časa oboriti naniže i sasuti za vrat vodu koju je do tada držao.

Da li je traper uočio mesto na kom su se nalazile vratnice, ili je nasumce poterao konja duž ograde, teško je pogoditi. Ali, samo što je to učinio, on je naglo zategao uzde svom vrancu i naterao ga da se vrati u zaklon koji su pružali žbunovi oko njih. I pored oluje koja je besnela, njegov oštar sluh čuo je nešto što ga je nateralo da tako postupi i da okrene glavu na onu stranu sa koje je, kako mu se učinilo, dopirao konjski topot.

Nije se prevario.

Kroz granje žbunja i zavesu od kiše ugleda samo na desetak koraka od sebe tri konjanika, koji se takođe zaustaviše kraj ograde. Učestale munje mu pomogoše da malo bolje zagleda čudne spodobе što su

se nalazile na vrancima kao što je bio i njegov.

Iznenadi ga što su sve tri osobe imale duge crne ogrtače podignutih kragni uz glavu. I šeširi, natučeni duboko na čelo, takođe su bili crni. Taj detalj što su svi imali istovetne ogrtače i po boji štofa i po kroju, kao i šešire toliko ga ne iznenadi koliko to što im je lice bilo sakriveno sve do očiju namaknutom maramom. Ako su ih ogrtači i šeširi štitili od jake kiše, ta marama, natopljena vodom, mogla je samo da im smeta.

Konj jednog od tih čudnih neznana, osećajući, valjda, nekoga u svojoj blizini, prigušeno zarza i okrenu glavu tačno na onu stranu na kojoj se nalazio žbun iza kog su bili sakriveni traper i njegov vranac, što ne pobudi pažnju nijednog od te trojice.

Odmah potom, traper ču brundav, jedva razumljiv glas, što se moglo i shvatiti kad se zna da se tom čoveku preko usta nalazila marama natopljena kišom.

— Mislim da je ono Stiv Bergštajn.

— On je — potvrdi drugi glas.

— U kuhinji je ona njegova Meksikanka — dodade prvi glas. — Trojicu kaubojа ne vidim u kući, što je dobro.

— Oni su u svojoj brvnari — javi se i treći glas. — Petrolejka je i tamo upaljena.

— Reklo bi se da večera još nije gotova, što znači da će oni još neko vreme ostati tamo — opet se ču prigušeni brundavi glas.

— Meni neće biti potrebno mnogo vremena da svršim posao sa Bergštajnom — reče ona druga prilika.

— Da pođem i ja s tobom? — upita treća prilika.

— Ne! — usprotivi se osoba brundavog glasa. — Ti i ja ćemo se približiti brvnari i motriti na onu trojicu u njoj.

Traperu je bilo jasno da se radi o napadu na rančera i taman pomisli

da se pojavi iz zaklona i da ih spreči u tom nečasnom poslu, kad onaj što je rekao da mu neće biti potrebno mnogo vremena da bi završio posao sa Bergštajnom, sjaha, namače uzde na ogradu, preskoči ovu i nestade u pomrčini.

Shvati da mora odustati od prvobitne odluke i ako želi da osujeti onog što je nestao u mraku u njegovoj zamisli, tada mora što je moguće pre i sam krenuti za njim.

Učinio je što i taj konjanik u crnom: sjahao je, namakao uzde vrancu na unkaš, kao što je uvek činio kad bi ga ostavljao samog, a zatim je zakoračio desetak koraka niz ogradu i preskočio je siguran da ga sada niko od one dvojice neće moći da vidi, kao što i on, uostalom, nije video onoga koji se nalazio negde ispred njega.

Putokaz mu je bio osvetljeni prozor kraj kog je maločas ugledao onog visokog i mršavog čoveka, a kog sada nije bilo tamo i on se uputi prema njemu.

Čoveka u crnom je ponovo video kad se približio prozoru, te je svetlost iz sobe na časak osvetlila i njegovu priliku. Da je bio oprezan videlo se i po tome što je odmah odskakutao nekoliko koraka u stranu i tako nestao iz osvetljenog prostora. A kad se našao kraj same zgrade pribijajući se ledima uz nju više mu nije bilo važno da li će ga svetlost petrolejke iz sobe osvetliti, jer ga mogu videti samo njegova dva prijatelja, a nikako i onaj iz te sobe.

Tako je on mislio i ne sluteći da se samo na nekoliko koraka iza njegovih leđa nalazi još jedna osoba koja se prikrada njemu kao što se on prikrada vlasniku ovog ranča.

Ta osoba, čak i kad se našla kraj same zgrade, morala je da bude opreznija i da nikako ne uđe u snop svetlosti koja je izbijala iz kuće, jer bi tada postala meta za dvojicu preostalih ljudi u crnom, čije prave namere još nije mogao u potpunosti da shvati. Zato je, kad je čovek u

crnom ispred njega došao do prozora i počeo da se uspravlja, ostao nekoliko koraka dalje, ali dovoljno blizu da interveniše da njegova pomoć bude potrebna.

Čovek u crnom je stajao u punoj svojoj visini pred prozorom. U jednoj ruci je držao kolt, a drugom je priklopljena okna otvarao širom. Jedno je krilo pritom škripnulo i bez sumnje obratilo pažnju rančeru na čoveka kraj prozora, jer se iz sobe čuo uspaničen muški glas:

– Šta? Ko si ti?

– Budi miran, Bergštajne – pro-siktao je poluglasno čovek u crnom i podigao ruku s koltom da bi je onaj iz sobe video. – Budi miran ako ne želiš da prođeš kao svi oni što su nam se usprotivili – dodao je veoma ubedljivu pretnju.

– Crna trojka! – začuo je traper onaj isti glas iz sobe i u prvom trenutku nije shvatio šta bi te dve reči trebalo da znače, a onda ih je povezao sa onom trojicom u crnoj odori i pretpostavio da se odnose na njih.

– Nisi pogrešio, Bergštajne – uzvratilo je onaj kraj prozora.

– Šta hoćete od mene?

– To je razumno pitanje, jer mnogo vremena nemamo, a ne bismo želeli da dode do pucnjave pri kojoj bi ti najpre stradao.

– Pitao sam šta želite? – povisi čovek glas.

Da nije bilo vetra i dobovanja kiše po krovu njegov glas bi čuli ne samo Meksikanka u kuhinji već i trojica kaubojica u obližnjoj baraci. Ovako, ma koliko bio jak, on se gubio u oluji.

– Pre dva dana si se vratio iz Hemlina u kom si prodao krdo goveda za pet hiljada dolara. Nije li tako?

Kratka stanka, pa pitanje čoveka iz sobe:

– I šta onda?

– Novac nisi uložio u banku, što znači da se nalazi još kod tebe. Dok izbrojim do deset želim da mi ga predaš, Bergštajne.

– Možeš brojati do hiljadu, a ja ti ga neću doneti – došao je veoma smeo odgovor.

– Treba li da te podsetim na ono što se dogodilo onima koji su odbili da ispune naša naređenja? – postao je glas čoveka u crnom preteći i malo jači. – Kome će ostati tvoje pare, ako te ubijem? Dece nemaš, rodbine takode nemaš. Osim toga, učinićeš to da ćemo pobiti i tvoje kauboje i Meksikanku, a zatim, pre nego što ti zapalimo zgrade, pare ćemo ipak pronaći.

– Pare vam neću dati, niti ćete ih ikad pronaći.

– Znači tako, Bergštajne?

– Tako, lupežu.

Šta bi se desilo sledećeg trenutka lako se moglo pretpostaviti, te traper više nije smeo da okleva. Dok se ruka čoveka u crnom polako podizala sa uperenim koltom prema unutrašnjosti sobe želeći još uvek da zaplaši rančera, traper se u dva skoka nađe kraj prozora i sudlaničkom raspali čoveka u crnom po ruci koja je držala kolt.

Ovaj kriknu od bola, toliko i od iznenađenja i straha, ali ne stiže da učini išta više, jer ga u tom trenutku pesnica tog orijaša u traperskoj odeći koji se kao avet pojavio pred njim odalami po glavi da namah klonu.

Znajući da će taj krik privući pažnju one dvojice što su se nalazili negde kraj baraka i da će oni osuti paljbu na njega u dobro osvetljenom prostoru, traper zgrabi čoveka u crnom oko pasa, podiže ga i ubaci kroz prozor u sobu pred noge iznenađenog čoveka, a onda se i sam vinu preko rama te se i on nađe s druge strane u času kad od barake zapraštaše pucnji.

Izvadio je svoj kolt i nasumce u tom pravcu poslao nekoliko hitaca više u želji da ih zaplaši i da skrene pažnju trojici kauboja, nego da nekoga koga nije video pogodi.

Ti meci, kao i oni koje su ispalila dvojica u crnom, učiniše svoje. U

baraci, a zatim pred njom nastade dovikivanje.

Neko viknu:

– Mislim da su dvojica kraj ograde.

Ponovo odjeknuše pucnji sa obe strane, da bi se trenutak kasnije trojica kauboja našla ispred širom otvorenog prozora na sobi svog gazde.

3.

JEDAN JE RASKRINKAN

Tek tada je traper obratio pažnju na visokog i mršavog sedokosog rančera kog je onaj razbojnik nazvao Bergštajnom. On je ukočeno stajao nasred sobe i buljio u maskiranog čoveka na podu što je počeo da dolazi k svesti. Čovek je osetio njegov pogled ustreptao očima i zbunjeno mu se osmehnuo.

– Ne znam kako da vam se zahvalim, stranče, što ste mi spasili život – rekao je i preneo pogled na trojicu svojih kauboja koji su se baš u tom času pojavili pred prozorom.

– Šta se dešava, gazda? – upitao je jedan bradati kauboj. – Ko je taj na podu? – upravio je prst prema čoveku u crnom koji im je bio okrenut leđima.

– Jedan od Crne trojke – odvratio je rančer. – Ovom strancu treba da zahvalim što sam živ. Jer da nije bilo njega i ja, a možda i vas trojica, bili bismo mrtvi.

Drugi kauboj, čovek širokih pleća, ogromne glave usadene na kratkom mišićavom vratu razmače dvojicu svojih drugova i osmehujući se prema traperu reče:

– Zna li, gazda, ko je ovaj stranac što vas je spasio?

– Nemoj mi reći, Makse, da ga poznaješ? – zaškilji rančer kratkovidim očima prema njemu.

– Neka me on sam ispravi ako grešim – i dalje se osmehivao gla-

vati, pa se obrati traperu: – Vi ste Apači Tom, zar ne?

– Pogodili ste – odvrati ovaj.

Na te reči čovek u crnom, koji je pokušavao da ustane, odustade od te namere, sede i naglo okrenu glavu prema traperu.

– Gazda, svuci mu tu maramu s lica – javi se iznova kauboj Maks. – Da vidimo ko je taj gad.

Rančerovala ruka se približi glavi maskiranog ali se on praćaknu i uspaničeno vrisnu:

– Ne! To ne!

Zatim skoči na noge i polete prema vratima koja su vodila u unutrašnjost kuće.

Daleko nije odmakao, jer ga traper stiže, uhvati za kosu i svuče mu maramu.

Ispod nje se ukaza bledunjavo i mršavo lice mladića koji nije mogao imati više od dvadeset pet godina. Oči su mu kolutale dok je preletao uplašenim pogledom preko zaprepasćenog lica rančera i trojice njegovih kauboj.

Hari Džekson! – povikaše gotovo uglaš svi, a rančer dodade objašnjenje svom gostu kom je dugovao život: – Sin moga prijatelja Irvina, čiji se ranč nalazi uz moj sa istočne strane.

Spolja zapraštaše pucnji.

Kauboj Maks, koji je svojim korulentnim telom bio najveća meta, uhvati se za rame i opsova.

– Sklonite se u mrak! – doviknu im traper i povukavši jednom rukom mladog razbojnika, a drugom rančera skloni se sa mesta na kom bi ga meci koji bi došli kroz prozor mogli pogoditi.

U predahu vetra spolja se razgovetno ču onaj brundavi glas koji je traper već čuo kraj ograde:

– Ne boj se, Hari! Oslobodićemo te!

Prema glasu u pomrčini Bergštajnovi kauboji osuše paljbu iz svojih koltova, pa pošto se više niko ne javi, niti dode i jedan metak sa one strane na kojoj su se nalazila preo-

stala dvojica razbojnika, oni za svaki slučaj zauzeše pogodne busije u dvorištu i tamo ostadoše.

– Makse – pride rančer bočnoj ivici prozora i pozva svog snažnog kauboj. – Jesi li ranjen?

– Samo me je okrznuo metak po ramenu, gazda – odazva se ovaj. – Pritegnite Džeksona da vam kaže ko su ostala dvojica da bismo sa Apači Tomom pošli do njih.

U međuvremenu rančer je slavnim traperu s Gvadalupe ukratko ispričao o napasti koja ih je snašla kad se pre pola godine pojavila Crna trojka, o njihovim zločinima i neuhvatljivosti u vezi s kojom su se ispredale priče.

– Sada, kad znate, Apači, da je otac tog mladog razbojnika moj najbolji prijatelj i da je ovaj – pokaza rančer uz gadljiv izraz na licu glavom prema mladiću – na mom ranču proveo mnogo časova u lenstovanju, jer mu se na svom nije radilo, biće bolje da vi s njim porazgovarate. Ja sam toliko zbunjen i potresen da ne bih pronalazio prave reči, jer mi pred očima neprestano lebdi lik njegovog oca kakav će imati u času kad ga budu obavestavali da je njegov sin jedan iz Crne trojke.

– Interesuju vas imena druge dvojice? – upita traper.

– To interesuje više nego išta drugo svakog čoveka iz Pekosa i njegove šire okoline – uzvрати rančer. – Svi će odahnuti kad se Crna trojka nade iza rešetaka, a zatim bude izvedena pred sudiju Hauarda.

Traper pogleda u momka koji je oborene glave sedeo na jednoj stolici za stolom. U tom istom času on podiže glavu te im se pogledi susretoše.

U njegovim očima više nije bilo straha. Pre bi se reklo da je iz njih izbijao prkos koji je bez sumnje, izvirao iz onih ohrabrujućih reči njegovih drugova.

– Čuo si šta interesuje tvog suseda – reče mu traper.

Ćutao je. Sada je pored njega gledao nekud kroz prozor.

– Hoćeš li reći ko su druga dvojica iz Crne trojke? – postavi mu traper novo pitanje.

Ni pogledom ga nije udostojio. Skupio se ponovo na stolici i pobo iznova pogled negde u daske na podu.

– Ako nam olakšaš da ih pohvatamo, biće to za tebe na sudenju olakšavajuća okolnost. Možda nećeš posetiti zajedno s njima.

– Nikad, ni ja, ni oni nećemo posetiti – najzad je progovorio.

– Možda bi trebalo pozvati njegovog oca – predloži traper rančeru.

– Mladić se najednom trže.

– Vodite me odmah u Pekos – reče. – Možda ću šerifu nešto reći.

Bilo je očigledno da ga susret sa ocem ni malo ne bi razveselio, pa je zato na svaki način hteo da ga izbegne, makar i obećanjem, koje, najverovatnije, neće ispuniti.

– U redu – reče traper. – Povešću te u Pekos i predaću te svom poznaniku šerifu Kolinsu.

– Ne bi li bilo bolje da odlazak u Pekos ostavite za sutra ujutro – opomenu ga rančer. – Možda vas ona dvojica čekaju negde u zasedi.

– Bilo bi to samo gubljenje vremena – suprotstavi mu se traper. – Ako ovaj zaista pokaže šerifu drugu dvojicu, tada će svaki trenutak biti dragocen.

– Da pode neko od mojih s vama?

– Nije potrebno. Sudeći po onome što ste mi ispričali o Crnoj trojki, preostala dvojica će, možda, još noćas pokušati da vam se osvete zato što je njihov drug uhvaćen na vašem ranču. Zato bi trebalo da i vi i vaši kauboji budete na oprezu.

4.

ODBLJENA PONUDA

Kao što se najčešće dešava nad Gvadalupom, oluja sa kišom prestane isto onako brzo kao što i

naide, a posle nje se ukaže vedro nebo bez ijednog oblaka.

Tako je bilo i ovoga puta. Kad je traper izašao sa vezanim razbojnikom i poveo ga prema ogradi gde bi trebalo da se nalaze njihovi konji, nebo je bilo vedro i posuto velikim brojem sićušnih svetlucah zvezdica, među kojima se svojim sjajem posebno isticala Večernjača.

Džeksonovog konja su zatekli sa one strane ograde, a njegov vranac se javio rzanjem onog trenutka kad se približio žbunu iza kog ga je ostavio. Bilo je pravo čudo kako ga dvojica razbojnika nisu otkrili, jer je po tragovima kopita u razmekšaloj zemlji od kiše mogao da zaključuje da su oni projahali tačno pored tog žbuna.

Od ranča Stiva Bergštajna do grada Pekosa bilo je nepunih šest milja. Prve tri milje put je vodio pored reke, a zatim je skretao na ustalasanu visoravan prošaranu drvećem i šipražjem. I ako na prvoj polovini puta nije trebalo da zazire od eventualne zasede koju bi mu mogla pripremiti dvojica razbojnika, visoravan je bila kao stvorena za to. Istina, mesečina je bila takva da se videlo kao usred dana, pa ipak granato drveće i gusto šipražje moglo je da prikrije svakoga koji bi u njemu potražio zaklon.

Punu opreznost Apači je pokazao onog časa kad se na reci približio mestu gde je trebalo da je pregazi i da nastavi put preko visoravni prema gradu. Na samom prelazu, izuzev uzanog proreza obala je bila obrasla rakitom, šibljem i jablanovima koji su ponegde bili tako gusto iznikli da su im se stabla gotovo dodirivala. Bio je to zeleni paravan koji je skrivao korito reke što je za nekoliko stopa bilo niže od nivoa okolnog zemljišta.

Da li je on, dok je još prilazio gazu, primetio nešto sumnjivo, ili mu se učinilo da razbojnici ne bi ni trebalo da traže neko drugo mesto za postavljanje zasede pored ovog

kraj obale? Jedno od to dvoje je, bez sumnje, bilo razlog što je zaustavio svog konja i uhvatio za uzdu Džeksonovog koji je kaskao pored njegovog vranca.

— Sešćeš ispred mene na mog konja — iznenadio je razbojnika na izgled neshvatljivim zahtevom.

I dok ga je ovaj zbunjeno posmatrao, uhvatio ga je za rame, svalio s njegovog konja, pa prihvatajući ga zatim obema rukama podigao ga kao malo dete i postavio ispred sebe. Tek tada je nastavio put prema gazu.

Nalazio se na oko trideset koraka od njega kad je u šipragu kraj obale nešto kratko blesnulo i kad se na jednom mestu šiblje zanjihalo iako nije bilo ni daška vetra. Nije bilo potrebno mnogo pameti pa da se zaključi da tamo ima nekoga.

Rukom koja je držala uzdu pritisnuo je Džeksonovo telo uz svoje, dok je drugom izvukao kolt i zapeo ga.

— Čemu to? — upitao je do tada ćutljivi razbojnik. Hteo je još nešto da kaže, ali ga je traper prekinuo:

— Zaveži i budi miran ako želiš da stigneš živ u grad.

Nalazio se na čistini. Mali obrok na desnoj strani bez ikakvog rastinja i kamenja nije pružao nikakav zaklon. Osim toga, bilo je kasno i da ga potraži. Zato je oprezno poterao konja pravo prema gazu.

Ovaj nije zakoračio ni tri puta, kad se iz šipraga na obali reke ču zapovednički glas:

— Stani!

Zaustavio je konja.

— Hari, jesi li čitav? — upitao je isti glas videći svog druga na istom konju sa strancem koji ga je pridržavao.

— Jesam — odvratio je mladi razbojnik, pa brzo dodao: — Pazite! Ovo je Apači Tom.

Kao da se čulo kratkotrajno sašaptavanje, a onda se ponovo javi isti glas:

— Apači, pustite našeg druga i idite mirno kuda hoćete.

— Ne dolazi u obzir — odvratio ovaj. — Preuzeo sam dužnost da ga predam šerifu u Pekosu.

— Ne dovodite sebe u nepotrebnu opasnost — i ovog puta se ču onaj isti glas. — Držimo vas na nišanu.

— A moj kolt je uperen u telo harija Džeksona. Čak ako me i pogodite, imaću toliko snage da ga ubijem.

Osećajući dvostruku opasnost koja mu je pretila: jednu od traperu koji se sigurno nije šalio kad je zapretio da će ga ubiti i drugu od svojih drugova koji bi mogli pripucati bez obzira na to što je on u tom trenutku služio kao štit njihovom neprijatelju, Džekson usplahireno zavapi:

— Nisam rekao ništa i ništa neću reći.

Time je hteo da ih ubedi da ne treba da zaziru od njega da će ih odati, niti da ga iz predostrožnosti žrtvuju radi svoje sigurnosti.

— Znamo mi da ti to nećeš učiniti, Hari — odvratio je razbojnik.

— Ako te i ne oslobodimo sada, spašićemo te sigurno u sledećoj prilici.

Tada se javi drugi razbojnik, onim brundavim glasom ali ne sa istog mesta, već nekoliko koraka uzvodno:

— Apači, nešto bih vam predložio.

— Reci!

— Daću vam dve hiljade dolara da pustite našeg druga. Kunem vam se da s vama kasnije nećemo imati nikakvog posla.

— Zbog takve ponude bih te mogao ubiti, razbojniče! — prasnu traper. — Sigurno mi nudiš novac koji si opljačkao.

— Pet hiljada dolara — povisi ovaj prvobitnu ponudu.

Umesto odgovora traper ispali dva metka u pravcu odakle je dopirao glas tog čoveka.

— U redu, Apači — ču se opet brundavi glas. — Ne želimo da riskiramo i da pogodimo svog druga. Ali, srešćemo se mi još jednom, a

tada ćemo vam umesto dolara ponuditi kišu metaka.

Voda na kratko zapljuska pod konjskim kopitama, pa se njihov bat začu s druge strane, da bi se ubrzo izgubio.

Traper natera vranca u reku, pre-gazi je i nastavi put preko visoravnj prema gradu.

5.

RAZUZDANA GOMILA

Nije bilo ni osam sati naveče kad je traper ujahao u Pekos.

Hari Džekson više nije jahao zajedno s njim na vrancu. Po traperovoj želji, u crnom ogrtaču, sa crnim šeširom na glavi i zabradenog lica maramom jahao je na svom konju.

Oni pored kojih su prolazili idući polumračnom ulicom prema šerifovoj kancelariji kao da su više pažnje poklanjali stasitom traperu nego čoveku u crnom. To je bilo i razumljivo jer niko nije mogao ni da pretpostavi da bi taj čovek pog-nute glave mogao biti jedan iz Crne trojke.

Dok su prolazili pored saluna Vana Tolera, iz ovoga je dopirao žagor ljudi i nečije neartikulisano dranje.

Šerifova kancelarija se nalazila na drugoj strani široke ulice, tačno naspram saluna. Karbitni fenjer obešen na direk poboden nedaleko od ulaznih vrata osvetljivao je ulaz i jedan deo prizemne dugačke zgrade, dok je onaj drugi deo počivao u mraku. Prozor u kancelariji bio je osvetljen i kroz njega, za stolom što je bio postavljen kraj prozora, videlo se poprsje čoveka u čiji je prsluk bila zadenuta šerifska zvezda.

Na topot konjskih kopita, koji se zaustavio pred kancelarijom, šerif je podigao glavu i pogledao kroz prozor. Direktna svetlost petrolejke zasmetala mu je te je oči zasvodio

šakom da bi bolje video one što su se nalazili pred zgradom.

— Kolinse! — začuo je tada spolja zvonak glas koji ga je dozivao i on je ustao i prišao bliže prozoru.

— Da li me oči varaju — promrm-ljao je, a onda je i sam povikao: — Apači Tom! Tako mi boga, Apači Tom!

Prišao je vratima i otvorio ih.

— Kakav je vetar tebe doneo u Pekos, stari moj prijatelju — doba-cio je šerif radosno i ne zagledavši čoveka koji je nepomično sedeo na konju oborene glave.

A onda, kad je taj čovek podigao glavu i kad mu je ugledao zabra-deno lice crnom maramom, dodao je s nevericom:

— To ne može biti! Koga si mi to doveo, Apači?

— Jednog iz Crne trojke. Noćas su pokušali da opljačkaju rančera Stiva Bergštajna, ali sam se ja, na njegovu sreću, nalazio u blizini i pri-tekao mu u pomoć.

Nekakav čovek, koji je u tom času prolazio pored šerifove kancelarije, zastao je za časak, a onda je, kao da ga gone stotinu davola, poju-rio na drugu stranu ulice, prema salunu.

— Ovo je Hari Džekson, sin rančera Džeksona — dodao je traper objašnjenje povlačeći mladiću maramu s lica.

Baš kao što je to saznanje proiz-velo veliko iznenađenje kod rančera Bergštajna i njegovih kaubojas, ono je postiglo još veći efekat kod šerifa.

— Ako su i druga dvojica ovako strašni kao što je ovaj balavac — ubacio je šerif s podsmehom — onda je velika sramota za sve nas, a pogotovo za mene, što, ih do sada nisam strpao iza rešetaka.

Rekao je to, svukao mladića s konja i ubacio ga u kancelariju u koju je odmah potom ušao sa svojim prijateljem.

— Jesi li ga pitao ko su druga dvojica? — pogleda traperas, pa razboj-nika.

– Neće da kaže. Tražio je da ga dovedem ovamo i nagovestio da bi možda tebi rekao njihova imena.

– Pa, Džeksone? Hoćeš li reći njihova imena?

– Ne pada mi na pamet – promrmljao je ovaj.

Sa doksata saluna začu se graja. Šerif pogleda na tu stranu. Dvadesetak ljudi otisnuše se sa doksata i podoše preko ulice prema kancelariji.

– Samo mi je još to trebalo – zagunda šerif. – Ova rulja mi se ni najmanje ne dopada. – Pogledavši u razbojnika, dobaci: – Rekao bih da su saznali, i biće muke da te spasim linčovanja. Hoćeš li mi sada reći ko su ona dvojica? – ponovo ga upita.

Bila je to neka vrsta male, smišljene ucene. Razbojnik je mogao da shvati da će šerif učiniti sve da ne dozvoli linčovanje, ukoliko mu on odgovori na postavljeno pitanje. Umesto toga, mladić se usplahiri.

– Vi to ne smete dozvoliti! – povika. – Bez obzira šta sam učinio, ja imam pravo da mi se sudi. Želim da razgovaram sa sudijom Hauardom.

– Želja će ti se ispuniti, gade. Sudija se nalazi na čelu ovih što nam se približavaju.

Gomila se zaustavi pred zgradom. Jedan sredovećan, stasit čovek u lepom građanskom odelu se izdvoji.

– Kolinse! – povika.

Šerif se ukaza na prozoru.

– Sem Dilan nas je obavestio da je maločas bio ovde kad ti je Apači Tom predavao jednog iz Crne trojke. Je li to tačno?

– Tačno je, sudijo. A znaš li ko je on?

– Razume se da ne znam.

– Hari Džekson, Irvinov sin.

Žagor prostruja gomilom, posle kog se neko iz nje razdra:

– Ljudi, šta, do đavola, čekamo! Obesimo to ljigavo štene!

Povici odobravanja prolomiše noć i dvojica već zakoračiše prema vratima zgrade.

– Stanite! – zaustavi ih za časak šerifov glas. – Dok sam ja šerif, u Pekosu neće biti linčovanja. Grom i pakao, prvog koji uđe u moju kancelariju da bi izvikao iz nje ovog gada ubiću kao psa.

Pridruži mu se i sudija:

– Budimo razumni, prijatelji – stade on ispred one dvojice i podiže ruke. – Iako ću sutra sa najvećim uživanjem izreći posle suđenja smrtnu kaznu tom zlikovcu, ne mogu se složiti s vašom željom da mu na takav način presudite. Šerif ima pravo. Linča ne sme biti.

Onaj koji je polupijanu gomilu pozvao na linč odgurnu sudiju u stranu, okrenu se prema uskomešanoj gomili i ponovo se razdra:

– A ja vam kažem da je najbolje da mu odmah presudimo jer ko zna šta se u toku noći može dogoditi. Zato, Kolinse, predaj Džeksone, inače ćemo zaboraviti da si šerif. Ne budeš li to učinio kunem ti se da ću zapaliti zgradu, pa ćete i ti i taj razbojnik morati da izadete iz nje pred naše uperene koltove.

Vrata šerifove kancelarije se otvoriše i na njima se pojavi traper s koltom u ruci.

– Apači Tom! – prostruja šapat gomilom, a ona dvojica što su je predvodili ustuknuše za korak.

– Koliko znam – reče traper – u Pekosu nikad nije bilo linča, pa ne bi trebalo da ga bude ni sada. Slažem se sa sudijom i šerifom da ovom razbojniku treba najpre suditi, a zatim pristupiti izvršenju kazne koja mu bude dodeljena. Uvek sam bio za to da se poštuje zakon, pa ću takav biti i sada. Bilo bi mi veoma neprijatno da vam se u odbranu onog lupeža suprotstavim oružjem. Međutim, i to ću učiniti, ako ne odustanete od svoje namere.

– I ja sam na vašoj strani, Apači – ću se jedan glas sa strane i iz po-

lumraka izroni kovač Džozef Sliter s dugačkom gvozdenom polugom u ruci.

— I mi! — nadoveza se na kovačev glas još jedan piskav i prodoran a ispred vrata dućana, koji se nalazio kraj šerifove kancelarije, izdvoji se dućandžija Ned Flečer sa dvojicom svojih sinova, kršnih i snažnih momaka, Miltom i Kerijem.

Gomila se tako nađe između onih koji su se suprotstavljali njihovoj želji. Sigurno je, međutim, da je na nju najviše delovala pojava Apači Toma. Više iz poštovanja prema njemu, nego zbog pretnje kojom se pridružio šerifu i sudiji, ljudi počеше da se razilaze, tačnije rečeno da se vraćaju prema salunu iz kog su se i pojavili.

— Kolinse! — zapiskuta dućandžija Flečer — ako ti bude potrebna ma kakva pomoć, računaj na nas trojicu.

— I na mene — nadoveza se kovač Sliter.

— Hvala vam, prijatelji!

*

Više od pola sata su uzalud šerif, traper i sudija pokušavali da izvuku iz mladog razbojnika imena druge dvojice njegovih drugova. Najpre je ćutao, a zatim je postao drzak i izazovan.

— Ne trudite se, sudijo — rekao je uz podsmešljiv osmeh. — Vaše tvrdnje da ćete sutra biti milostiviji prema meni ako prokažem svoje drugove, samo su prazna obećanja. Znam da me čeka smrtna kazna, pa ako je tako, zašto bih i druge povlačio sa sobom u smrt?

Sudija, koji je prividno bio stabilan čovek, pocrvene i jedva se suzdrža da ga ne udari.

— Kad je tako — reče on drhtavim glasom od ljutine — vodi ga, Kolinse, u ćeliju i noćas ga dobro čuvaj.

— Nije potrebno da mi na to skrećeš pažnju — ljutnu se ovaj. — Cele

noći se neću maći iz svoje kancelarije.

Samo što je šerif zatvorio razbojnika, pred zgradom se začu topot konjskih kopita.

Traper vide kroz prozor kako s konja sjahuju sedokos čovek bujnih brkova, koji su svojom tamnosmeđom bojom odudarali od boje kose, i dečak od oko petnaest godina.

— Irvin Džekson — dobaci sudija objašnjenje traperu. — Otac onog tamo — mahnu glavom prema hodniku iz kog se odlazilo u po jednu ćeliju s jedne i druge strane. — Kolinse, imaš posetu.

Kada se na vratima začulo kućanje, Kolins je već bio kraj njih. Otvorio ih je, a pred njega je u pravom smislu te reči uleteo sedokosi rančer.

— Gde je onaj nesrećnik? — upravi oči zakrvavljenih beonjača u šerifa. — Jedan Bergštajnov kau-boj me je obavestio o svemu što se večeras događalo na ranču mog suseda. Zar moj sin da bude jedan iz Crne trojke!

— Smiri se, Džeksone — stavi šerif ruku na rame uzdrhtalog čoveka. — Znam da ti je teško, ali ti nisi kriv zato što ti je sin postao razbojnik.

Rekavši to on ga povede prema ćeliji. Za njima krenuše sudija, Apači Tom i momak koji za sve vreme nije odvajao pogled od stasitog trapera.

Hari Džekson je sedeo na ležaju poluokrenut zidu. Tako je ostao i onda kad su se pred rešetkama njegove ćelije našli njegov otac i mladi brat.

Samo je malo trebalo pa da se desi ono što je pošteno ali osramoćeni rančer bio naumio. Bez reči je posmatrao nekoliko trenutaka svog sina, a onda mu je ruka pole-tela prema kuburi i koltu u njoj.

Šerif je predosećao šta bi moglo da se desi, pa je reagovao u pravi čas uhvativši ga jednom rukom za šaku sa oružjem, a drugom za cev

kolta povlačeći ga u stranu sve dotle dok ovaj nije prešao u njegovu šaku.

Iz grudi sedokosog čoveka provailo je tada nešto što je ličilo na krik teškog ranjenika i on je, praćen zbunjnim mladim sinom, izleteo iz kancelarije isto onako žurno kao što je u nju ušao.

6.

POGLED KROZ PROZOR

Iako bi te noći svaki od onih što su se nalazili u Tolerovom salunu bio srećan da za njegov sto makar na kratko sedne slavni traper sa Gvadalupe, ovaj je s nogu popio kriglu piva kraj šanka, a zatim otišao u svoju sobu na spratu.

Bio je umoran i želeo je da se odmori. Povinujući se tom zahtevu jedva je čekao da legne, osećajući da će zaspiti onog časa kad se njegovog telo bude opružilo na mekom krevetu.

Želje su bile jedno, a ono što će se zbiti te noći, drugo.

Iz uzanog hodnika na spratu koji se protezao celom dužinom zgrade, nizale su se sobe na jednu i drugu stranu. Jedne su gledale prema ulici, a druge prema dvorištu i pošumljenom brežuljku. Za one što su bili željni odmora, ove druge su bile primamljivije, ali su one gotovo uvek bile zauzete, utoliko pre što su dve od njih pripadale dvema mladim i lepuškastim animir-damama koje su se brinule da zabave goste i da ih navedu da što više para ostave u salunu. Slobodnim vremenom, ako se o njemu uopšte moglo govoriti, a to je bilo ono između pola noći i svitanja novog dana, raspolagale su same i provodile ga mahom u zagrljaju nekoga od gostiju koji je bio spreman da dobro plati njihove draži.

Hodnik je osvetljavala samo jedna petrolejka na drugom kraju jer se smatralo da je njegov počeo

tak bio osvetljen svetlošću koja je dopirala odozdo iz saluna zajedno sa gustim dimom i jakim mirisom alkohola. Nije to bila nikakva Tolerova škrtost, već bi se pre moglo reći predostrožnost, jer je taj hodnik često postajao poprište sukoba onih koji su bili bacili oko na istu devojku, te je u tim sukobima obično stradala i petrolejka dovodeći tako u pogibeljnu opasnost od požara ceo salon.

Traperova soba se nalazila u sredini i gledala je na ulicu. On je u polumraku već po treći put bezuspešno pokušavao da ugura ključ u bravu, kad se jedna do tada pritvorena vrata naspram njegovih otvoriše širom i u njima se pojavi mlada devojka.

— Dozvolite mi da vam pomognem — trže ga njen glas jer nije bio čuo ni otvaranje vrata, ni korake žene.

Pomoć nije bila potrebna zato što je baš tada uspeo da uvuče ključ i da otključa vrata.

— Vi ste Apači Tom? — upitala ga je devojka uz pritajen osmeh što se ukazao na njenom nežnom, lepuškastom licu na kom je u tom času bilo više sete nego mladalačke radosti i razdraganosti.

— I tako me zovu — odvratio joj je uz širok osmeh.

— Biću vam zahvalna ako mi dozvolite da uđem u vašu sobu da bismo porazgovarali — rekla je molećivim glasom, a onda je pocrvenevši kao bulka brzo dodala: — Nemojte me, molim vas, krivo razumeti. Ništa vam ne nudim. Želela bih samo da porazgovaramo.

— Izvolite! — otvorio je vrata i pomakao se u stranu da bi je propustio.

Bacila je brz pogled na jednu i drugu stranu hodnika, pa je šmugnula unutra, prišla petrolejci na stolu i zapalila je. Fitilj nije suviše odvrnula te je blaga svetlost ispunila sobu.

– Zovem se Olivija... Olivija Benet – rekla je stojeći kraj zida. – Već nekoliko meseci radim u Tolerovom salunu. Moja majka, zatim sestra Kesi i maloumni dvadesetpetogodišnji brat Trevor žive na našem ranču udaljenom odavde desetak milja. Ranč je mali i jedva sastavljaju kraj s krajem. Zato ih ja povremeno pomažem novcem.

– Izgovorila je to odjednom i zastala kao da je time rekla sve ono što je želela da mu kaže.

– Sedite! – ponudio joj je stolicu. – Recite o čemu ste želeli sa mnom da razgovarate.

– O onome kog ste pre pola sata doveli u šerifovu kancelariju – iznenadila ga je odgovorom, a lice joj je još više usplamtelo.

– O Hariju Džeksonu?

Klimnula je glavom potvrdno.

– Poznajete ga?

– Zajedno smo odrasli u ovom kraju i... zavoleli jedno drugo – izdušila je. – Imamo jednogodišnjeg sina, o kom se brinu moja majka i moja sestra.

– Zna li on za to?

Ponovo je zaklimala potvrdno glavom.

– Kako to da je on otišao u razbojnike, a vi u...

Zastao je, a devojka je završila njegovu misao:

– Hteli ste da kažete: u prostitutke. Ne biste pogrešili.

– Zašto se niste venčali pre nego što ste oboje pošli na razne strane?

– Tome su se protivili njegovi roditelji, a i moja majka. Njegovim roditeljima je smetalo to što smo siromašni i što u porodici imamo jednog maloumnika, pa su se bojali da bi i naše dete po toj naslednoj liniji moglo biti defektno. A moja majka nije volela Harija jer je bio ženskar, kockar i neradnik.

– Vama to nije smetalo?

– Volela sam ga toliko, da me ti njegovi poroci nisu interesovali. Kao što ni njemu nije smetao moj poziv jer sam želela da pomognem svojim i da uštedim novac kojim

bismo otvorili dućan u gradu, ili krčmu na drumu.

– Kad je postao ovo što je sada?

– Pre nekoliko meseci. Jednog dana je naprosto nestao i javio mi se tek posle mesec dana. Rekao mi je: »Dušo, nećeš još dugo morati da se baviš tim poslom. I bez toga imaćemo dosta para, čak više nego što nam treba«. Pri tom je stavio pred mene sto dolara i rekao: »Odnesi svojim. Znam da im para nije nikad dosta«. Pitala sam ga gde je bio, šta sada radi, odakle mu novac. On se samo osmehivao, da bi na kraju jednim odgovorom pokrio sva pitanja: »Jednog dana ću ti sve ispričati, dušo«.

– Jeste li slutili da pripada Crnoj trojci?

– Nisam. Kunem vam se. Da sam naslutila, svim silama bih se borila da ga vratim na pravi put, ako se i njegov raniji život mogao nazvati tako. Od tada smo se vidali često... ponajpre u salunu u kom bi se opijao i u kom bi se kockao gubeći i dobijajući novac. Ponekad mi je davao da pričuvam velike sume novca i ja sam bila ubeđena da ih je dobio na kocki. Govorio mi je kako će uskoro imati dovoljno novca i kako ćemo se, umesto da kupimo dućan ili otvorimo krčmu, odseliti u Meksiko u kom se lepo, veselo i jeftino živi.

Zastala je i oborila pogled prema podu. Ramena su joj se tresla i traper je shvatio da plače. Krizu je, međutim, brzo prebrodila i nastavila:

– U poslednje vreme je bivao sve češće zamišljen i odsutan. Jedne večeri mi je rekao: »Znaš, dušo, čini mi se da se sve više zaglibljujem u ovaj posrani život i da ću teško moći da se iz njega čitav izvučem«. Nisam ga shvatila, pa sam ga zamolila da mi objasni to što je rekao, jer su me njegove reči uznemirile. Odmahnuo je rukom i nasmejao se. »Nema šta da se objašnjava. Naprosto lupetam i filozofiram«. Sada shvatam šta je one večeri želeo da

mi kaže – završila je devojka priču i briznula u plač.

Traper je sačekao nekoliko trenuta da se smiri, pa joj je postavio pitanje:

– Možete li da pretpostavite ko su preostala dvojica iz Crne trojke?

– Ne! – usledio je odgovor. – On nikad nije imao neke stalne prijatelje. One povremene nalazio je ovde u salunu pri piću i kocki.

Otvorila je torbicu i iz nje izvukla nekakav smotuljak.

– Ne znam šta da radim sa ovim – rekla je razvijajući smotuljak. – Preksinoć mi je dao ovih hiljadu dolara da mu ih pričuvam. Zapravo, rekao je: »Ako mi se nešto desi, neka ti se nađu«. Ja, međutim, ne želim novac koji je on pljačkao od drugih ljudi.

Trapera je ganulo poštenje devojke.

– Biće najbolje da novac predate sutra sudiji Hauardu pre suđenja vašem momku. On će znati šta s njim da uradi.

Vratila je novac u torbicu, obri-sala oči od suza i ustala.

– Hvala vam što ste me saslušali – rekla je. – Osećala sam potrebu da nekome ozbiljnom sve ovo kažem i da ga upitam za savet u vezi sa ovim novcem. Od trenutka kad su saznali da Hari pripada Crnoj trojci svi oni u salunu me popreko gledaju, kao da sam i ja njen član.

Rekla je to, prišla vratima, otvorila ih i kad se uverila da u hodniku nema nikoga, šmugnula u svoju sobu. Te noći za nju nije bilo nikakvog posla, ni u salunu, ni u toj sobi.

Poseta devojke mu je poremetila san. Umesto da svuče mokasine i svoju kožnu trapersku odeću, prišao je otvorenom prozoru prema ulici, zavalio se na stolicu, podigao noge na prozorski ram i zapalio cigaretu. Onda, kao da mu je ta svetlost petrolejke sa desne strane sme-

tala uvrnuo je fitilj toliko da je ono svetlosti što je još izlazilo iz petrolejke bilo suviše malo da bi osvetlilo i ploču stola na kojoj se petrolejka nalazila.

Iz saluna nije više dopirao žagor već dreka pijanih ljudi. Široka ulica je pred njim uranjala u mrak jer je mesec bio zašao iza brežuljka pod šumom. Sa druge strane samo delimično su se videle zgrade dućana i šerifova kancelarija. Stub sa karbitnom svetiljkom nalazio se između njih, ali je svetiljka ove noći sijala nešto slabije nego obično, te je i krug koji je osvetljavala bio manji.

Pored karbitne svetiljke i u šerifovoj kancelariji je gorela svetlost osvetljavajući malo prostor pred prozorom. U dva maha je primetio šerifa kako promiče pored prozora. Treći put ga je video kad je prišao petrolejci i dobro uvrnuo fitilj, tako da je škiljava svetlost jedva osvetljavala unutrašnjost sobe.

Popušio je cigaretu i ustao. Odveo je mokasine, skinuo kožnu bluzu i baš kad je nameravao da se spusti na krevet, pogled mu je još jednom odlutao na drugu stranu ulice, prema šerifovoj kancelariji.

Nešto mu je odmah palo u oči: karbitni fenjer nije goreo! I dalje je škiljila samo petrolejka u kancelariji, ali je njena svetlost bila slaba.

Pa ipak, na to malo svetlosti što je izlazilo kroz otvoren prozor prime-tio je jednu nejasnu ljudsku priliku koja je prilazila zgradi, da bi se zaustavila pred rastvorenim oknima prozora. Sa druge strane se pojavio šerif. Odmah potom ta prilika je prišla vratima i kroz njih zamakla u kancelariju.

Sve do tog trenutka traper tome nije pridao nikakav značaj. Nije bilo nikakvo čudo što je šerif i pored upozorenja sudije otvorio vrata nekom svom prijatelju da bi u razgovoru s njim ili u igri kartama prekratio dugu noć. U svakom slučaju, tu posetu nije doveo u vezu sa karbitnim fenjerom koji je prestao da svetli.

Ono, pak, što će se iza toga dogoditi, i te kako je pobudilo njegovu pažnju. Šta se narednih tridesetak sekundi dešavalo u šerifovoj kancelariji to nije mogao ni da nazre u ono malo svetlosti škiljave petrolejke. Čudno je bilo to što je nekakva prilika u jednom trenutku prišla prozoru i zatvorila ga, a zatim je ugasila petrolejku.

Ono što će se zatim desiti mogao je samo na osnovu onoga što je čuo više da pretpostavi nego da vidi.

A on je čuo kako se vrata na šerifovoj kancelariji zatvaraju sa treskom i kako se ključ u njima okreće sa spoljašnje strane. Zatim je čuo konjski topot koji se začinjao pred kancelarijom pa sve više nestajao na južnoj strani grada, onoj s koje je on došao pre dva sata, da bi uskoro sasvim utihnuo.

Brzo je navukao mokasine i bluzu, pripasao pojas sa koltom i lovačkim nožem, sišao u salun i ne obazirući se na pozive koje su mu pijani ljudi upućivali s raznih strana žurnim korakom izašao na ulicu.

Pritrčao je vratima šerifove kancelarije i pritisnuo kvaku. Ona su bila zaključana.

Zalupao je snažno, ali mu niko iznutra nije odgovorio.

Prišao je potom prozoru i zakucao po staklu.

— Kolinse! Kolinse! — dozivao je uzalud.

Bilo mu je jednostavnije da razbije staklo i otvori prozor nego da metkom razbija bravu na vratima. Tako je i učinio. Prasak stakla privukao je pažnju nekolicine što su se nalazili na doksatu ispred krčme, koji odmah zateturaše preko ulice.

Ne obraćajući pažnju na njih, traper otvori prozor i uđe u sobu.

Upaljeno palidrvce, pre nego što ga prinese fitilju petrolejke, najpre podiže uvis.

Nedaleko od vrata ugleda svo u krvi nepomično telo šerifa Kolinsa.

Pripali petrolejku i otrča u hodnik sa zatvorskim ćelijama. Jedna je bila prazna i na njoj su vrata bila zatvorena. I druga, ona u kojoj je bio zatvoren Hari Džekson, zjapila je prazna, a vrata na njoj bila su širom otvorena i u bravi se nalazio ključ.

On je prišao telu svog prijatelja i okrenuo ga na leđa. Iz dve rane od noža na stomaku i dve na grudima još uvek je isticala krv.

Šerif Bred Kolins bio je mrtav.

A Crna trojka bila je ponovo kompletna.

7.

BRVNARA POD LITICOM

Potkivačnica Džozefa Slitera, pored koje se nalazila i njegova konjušnica u kojoj je traper ostavio svog vranca, nije bila daleko te on požuri na tu stranu ubeden da osoba koja je odjahala iz grada nije niko drugi do razbojnik Hari Džekson. Pravac iz kog je maločas odjekivao topot kopita njegovog konja ukazivao je na to da je najverovatnije odjahao prema ranču svog oca koji se nalazio na toj strani.

Sliter je bio budan i odmah je otvorio konjušnicu.

— Kakva je to graja kraj šerifove kancelarije? — zapitao je dok mu je izvadio konja i pomagao pri zasedlavanju.

— Šerif je ubijen, a Hari Džekson oslobođen — obavestio ga je.

— Sto mu gromova! — povikao je potkivač. — Kako je Kolins mogao da bude tako neoprezan?

To pitanje je Apači Tomu još dugo brujalo u ušima. I sam je postavljao pitanje: zašto je šerif svom ubici otvorio vrata i pustio ga unutra? Da li ga je on tako dobro poznavao da ni jednog trenutka nije u njega posumnjao?

Ako je ovo drugo bilo tačno, ko bi mogao biti taj što bi ubio svog prija-

telja da bi oslobodio razbojnika? I zašto bi to uradio?

Na ova dva pitanja njegov mozak nije uspevaao da pruži odgovore. Zato je, kad je iza visoravni sa šumom zašao u preriju obasjanu mesečinom obratio pažnju na to da pronade sveže tragove begunca koji bi se u mekoj zemlji posle obilne kiše morali lako uočiti.

Nije mu bilo potrebno mnogo vremena da ih pronade. Po rastojanju kopita zaključio je da je konj jurio besomučnom brzinom tačno prema Bergštajnovom ranču. A do Bergštajnovog ranča nalazio se i ranč Irvina Džeksona. Je li moguće da će begunac potražiti makar i privremeno utočište na ranču svog oca i posle one scene koja se odigrala u šerifovoj kancelariji? Ili je ta scena bila samo vešta igra rančera čijem je sinu pretila smrtna opasnost, igra kojom je želeo da zavara prisutne?

U blizini Bergštajnovog ranča, dok je jahao ravnicom pokraj reke, ugledao je u daljini konjanika koji je skretao sa pravca kojim je do tada jahao. Reka je na tom mestu pravila okuku odvajajući se od Bergštajnovog ranča. Konjanik nije nastavio prema ranču, već je i dalje galopirao pored reke da bi se potom odvojio od nje u pravcu litice koja je u daljini presećala veliki pašnjak.

Tek kad se i sam našao na pašnjaku, traper je uočio nekoliko pojedinosti.

Sa leve strane, u blizini reke, primetio je zgrade ranča. U jednoj od njih jedan prozor je bio osvetljen. Nekoliko stotina koraka dalje reka je izlazila iz klanca čiju je jednu stranu činila ta litica što je presećala pašnjak svojim visokim kamenim okomitim zidinama, kao da je želela da ne dozvoli ni jednoj čestici peska koju bi poneo vetar sa Ljana Estakada da prede na ovu drugu stranu. Koliko je mogao da zaključii, litica se popreko preko pašnjaka

protezala oko tri stotine koraka, da bi se potom opet povijala prema reci i nestajala sa vidika. Šta se iza te litice nalazilo nije znao, ali je mogao da nazre iznad nje vrhove porodenog drveća.

U prvom trenutku mu se učinilo da će konjanik nastaviti da jaše prema zgradama ranča. Onda mu je postalo jasno da je njegov cilj upravo ta litica, i to onaj njen deo koji počinje da se povija na krajnjoj severnoj tački.

Bojeći se da će ga jahač ugledati zaustavio je vranca u senci nekog drveta i čekao.

Jahač je i dalje galopirao prema litici.

Pratio ga je sve do trenutka kad je nestao iza drveća koje je raslo na jednom mestu podno litice.

Još nekoliko minuta je čekao, pa kad se nije pojavio poterao je vranca u tom istom pravcu.

Sa nevelikog platoa na kom se ubrzo našao otkrio je ono što ranije nije mogao da uoči: iza drveća koje mu je zaklanjalo pogled ka litici i koje je sakrilo jahača, primetio je sada brvnaru što se jednim krajem gotovo naslanjala na liticu, i kraj nje konja bez jahača.

Mesec je izdajnički sijao te se moglo desiti da ga neko koji se nalazio u toj brvnari vidi, a zatim dočeka kišom metaka. Zato se malo spustio prema reci, a time i prema zgradama na ranču i sa te strane, ponovo zaklonjen onim drvećem ispred litice i brvnare počeo oprezno da se približava.

Nije došao na vrancu do kraja. Sjahao je na stotinak koraka od litice, ostavio vranca kraj dva povećaa žbuna, a on je, koristeći kao zaklon sve ono što je nailazio na svom putu, prišao redu drveća.

Jednog se bojao: da će ga konj osetiti i zarzati. Da se to ne bi desilo morao je da zaobide ceo taj mali kompleks šume i da brvnari pride sa bočne strane, na kojoj se nalazio jedan prozor. Sa te strane

mogao se privući brvnari, a da ga konj uopšte ne vidi.

Na dvadesetak koraka od brvnare i prozora je zastao i oslušnuo.

Ništa se nije čulo, kao da u brvnari nije bilo ni žive duše. Svetlost nije bila upaljena, niti se nazirao odsjaj vatre iz furune, ako je ova bila založena.

U nekoliko skokova se našao kraj brvana i priljubio se ledima uz njih.

Još jedan mali predah i novo osluškivanje koje nije dalo nikakve rezultate.

Ako se u brvnari neko i nalazio, traper je bio siguran da ga taj nije primetio kada se prikrađao. Jer da ga je primetio kad je pretrčavao tih dvadesetak poslednjih koraka sigurno bi ga dočekao metkom iz oružja.

Taj zaključak mu je dozvolio da se uspravi i da pogleda kroz prozor u unutrašnjost brvnare.

U unutrašnjosti, zaklonjenoj od mesečevih zraka, bilo je mračno kao u rogu, pa je mogao samo da osluškuje ne bi li čuo nečije disanje.

Strpljenje ga izdade kad i ovog puta ne oseti ništa sumnjivo, te izvadi palidrvce i upali ga.

Njegovo iznenađenje nije bilo malo kad u brvnari ne ugleda nikoga.

Dok je palidrvce dogorevalo do prstiju, šarao je pogledom. Osim stare furune, sklepanog stola i dve klupe sa njegovih strana, kao i prazne stalazice prikucane uz brvna kraj vrata, u njoj nije bilo ničega drugog iza čega bi se čovek mogao prikriti. Pošto pod krovom nije bilo tavana, to je otpala i ta mogućnost da bi se onaj čovek mogao sakriti na njemu.

Da je palidrvce dogorelo oseti tek kad ga ono opeče po prstima. Napipao samo još jedno u džepu. Ako uz njegovu pomoć ne bude mogao da otkrije kuda je onaj jahač nestao, moraće da sačeka svitanje

novog dana. Zaključio da će u tom slučaju biti najbolje da se sakrije u šipragu i da motri na konja pred brvnaom. Onaj koji ga je tu ostavio, sigurno će kad-tad doći ponovo po njega.

Ušao je u brvnaru i zapalio preostalo palidrvce. Plamičak je bio suviše slab da bi mogao da vidi sve što bi ga interesovalo. Pa ipak, i toliko koliko je video govorilo je da u prostoriji zaista nema nikoga.

Prišao je brzo prozoru i pogledao na zemlju izvan njega. Iako se on ne bi mogao provući kroz taj prozor, čovek manjeg rasta bi to mogao da učini. A ako je to učinio – mada bi bilo čudno da ulazi u brvnaru da bi odmah zatim iz nje izašao kroz prozor – tad bi u mekoj zemlji sa druge strane sigurno bilo tragova njegovih čizama, napravljenih prilikom doskoka sa prozorskog rama.

Tragova nije bilo. Trava je bila plegla samo na onim mestima preko kojih su prošle njegove mokašine.

Za tren je bacio još pogled na pod od dasaka i palidrvce se ugasi.

Bio je u mraku još nekoliko trenutaka, a zatim izašao napolje. Konj nepoznatog čoveka ga je primetio i zarzao istovremeno kad i njegov vranac, koji je u međuvremenu sam prešao prostor od mesta na kom ga je ostavio do brvnare.

Nekoliko trenutaka je razmišljao. On zapravo i nije znao da je nepoznat jahač kog je sledio od kad je pronašao sveže tragove konjskih kopita na zemlji odbegli razbojnik Hari Džekson. Samo po tim tragovima i po tome što je dojahao na imanje svog oca, mogao je sa velikom sigurnošću da pretpostavi da bi to mogao on da bude. Ako je ta pretpostavka bila tačna i ako je na volšeban način nestao iz brvnare bez traga tada je ipak negde morao da postoji neki prolaz koji ga je iz brvnare odveo u nepoznatom pravcu. Nije li taj prolaz vodio u skrovište koje je Crna trojka kori-

stila i ne nalaze li se sada u njemu sva tri razbojnika?

Odmahnu glavom. Ako pred brvnarom nije zatekao još dva konja, kao što je zatekao Džeksonovog, tada u tom skrovištu osim njega nije bilo nikoga drugog. Onaj koji ga je oslobodio iz zatvora i koji je, najverovatnije, ubio šerifa Kolinsa morao je ostati u gradu.

Prode kroz uzani pojas šume i pogleda prema ranču. Jedan prozor je još uvek bio osvetljen.

Umesto da i dalje ko zna koliko još čeka pred brvnarom Apači odluču da odjaše do ranča. Ako iz brvnare postoji neki prolaz koji nekud vodi, na njega će mu ukazati rančer ili neko od njegovih.

Pri tom je učinio nešto što mu se učinilo svrsishodnim za takvu priliku: sa sobom je poveo i konja onog jahača. Bude li se onaj u međuvremenu odnekud pojavio, daleko neće odmaći peške, ukoliko ne odluči da se spusti do ranča i da uzme drugog konja.

Pre nego što je uzjahao, zatvorio je vrata i preko njih, sa spoljne strane, udenuo između brvna jedan dugačak prut. Kad se bude vratio, nađe li taj prut slomljen ili na zemlji, znaće da je neko iznutra otvarao vrata, a zatekne li ga ovako kako će ga ostaviti, znaćće da se taj kog je tražio nalazi još uvek u svom dobro prikrivenom skrovištu.

*

Nije imao razloga da se skriva dok je prilazio ranču Irvina Džeksona. Kad je bio na polovini dvorišta, u prozoru je ugledao rančera s puškom u ruci.

Reklo bi se da ga je ovaj prepoznao na mesečini, pa je odmah izašao na doksat.

– Dobro je što ste došli, Apači – rekao mu je sumornim glasom. – Imao bih nešto da vam pokažem.

– A i ja vas da obavestim o nečemu što vam, verujem, još nije poz-

nato – odvratio je traper sjahujući i privodeći mu konja na kom je onaj jahač odjahao iz grada do brvnare. – Prvo da vas upitam da li prepoznajete ovog konja?

– To je konj moga sina Harija – rekao je bez imalo razmišljanja, pa je upitao: – Dovelu ste ga iz grada?

– Ne. Doveo sam ga od brvnare kraj litice gde sam ga, sledeći jahača koji je na njemu dojahao dotle, pronašao.

– Šta hoćete, zaboga da kažete? – upita čovek promuklim glasom.

– Da nije... Ali, udite najpre u sobu – pozva ga unutra, pa i sam ude za njim.

– Hteli ste da upitate da vaš sin nije utekao iz zatvora?

– Tako je, Apači.

– Neko ga je oslobodio pre nešto više od pola sata. Pri tom je ubijen šerif Kolins.

Čovek se zaklati.

– O, bože moj, šta sam dočekao pod stare dane! – uhvati se za glavu.

Traper mu stavi ruku na rame.

– Ne bih želeo da pomislite da je vaš sin ubio šerifa – reče mu. – Onaj koji ga je oslobodio ubio je šerifa čim ga je ovaj pustio u svoju kancelariju. Drukčije ga nije ni mogao osloboditi.

– Ne mogu da shvatim kako je Kolins mogao biti toliko neoprezan da otvori čoveku koji će ga ubiti! – izreče rančer pitanje koje je kovač Sliter izgovorio pre jednog sata.

– To je bio neko u koga on ni jednog trenutka nije posumnjao – odvrati traper. – Neko koga svi dobro znaju i poštuju. Iskreno da priznam, jednog trenutka sam pomislio i na vas.

Džekson se bolno osmehnu.

– Ja bih, Apači, onoga što je bio u zatvoru mogao samo da ubijem, a ne i da ga oslobodim – reče čvrstim glasom pa pride jednom ormanu i iz njega izvadi nekakvu platnenu kesu.

Kesu prinese stolu i na njega izruči sve ono što se nalazilo u njoj.

Na stolu se nadoše hrpe novčanica, ženski nakit, tri džepna sata...

— Otkud vam to? — pogleda ga traper.

— Pronašao sam u sobi onog mog lupeža — reče s ogorčenjem.

— Čak i kad sam se vratio iz šerifove kancelarije nisam bio čvrsto ubeden u to da je i Hari mogao biti jedan iz Crne trojke. Tad me je nešto nagnalo da pretražim njegovu sobu. Učinio sam to i evo rezultata. Samo dolara ima preko trinaest hiljada. Otkud to njemu, ako ne od pljačke i ubijanja ljudi! Pokazao sam vam ovo da biste i vi znali za ovaj novac i ostale vrednosti iz ove vrećice. Nju još nikome ne želim da predam. Ostaviću je tamo gde sam je pronašao, jer sam ubeden da će onaj razbojnik kad-tad doći po nju. A tada iz kuće neće izaći živ.

Apaci se osmehnu.

— Zamisao nije rdava, Džeksone — reče. — Medutim, ako se oslonimo samo na taj vaš plen moglo bi se desiti da vašeg sina čekamo suviše dugo. Za to vreme ko zna koliko će Crna trojka opljačkati i poбити ljudi, i spaliti rančeva i farmi. Trebalo bi što pre otkriti njihovo skrovište i pohvatati ih.

Rančer je klimao glavom dajući tako znak da se slaže s tim što je rekao.

A traper nastavi:

— Onaj jahač, koga sam pratio od grada do vaše brvnare ispod litice, a za koga verujem da je vaš sin, nestao je u brvnari. Kad kažem »nestao« želim da vam objasnim da brvnaru od časa kad je on ušao u nju, pa do trenutka kad sam joj se prikrao nisam ispuštao iz vida. Znači, iz nje nije mogao da izade, a da ga ja ne vidim. Pa ipak, kad sam zavirio u nju, tamo nisam zatekao nikoga. Postoji li nekakav tajni izlaz iz nje?

— Koliko ja znam, ne postoji nikakav. Brvnaru su pre dve godine po-

digla moja dva sina i jedan kauboj koji se više ne nalazi kod mene. Ona je trebalo da pruži utočište onome koji bi se u vreme nepogode našao na pašnjaku. Medutim, zgrade na ranču nisu daleko, te kad zapreti nepogoda kao što je bila ova koja je prohujala niko ne koristi brvnaru, već dolazi ovamo. Hari, ako je on to bio, ipak je morao izaći iz brvnare a da se vi niste videli. Samo, kuda je otišao i zašto je ostavio svog konja pred njom?

Dvojica ljudi porazgovaraše još malo, pa kad traper odbi da ostane i prespava na ranču, oprostise se.

Rančer ga otprati do vratnica i kraj njih ostade dok se vranac i jahač ne izgubiše s vidika.

Baš u tom času mesec zade iza litice i ceo predeo utonu u mrak koji su samo malo razblaživale hiljade i hiljade sličnih, treperavih zvezda.

8.

ZNAČAJNO OTKRICE

Apaci nikako nije mogao da prihvatiti Džeksonovu pretpostavku da je njegov sin, ipak, izašao iz brvnare kad to on nije primetio i da je nekud za kratko otišao, te je zato ostavio konja. On je bio čvrsto ubeden da Hari Džekson, od časa kad je ušao u brvnaru, iz nje nije izašao sve do trenutka kad se on našao u njoj.

Drugim rečima, mladi razbojnik je morao da koristi neki drugi izlaz koji traper uz pomoć plamička dva palidrvca nije uspeo da otkrije.

Pošto se na ranču nije zadržao ni pola sada, on požuri natrag prema brvnari u nadi da će kad svane rešiti zagonetku koja ga je mučila, ukoliko se i pre svitanja Hari Džekson ne pojavi odnekud.

U sumraku ispod litice, kao i ispred brvnare, vladala je savršena tišina koja je čak postajala neprijatna.

Prišao je, vratima brvnare i po onom prutu koji je zadenuo između njih i dovratka zaključio da vrata nisu bila otvarana, što znači da se Hari Džekson još uvek nalazio u svom misterioznom skrovištu verujući da ga niko nije pratio do njega.

Apaci je prikrrio svog vranca, pa se nedaleko od brvnare ispružio podno jednog stabla odakle je držao na oku celu brvnaru i bio siguran da ga onaj koji bi se eventualno pojavio iz nje neće ugledati.

Vreme je prolazilo. Da bi odagnao san koji je počeo da mu sklapa kapke, pripalio je cigaretu i, zaklanjaajući užareni deo savijenom šakom, pušio. Jutarnja belina počela je da razbija tamu. Što je nebo nad njim postajalo svetlije, zvezda je bivalo sve manje. Samo je Zornjača blistala svojim nesmanjenim sjajem.

Najednom se trže. Odnekud je dopirao potmulu topot konjskih kopita, koji je, što se više približavao, postajao sve jači.

Uvukao je vranca još dublje u šumarak i sakrio se iza jednog debelog stabla.

Malo kasnije ispred brvnare se zaustaviše dva konja. Jedan je bio zasedlan, ali na njemu nije bilo nikoga. Kad ga malo bolje zagleda shvati da je to onaj isti konj kog je on odatle odveo na ranč.

Na drugom konju jahao je mladi Džeksonov sin. S konja nije odmah sišao, već se okretao na sve strane i motrio. Tek kad mu se učinilo da u blizini nema nikoga sjahao je, uzde konja nabacio na obližnje grane i noseći u ruci nekakav zavežljaj prišao vratima brvnare.

Teško je zaključiti da li je video zadenuti prut između vrata i dovratka. Ako ga je i video, on na njega nije obratio nikakvu pažnju. Otvorio je vrata i zamakao u brvnaru.

Iako je vrata ostavio otvorena, traper nije mogao da vidi šta se dešava u njenoj unuštarnosti, prvo

zbog toga što je u brvnari vladala još uvek potpuna pomrčina, a drugo, što se ona nisu nalazila tačno naspram mesta na kom se skrivao.

Kad je proteklo nekoliko minuta, a mladić se nije pojavljivao, traper učini kao i prethodni put. Prikrade se brvnari, pa kad zaključio da se iz nje ništa ne čuje, ponovo se uspravi kraj prozora.

Više ga nije iznenadilo to što ni ovog puta u brvnari nije bilo nikoga. To ga samo ubedi da iz nje postoji neki skriveni prolaz koji vodi nekud: bilo u skrovište pod njom, ili nekud još dalje.

Nije imao razloga da okleva niti da se pribojava da će se ta dvojica što su nestala u brvnari iznenada odnekud pojaviti. Ušao je. Palidrvca, koja je pozajmio od rančera nije koristio. Ona mu više nisu bila potrebna, jer je novi dan sve više osvajao, te je mogao lepo da vidi sve ono što se u maloj prostoriји nalazilo.

Njegovu pažnju privukoše komadi blata koji su morali spasti sa mladićevih čizama i koncentrisani tragovi obuće na jednom delu poda koji se nalazio iza furune. Zagledao je malo bolje daske na sastavima koji su se baš na tom mestu nalazili, a zatim je izvadio lovački nož i podvukao ga ispod jedne baš na tom sastavu.

Srce mu zalupa jače. Ta i susedna daska se podigoše i otkriše začetak nekakvih grubo sklepanih stepenica koje su vodile u otvor ispod poda.

Samo što je podigao te daske, začuo je odozdo nekakav ujednačen šum, kao da teče voda, ali, negde duboko pod podom. To ga u tom času nije toliko interesovalo koliko saznanje da je otkrio tajni izlaz iz brvnare.

Bio je gotovo siguran da se odmah ispod poda ne nalazi skrovište u kom će zateći dvojicu braće. Jer da su se oni tu nalazili čuo bi njihov

razgovor, ili bi u trenutku kad je podigao poklopac nad otvorom odozdo zapraštali pucnji. Iz tog otvora pod podom, znači, išlo se dalje do mesta gde se Crna trojka najverovatnije skrivala, a u kojoj se sada nalazi samo jedan njen član sa svojim bratom koji je još bio dečak.

Nije oklevao nijednog trenutka. Stao je na prvi stepenik i počeo da se spušta. Kad se našao na polovini stepenica, postavio je iznad glave poklopac onako kako su ga vraćali na svoje mesto ti što su ovim istim putem nedavno prošli.

Stepenice, koje su se od poda do podnožja strmo spuštale, bile su visoke desetak stopa, koliko i taj prostor u kom se našao.

Prvo što je uočio bila je slaba dnevna svetlost što je dopirala sa one strane na kojoj bi trebalo da se nalazi litica. Pošao je na tu stranu praćen onim potmulim šumom koji je dolazio iz dubine. Prostor nešto širi na mestu na kom su se nalazile stepenice postepeno se sužavao i po visini spuštao, tako da je morao da se pogne da bi kratkim hodnikom došao do tog izvora svetlosti. Tek kada mu se približio, shvatio je da su tavanica i strane tog hodničića od kamena, kao i tlo pod nogama. Po tome kako su izgledale bio je siguran da ljudska ruka nije prokopala taj prolaz, već da je on nastao na neki drugi način. U to će se uveriti kad iz hodnika bude izašao na svetlost novog dana.

Pogledao je najpre iza sebe. Bila je to suprotna strana one iste litice što se nadosila nad brvnarom, ispod koje ga je tajni prolaz doveo na ovo mesto. Nalazio se na strmini brega koji se gotovo okomito spuštao prema reci Pekos čineći jednu stranu njenog nevelikog kanjona, ali i istovremeno uzdizao naviše za još nekoliko stotina stopa. Dok je

donja njegova polovina, što se spuštala prema reci bila obrasla šipražjem i načičkana kamenim groždama, gornja polovina bila je prekrivena gustom šumom u kojoj su se isticali sivi, visoki kedrovi.

Odozgo je niz svoje strmo korito obraslo mahovinom i lišajevima tekao gotovo nečujno potok koji je na petnaestak koraka od otvora pod liticom ponirao u zemlju. Po osušenom koritu koje se videlo od mesta poniranja do mesta na kom se nalazio, mogao je zaključiti da je potok nekad tekao do same litice, pa ispod nje ponirao.

Tako je došao do objašnjenja kako je nastao ispod nje prolaz i otkud onaj šum koji je dopirao iz dubine. Bilo je sigurno da je potok nekad tekao ispod litice i ponirao na mestu gde se sada nalazila brvnara i da se ko zna kad povukao sa tog dela korita da bi nestao u zemlji na drugom mestu, ostavljajući za sobom otvor koji su Džeksonovi prilikom podizanja brvnare prikrili ko zna iz kojih razloga.

Prišao je mestu na kom je potok ponirao, zapravo nestajao iza jedne povelike stene, tako da se otvor nije ni video. Zahvatio je šakama nekoliko puta hladnu vodu i ispljuskao lice osećajući se, posle još jedne neprespavane noći, mnogo bolje.

Nije se premišljao da li da krene naniže, prema Pekosu, ili naviše, kroz tu šumu što se nad njim uzdizala. Odabrao je taj drugi pravac i zbog toga što je ka njemu vodio jedva primetan puteljak duž same litice.

Nije prošao više od dvadesetak koraka kada se najednom nešto teško svalilo na njegova pleća, tako da je posrnuo, ali se ipak održao na nogama.

U magnovenju je primetio samo jednu nogu u kožnim pantalonama i sa mokasinama na njoj, kakve nose Indijanci i shvatio da mu se na plećima nalazi crvenokožac čiji

će se nož ili tomahavk već sledećeg trenu zariti u njegovo telo.

Učinio je ono što je u tom trenutku bilo najkorisnije. Podigao je ruku iznad svoje glave, zgrabio nešto meko, i prignuvši se što je mogao više povukao snažno to što je bio uhvatio.

Preko njegove glave preletelo je telo crvenokošca i palo na zemlju tako nezgodno da je udarilo veoma jako zatiljkom u izbočinu jednog kamena. Ostao je nepomično na zemlji. U stisnutoj šaci desne ruke još uvek mu se nalazio nož sa drškom od jelenskog roga.

Ako je hodnik ispod brvnare bilo prvo iznenađenje na koje je naišao, ali koje je u neku ruku očekivao, pojava Indijanca na tom bregu oko kog su se nalazili rančevi, a grad Pekos bio udaljen samo nekoliko milja, bilo je drugo iznenađenje. Njegovom čuđenju, međutim, nije bilo kraja kad je u crvenokošcu prepoznao pripadnika indijanskog plemena Meskarelo. Otkud Meskarelosi na ovom terenu Teksasa, kad je njihovo prebivalište Novi Meksiko?

Pribio se ledima uz liticu i nekoliko trenutaka posmatrao teren ispred i iznad sebe očekujući da se pojavi još neko. Međutim, mada je Indijanac prilikom preletanja preko njegove glave poluglasno kriknuo te je mogao skrenuti pažnju nekome ko bi se mogao nalaziti u blizini, niko se niotkud nije pojavljivao.

Pojava Meskarelosa stvorila je najpre zbrku u njegovoj glavi, a zatim objasnila zagonetku koja je nedavno kružila Pekosom i okolinom, kad se čulo da su u jednom napadu Crne trojke učestvovali i Indijanci.

Ne postoji li nekakva sprega između ovih Indijanaca koji su se ko zna otkad i kako našli na tom bregu i trojice razbojnika, i ne nalaze li se tamo gore i jedni i drugi? Ukoliko su oni gore, šta će on sam moći da učini protiv mnogo brojnijeg protivnika?

Međutim, nije to bila prva tako teška i neizvesna situacija u kojoj se slavni traper našao. Nalazio se on i ranije u još težim prilikama, pa je ipak uspevao da iz njih izađe kao pobednik.

Sad kad je znao da će tamo gore pored braće Džekson zateći i Indijance, išao je opreznije mada mu je šum vode, koja je na tom delu brega bučnije proticala preko kamenitog tla, smetao.

Uskoro se našao na mestu na kom je izvirao potok u jakom mlazu između dve stene. Kraj izvora je bilo malo čiste zaravni u kojoj on otkri tragove čizama. To ga navede da pođe po njima verujući da se braća Džekson ne nalaze daleko.

Jedno ga je čudilo: iako je vetar duvao s vrha brega koji nije bio daleko od tog sedla na kom se nalazio, on nije donosio ni miris dima od naložene vatre, ni ljudski žagor. Osim žubora vode i cvrkuta probuđenih ptica ništa se drugo nije čulo.

Bio je na toj maloj čistini kad je najednom šiblje oko njega oživelo. Kao da su samo čekali da se on na tom mestu nađe, iz šiblja se pojava više desetak Meskarelosa s oružjem u rukama. Većina ih je imala puške, dok su drugi držali koplja ili tomahavke. Iako je zastrašujući ratni poklič izostao, izraz njihovog lica dovoljno je govorio o onome što bi moglo da se desi ako pruži otpor.

Zato je vratio natrag ruku koja je sunula prema kuburi s koltom i mirno sačekao da mu još više pridu i oko njega naprave krug.

Pokušao je ipak da proveri njihovo raspoloženje. Stavio je ruku na svoje grudi i rekao:

— Visoki Jasen, kako me zovu moja braća Apači, prijatelj je svih Indijanaca, pa prema tome i hrabrih Meskarelosa.

U očima onoga što se našao ispred ostalih ratnika pred njim blesnulo je nešto što je moglo da se

protumači i kao mržnja i kao čudene što je on pogodio ime plemena kome su oni pripadali. Taj mu je zatim prišao, izvadio mu kolt iz kubure i gurnuvši ga u leđa pokazao mu rukom kuda da pode.

Zakoračio je po onom tragu čizama praćen Meskarelosima koji ga nisu ispuštali iz vida.

9.

PLEMENSKA PRETHODNICA

Dugo nisu išli. Nadoše se na nešto prostranijoj zaravni od one kraj izvora, opkoljenoj stablima kedrova, bukvi i hrastova. Vrh brega je bio ravan kao kakva zarubljena kupa, ali taj prostor nije bio tako veliki te je mogao da vidi da zadnja strana brega, ona što se oslobodena od kamene litice spuštala ne prema reci već prema preriji, nije bila onako strma kao ta koja je nestajala prema koritu Pekosa. Spazivši na početku zaravni petnaestak indijanskih mustanga on zaključio da se tom zadnjom stranom brega moglo uspeti, te da prema njegovom vrhu nije služio kao jedini mogući put onaj prolaz što je iz brvnare vodio ispod kamene litice.

Tek kad su se ispeli na plato i pored mustanga se probili kroz neveliku barijeru od zelenih žbunova, našli su se na njegovom potpuno čistom delu na kom je oko vatre sedelo još pet Meskarelosa, a među njima razbojnik Hari Džekson i njegov mladi brat.

Na samom platou vetar je pravio neku vrstu slabog kovitlaca koji je odnosio dim na onu stranu koja se spuštala prema reci. To je bio razlog što nije još ranije osetio miris dima i po njemu zaključio da se ovde gore nalaze ljudi.

Nedaleko od vatre, kraj jednog ogromnog usamljenog stabla, kao da je neko ležao prekriven čebetom sve do očiju.

Po tome kako su se onih pet Indijanaca i dvojica belaca iznenadili kad su ga ugledali moglo se zaključiti da oni nisu znali šta se petnaestak minuta pre toga dogodilo. Iznenadenje se naročito ogledalo na licu dečaka koji je uspaničen postatrao traperu sa puno straha.

— Sto mu gromova! — skočio je razbojnik izvlačeći kolt iz kubure. — Kako si samo uspeo da pronađeš otvor u brvnari! — Pogled mu je skliznuo na brata i on mu je besno dobacio: — Sigurno ti nisi vratio poklopac na njegovo mesto.

— Jesam, Hari — zatreptao je dečak očima. — Jesam.

— Nije mi on pokazao put dovde, već ti — odvratio je traper. — Od grada sam te pratio do brvnare u koju si zamakao i iz nje se više nisi pojavljivao.

— E, pa, biće ovo tvoj poslednji podvig, slavni traperu — nasmejavao se zjurado razbojnik. — Odavde nećeš otići živ.

Dečak je verovatno pomislio da će njegov brat posle tih reči povući oroz na koltu, pa je zavapio:

— Ne, Hari! Molim te, nemoj! Ipak, on je Apači Tom!

— Baš zato što je Apači Tom, treba da crkne, jer dok je živ neću imati mira od njega... A ti se ne mešaj! — izdera se — i idi kući. Hranu mi više nemoj donositi, a ovima sutra opet doteraj jedno tele. Hajde, idi! — odreza i pokaza mu koltom prema litici niz breg.

Dečak poslušno ustade, još jednom pogleda traperu i oborene glave nestade kroz žbunje.

— A sada, Apači, reci u koje mesto da te pogodim metkom — isceri se razbojnik i upravi cev kolta u njegove grudi.

Desi se nešto nepredviđeno. Onaj Indijanac koji mu je izvukao kolt iz kubure stade između njega i razbojnika.

— Neka naš beli brat ne izbacuje vatreni oganj iz svoje male vatrene strele — progovori on na sasvim korektnom engleskom jeziku. —

Pucanj mogu čuti bledoliki u dolini i doći ovamo.

– Ovaj beli pas mora otići u ve- čita lovišta – izgovori besno Hari Džekson.

– Za to, pored vatrenog ognja, postoje mnogi načini, naš beli brate. Neka naš beli brat prepusti Mladom Bizonu da on odabere je- dan od tih načina kojim će bledoli- kog poslati u njegova večita lovišta.

– U redu – složi se razbojnik. – Sada ja idem. Moj mladi brat će do- terati hrabrim Meskarelosima još jedno tele kako ne bi oskudevali u hrani.

Rekavši to, ošinu traperu pogle- dom, koji bi, kad bi mogao, sigurno ubio čoveka.

– Nadam se da je ovo bio naš poslednji susret, traper – reče uz zlurad osmeh, pa i sam nestade u žbunju.

– Nemoj biti toliko siguran – dobaci ovaj za njim.

Mladi Bizon reče nešto na svom jeziku dvojici Indijanaca koji su mu bili najbliži, posle čega jedan od njih zamače u žbunje da bi se us- koro otud pojavio noseći uže. Kono- pac se već obmotavao oko traperov- og tela, kad se ona osoba što se na- lazila na zemlji prekrivena čebe- tom pomače i zbaci čebe s glave.

Bio je to takode mlad Indijanac čije je lice bilo orošeno znojem, iako je na platou u tim jutarnjim satima bilo poprilično sveže, a on se nalazio od vatre udaljen neko- liko koraka. Pomače se pri čemu mu grimasa bola iskrivi usne i iz- mami uzdah iz grudi. Ugledavši tra- pera kog su vezivali on izmenja nekoliko reči s Mladim Bizonom na jeziku svog plemena, a zatim se obrati traperu na engleskom:

– Je li beli čovek došao sam?

– Jesam – odvrati ovaj.

– Da li je beli čovek znao da se na ovom mestu nalaze hrabri Mes- karelosi i da li je to još nekom bel- lom čoveku poznato? – usredsredi

on svoj zamućeni pogled na nje- govo lice.

– Visoki Jasen – pokaza traper još jednom na svoje grudi – došao je ovamo po tragu onog rdavog be- log čoveka koji je maločas bio ovde – odvrati on – što znači da Visoki Jasen nije znao da se hrabri Meska- relosi nalaze na ovom bregu, da- leko od svojih vigvama.

Indijanac se s mukom priđiže u sedeći položaj oslanjajući se ledima na stablo. Pri tom mu čebe spade s tela i Tom ugleda preko njegovih grudi ispod prsluka prevez koji je na nekoliko mesta bio krvav.

– Je li ta rana na grudima hra- brog ratnika Maskarelosa od vatre- nog ognja? – upita ga traper.

– Šta se to tiče, belog čoveka? – odbrusi ovaj.

– Visoki Jasen pita zato što bi hrabrom ratniku mogao da po- mogne pogotovo ako se u njegovim grudima još nalazi vatreni oganj.

Indijančeve oči blesnuše.

– Je li beli čovek već vadio va- trene ognjeve iz tela i lečio rane? – upita mnogo blažim glasom.

– Ratnik Meskarelosa nema na svojim rukama i nogama toliko prstiju koliko je Visoki Jasen izva- dio iz ljudskih tela vatrenih og- njeva i zalečio rana – odvrati tra- per.

– Onda neka Visoki Jasen izvadi vatreni oganj i iz grudi Hitronoge Pume, sina velikog poglavice Mes- karelosa Medvede Šape – pred- stavi se on ujedno i zdera sa svojih grudi okrvavljeni prevez.

Pri tom reče nekoliko reči na svom jeziku onoj dvojici koja su vezivala traperu, te mu oni skinuše konopac s tela.

Traper mu pride i zagleda ranu na njegovim grudima. Metak ga je pogodio u vrh desnog plućnog krila, odmah ispod ključne kosti.

– Kada je Hitronogu Pumu pogo- dio vatreni oganj? – upita Indi- janca.

– Od tada je sunce dva puta izlazilo i zalazilo – uzvratiti ovaj.

– Neka Hitronoga Puma naredi svojim ratnicima da u neku posudu donesu vode sa izvora i da je stave na vatru.

– Mladi Bizon će poslati jednog ratnika – umeša se onaj koji ga je doveo na plato.

Dok su čekali da voda proklučuća, u kojoj će biti iskuvan prljavi i skoreli od krvi zavoj, Apači će pokušati da sazna nešto više o ovoj grupi Meskarelosa koji su se našli na ovom čuviku daleko od svog Novog Meksika.

– Hitronoga Puma ne treba da brine – reče on sinu poglavice da bi ga najpre odobrovoljio, a zatim upita: – Zašto su ratnici Meskarelosa napustili svoj logor i svoje vigvame i došli čak ovamo?

– Hitronoga Puma smatra da je beli čovek dobar i da želi da pomogne. Zato će odgovoriti na njegovo pitanje. Prema naredenju velikog poglavice bledolikih, koga vi bledoliki zovete imenom general Šeriden, svi crveni ratnici u Novom Meksiku moraju da napuste svoja lovišta i svoje vigvame u kojima su se rodili i živeli, i da odu u rezervat. Poglavica bledolikih im obećava čebad, hranu, šatore, lekove, a kad pređu u rezervat on ne ispunjava obećanje i crveni ratnici umiru od tuge, hladnoće i gladi. Moj otac Medveda Šapa nije želeo da odvede svoje pleme u rezervat. On je čuo da se u ovom kraju nalaze Velike planine koje bledoliki zovu Gvadalupe u kojima ima indijanskih plemena, i u kojima se mogu pronaći lovišta i za Meskarelose. Zato je Medveda Šapa poslao svog sina Hitronogu Pumu sa tri puta po pet ratnika da pronađu velike planine i u njima mesto za logor Meskareloša.

Taj nešto duži govor zamorio je ranjenika i on je zastao da predahne. Apači to iskoristi i postavi mu novo pitanje:

– Zašto su se hrabri Meskarelosi zaustavili na ovoj maloj planini i

kako su se našli baš na njoj?

– Pre dva puta po deset dana Hitronogu Pumu sa njegovim ratnicima gonila je grupa belih ratnika u plavim mundirima na koje su hrabri Meskarelosi slučajno naišli. Hitronoga Puma i njegovi ratnici su se našli na reci ispod ovog brega razmišljajući da li da je pređu i da nastave bekstvo, ili da potraže negde zaklon i zavaraju trag pred belim ratnicima. Pošli smo kroz kanjon, ali su u tom času s druge strane kanjona hrabrim Meskarelosima u susret jahala tri konjanika u crnoj odeći, koje su, kako će Hitronoga Puma kasnije čuti, gonili drugi beli ljudi. Pozvali su nas da podemo s njima i mi smo to prihvatili. Tako smo se našli na ovom bregu, a potere i naša i ona koja je išla za tom trojicom bledolikih nisu nas pronašle. Jedan bledoliki od te trojice snabdevao je Hitronogu Pumu i njegove ratnike hranom i savetovao ih da ostanu ovde dok se potera za njima ne smiri.

– Kako je došlo do toga da Hitronoga Puma bude ranjen? – upitao je traper.

– Trojica ljudi u crnoj odeći tražili su od Hitronoge Pume da povede svoje ratnike u jedan noćni pohod kad je trebalo napasti vigvame belih ljudi. Hitronoga Puma je pogrešio i poveo svoje ratnike. Te noći su bila ubijena dva ratnika Meskarelosa, a kad je Hitronoga Puma još jednom pogrešio i pre dva dana poveo svoje ljude u novi ratni pohod, tada je ranjen i on sam.

Razgovor je morao biti prekinut. U vodi koja je ključala već se prokuvavao zavoj, a u vatri se vrh traperovog lovačkog noža bio zagrejao do usijanja.

Nije bilo lako izvući tane koje je već dva dana bilo u telu ranjenika. Traperu je to posle malo muke pošlo za rukom zahvaljujući i tome što je Indijanac stoički podnosio bol ne pomakavši se.

Rana je bila dobro oprana topлом vodom, zatim je na nju došao melem koji su spravljali Apači, a kome nije bilo ravnog, i na kraju iskuvani zavoj preko kog je traper prevezao svoju maramu s vrata.

Nije pitao bolesnika da li mu je bolje, jer su bolovi bez sumnje još uvek razdirali njegovo telo. On se međutim sam javio:

— Moj beli brat ima veštu ruku kao najbolji vrač crvenih ratnika. Mada rana još uvek boli Hitronogu Pumu, on se oseća mnogo lakše bez vatrenog ognja u svom telu.

— Hitronoga Puma i njegovi ratnici treba što pre da odu sa ove male planine — reče mu traper inače će ih ona tri bela čoveka u crnoj odeći dovesti u još teže neprilike. Neka se moj crveni brat danas i sledeće noći dobro odmori, a onda neka krene sa svojim ratnicima na jug sve do Planine Apača. Na Planini Apača nalazi se istoimenno pleme crvenih ratnika čiji je poglavica hrabri Crveni Sokol...

— Hitronoga Puma je čuo za velikog poglavicu Apača Crvenog Sokola — prekide ga ranjenik.

— Crveni Sokol je prijatelj Visokog Jasena. On i Visoki Jasen se vole kao braća. Neka Hitronoga Puma kaže Crvenom Sokolu kuda je pošao, šta traži i neka spomene da je bio ovde sa Visokim Jasenom, koji ga je poslao k njemu. Posle toga sve će biti u redu. Apači će pomoći Meskarelosima da na Velikim planinama pronađu podesno mesto za logor u koji mogu dovesti i ostalu svoju braću iz Novog Meksika.

Mladić mu pruži ruku.

— Hitronoga Puma će ostati večiti dužnik Visokog Jasena — reče Indijanac tronutim glasom.

— Pre nego što ode, Visoki Jasen bi postavio svom crvenom bratu još jedno pitanje — reče traper.

— Neka moj beli brat pita. Nema tog pitanja na koje mu Hitronoga

Puma neće odgovoriti, razume se, ako zna odgovor.

— Moj crveni brat je video lica one trojice belih ljudi u crnoj odeći. Visoki Jasen jednog od njih zna. Video ga je maločas ovde. To je onaj čiji mladi brat dogoni na ovaj breg po jedno tele za hranu hrabrim Meskarelosima. Visokog Jasena interesuje kako su izgledala druga dvojica. Jesu li to stariji ili mladi ljudi? Da li je neko od njih dvojice imao nekakav beleg na licu, ili je možda hramao?

Pitanje malo zbuni ranjenika, jer o tome što ga je njegov beli prijatelj pitao nije do tada razmišljao. Onda reče:

— Jedan i drugi su bili mladi ljudi. Možda čak malo mladi od onoga kog je Visoki Jasen video. Hitronoga Puma se ne seća da je neko od njih dvojice imao nekakav beleg po kom bi ga se sećao. Jesu li to zaista rdavi beli ljudi, moj beli brate?

— Veoma rdavi, za kojima tragaju mnogi. Zato bi i trebalo da se moja crvena braća što pre udalje od ove male planine, jer oni što tragaju za tom trojicom u crnoj odeći mogu nabasati i na hrabre Meskarelose, utoliko pre što je već počelo da se priča da su oni učestvovali sa tom trojicom u nekim ratnim pohodima.

10.

RANČ U PLAMENU

Traper je posedeo s Hitronogom Pumom još pola sata i kad je ovaj počeo da utanja u san, ustao je sa zemlje u nameri da pođe.

Mladi Bizon mu je upravo prilazio donoseći kolt koji mu je oduzeo, kad se na platou pojavi onaj Indijanac na kog je traper najpre nabasao kraj izvora.

Ugledavši belog čoveka zbog kog je toliko dugo bio u nesvesti, on izvuče nož iz kanije i jurnu prema njemu.

Na putu mu se ispreči Mladi Bizon. Nekoliko rečenica koje izgovoriše razjareni momak i njegov soplemenik smiriše ovog prvog, i on pokunjeno ode do ognjišta i sede kraj vatre.

Traper side do otvora u litici. Njega sada nije video. Gomilu sasusšenog šiblja razbojnik Džekson je pre nešto više od dva sata, kad je odlazio s brega, po ulasku u prolaz povukao za sobom i potpuno zatvorio otvor tako da ga neko koji bi se našao i na desetak koraka od njega ne bi mogao da primeti.

Pred brvnom nije video svog vranca, ali kad je zazviždao jednom dugo i jednom kratko ovaj se pojavi na drugom kraju šumarka, zarza i zakaska radosno prema njemu.

Ovoga puta nije ni pomislio da svrati na ranč Irvina Džeksona, jer je bio siguran da se njegov stariji sin ne nalazi na njemu. Zato odlučio da ode u grad predosećajući da bi preostala dvojica iz Crne trojke mogla biti u njemu.

Dok se peo uz jedan brežuljak iza koga poče da se uzdiže prema nebu stub belog dima ranč Irvina Džeksona ostade za njegovim ledima. Taj stub dima ga natera da potera vranca brže.

Kad se nade na brežuljku pred njim se ukaza stravičan prizor.

Zgrade na Bergštajnovom ranču bile su u plamenu. Pored barake za kauboje na zemlji su se nalazila tri nepomična tela. Jedno telo je ležalo nekoliko koraka od doksata glavne zgrade, dok je jedna polunaga crnokosa žena trčkarala od jedne upaljene zgrade do druge, a zatim se zaustavila kraj onog tela što je ležalo ispred glavne zgrade, obuhvatala ga ispod pazuha i povukla dublje u dvorište, da ga ne bi zahvatio plamen sa upaljenih greda koje su počele padati.

Poterao je vranca što je mogao brže niz blagu padinu, a zatim preko pašnjaka prema ranču u plamenu, nadajući se da će neko od tih što su ležali na zemlji biti živ.

Žena ga je primetila dok je galopirao prema ogradi, spustila telo onog čoveka na zemlju i potrčala mu u susret prikupljajući na grudima jednom rukom iscepanu bluzu i pridržavajući drugom rukom krajeve poderane suknje.

Bila je to Meksikanka koju je prošle noći video na ranču.

Ženino lice bilo je modro od udaraca. Na vratu i grudima videli su se tragovi zuba napasnika. Nije plakala, ali je izbezumljeni izraz njenog lica govorio o strahotama koje je nedavno preživljavala.

— Ko je ovo uradio? — zapitao ju je skačući s konja i pritrčavajući najpre telu rančera Bergštajna.

— Crna trojka — rekla je malo hrapavim glasom.

U Bergštajnovom telu bilo je nekoliko metaka, od kojih su dva — tri bila smrtonosna. I tri kauboja bila su mrtva.

— Dvojica su pobili kauboje, napastvovali me i zapalili zgrade — objasnila je Meksikanka. — Džeksonov sin, koga sam i pored maske poznala, po glasu, pokušao je da uzme novac od gospodina Bergštajna, pa kad mu to nije pošlo za rukom ispalio je u njega sve metke iz kolta. Trebalo je da mu da taj prokleti novac — prekri žena lice šakama i tek tada zaplaka.

— Opet bi ga ubili — promrmlja traper.

Sa one strane na kojoj se nalazio ranč Irvina Džeksona ukazaše se tri konjanika koja su besomučno terala konje prema ranču u plamenu. Dvojicu je odmah prepoznao: bili su to Irvin Džekson i njegov mladi sin. Kad su se malo približili, na licu dečaka primetio je veliko iznenađenje i video kako je malo pritegao uzde te mu je konj zastao. Kao da se premišljao da li da mu pride, ili da se vrati. Ipak je i on priterao konja.

Rančer je nekoliko trenutaka bez reči posmatrao stravičan prizor ispred sebe i baš kad je otvorio

usta da nešto kaže žena je gotovo histerično povikala:

– Vaš sin... Vaš sin je bio sa banditima u crnom. On je ubio gospodina Bergštajna... On je tražio od njega novac i pretio.

Bled kao smrt čovek je buljio u ženu kao da ne razume ono što mu govori. Zatim je preneo pogled na Bergštajново telo, pa na tela kauboj.

– Apači... morate ih pronaći... morate... molim vas! – rekao je isprekidanim glasom. Potom se obratio čoveku koji je dojahao s njim i svom sinu:

– Zakopajte ih. Mene je stid da se i dalje nalazim na ovom mestu.

– Rekao je to, okrenuo konja i otkaskao tamo otkud je došao.

Dečak je tek tad prikupio hrabrost i prišao mu.

– Ne mogu vam opisati koliko se radujem što vas vidim živa – rekao je tiho kad je onaj čovek otišao da prenese tela kauboj do mesta na kom je trebalo kopati rake.

– Ocu nisi rekao ništa? On i ne zna da si ti bio na onom bregu? – upitao ga je.

– Ubio bi me da zna – priznade dečak.

– Kako si znao da se tamo nalazi tvoj brat?

– Čuo sam vaš i očev razgovor. Kad ste rekli da ste Harija dopratili do naše brvnare i da je u njoj nestao, znao sam gde se nalazi.

– Zar tvoj otac ne zna za taj tajni prolaz ispod litice?

Zaklima glavom.

– Ne zna. Kad smo Hari, ja i naš kauboj Sem pravili brvniaru, otkrili smo poveliku rupu prekrivenu korovom i šibljem i prolaz ispod litice. »Ne govorite o ovome nikome, pa čak ni ocu«, rekao nam je Hari. »Ko zna za šta nam ovaj prolaz može dobro doći«.

– Znao si da se na brdu nalaze i Indijanci?

– Jesam. Dva puta sam bio tamo

gore, kad sam im po Harijevoj želji dogonio po jedno tele.

– Znači, znao si i to da tvoj brat pripada Crnoj trojci? – postavi mu pitanje od kog se dečak trže i pogleda ga zapanjeno.

– Ne, gospodine! Kunem vam se da to nisam znao sve do onog trenutka kad je juče naveče jedan kauboj gospodina Bergštajna došao na naš ranč i o svemu nas obavestio. To što sam rano jutros otišao na breg odnoseći Hariju hranu, treba da razumete. Ja sam svog brata uvek veoma voleo, a i on mene.

– To razumem – obrgli ga traper oko ramena. – Je li Hari često odlazio na taj breg?

– Retko. Tek otkad su Meskarelosi došli na njega.

– Šta misliš, gde bi on sada mogao da se nalazi?

– To zaista ne znam.

– Ko su mu bili dobri prijatelji? – postavi traper i njemu pitanje koje je postavio devojci u salunu.

Odgovorio je isto što i ona.

– Moj brat nije imao prijatelja. Sa svima je bio dobar. Vreme je ponajviše provodio u gradu, i to u salunu. U salunu je imao devojku...

– Misliš na Oliviju Benet?

Iznenadio se i zaklimao glavom potvrdno.

– Često mi je pričao o njoj, s tim da ocu ništa ne govorim. Otac je znao za njihovu vezu i bio je besan zbog toga.

– Znaš li gde se nalazi ranč Marte Benet, Olivijine majke?

– Mislite da je Hari sada tamo? – zaigraše dečakove oči dok se kolebao da li da odgovori na to pitanje. Ipak reče: – Ranč je nekoliko milja odavde prema severu. – Pri tom pokaza pravac i rukom.

– Hvala ti! Nisi mi rekao još svoje ime.

– Isto je kao i vaše... Tom – ozari se dečakovo lice.

– Nadam se da ćemo se još videti, Tome – potapša ga traper po ramenu, pojaha konja i potera ga

prema vratnicama tražeci tragove trojice razbojnika.

11.

NA TRAGU

I pored mnogih tragova konjskih kopita oko ranča, nije bilo teško pronaći tragove tri konja ostavljene u mekoj, ali ne suviše raskvašenoj zemlji, u kakvu su tragovi tih istih konja utisnuti prošle noći prilikom prve posete Crne trojke Bergštajnovom ranču. Pronašao je najpre ove prve u dolasku i odlasku. Pronašao je i trag svoga vranca, jer se on poklapao s tragovima konja Crne trojke. Zatim je pronašao one koje je tražio. Bili su tako sveži i uočljivi kao da su razbojnici tuda prošli samo pre nekoliko minuta.

Od vratnica su vodili prema jednoj pošumljenoj uzvišici, a zatim se spuštali prema udolini u kojoj se videlo korito potoka koji je nekad tuda tekao, pa je ili presušio ili se pretvorio u ponornicu. Tragovi su presecali to korito i uz nešto širi usek dolazili do kućice sazidane od kamenih ploča spojenih ilovačom.

Ispred kućice je bilo nekoliko koza, koje se zajedno sa desetak kokoši raspršiše kad on dojaha pred tu bednu nastambu bez prozora. Vrata su bila otvorena širom.

To što se niko nije pojavio kad je naišao moći će da shvati nekoliko trenutaka kasnije kad je zašao iza kućice i tamo ugledao telo starog, veoma mršavog Meksikanca na zemlji sa ranom od metka posred grudi.

Možda bi se neko drugi začudio što su ubili jadnog i samohranog starca od koga nisu mogli ništa da uzmu. Tom je, međutim, takav postupak mogao da protumači samo time da je on u trojici jahača koji tada verovatno nisu nosili maske, nekoga prepoznao i tako sam potpisao svoju smrtnu presudu.

Do Meksikančeve kuće Crna trojka je jahala zajedno, da bi se na tom mestu razdvojila. Dvojica su nastavila put u pravcu grada, dok je treći skrenuo na sever, otprilike u onom pravcu na koji mu je ukazao Džeksonov mlađi sin. Znao je da će ona dvojica što su išla prema gradu uskoro naići na put koji su stvorile poštanske kočije, kao i konji okolnih rančera i farmera. Tragovi će se izgubiti. Zato se opredelio da prati treći trag koji je vodio najverovatnije prema ranču Marte Benet. Ako je sve ono što mu je Olivija Benet ispričala prošle noći u salunu tačno, tada se ne bi iznenadio kad bi na ranču njene majke zatekao trećeg razbojnika, sina Irvina Džeksona.

U takvoj pretpostavci podržao ga je i jedan stariji čovek kog je zatekao na pašnjaku s njegovom ženom kako žigošu dvadesetak goveda. On bez sumnje nije još saznao da je Hari Džekson jedan iz Crne trojke kad je na njegovo pitanje da li je neko tuda nedavno prošao odgovorio:

— Pre jednog sata prošao je Irvinov sin Hari.

— Kuda je otišao?

— Rekao bih prema ranču Marte Benet, ako pre toga ne skrene na neku drugu stranu.

— Kako da dodem do tog ranča?

— upitao je Apači ne želeći da luta unaokolo.

— Čim se uspnete na onu uzvišicu — pokaza mu čovek na čuvik udaljen otprilike jednu milju — s njega ćete ugledati Martin ranč.

Da je znao da će s tog golog čuvika ugledati ranč koji je tražio, ali da će i oni s ranča odmah ugledati njega dok se bude spuštao i približavao, potražio bi neki drugi pravac. Ovako, nije mu preostalo ništa drugo nego da nastavi da jaše prema jednoj omanjoj zgradi i daščari iza kojih se začinjala šuma zahvatajući sav prostor na vidiku.

Malo kasnije će morati da prizna da ga još niko i nikad nije tako do-

čekao, kao te dve žene i jedan sredovečan čovek blesasta izraza lica.

I starija žena, što je stajala u sredini, i mlada, koja je bila udaljena od nje nekoliko koraka prema šupi i taj čovek što se bez razloga kluberio držali su puške u rukama upraljenih cevi prema njemu.

Kad se nalazio na oko pedeset koraka udaljenosti iz puške starije žene bez ikakvog upozorenja ili ma kakve opomene odjeknu pucanj i njemu se učini da mu je tane prohujalo pored samog desnog uva.

— Stani, stranče! — ču se njen zapovednički gotovo muški glas. — Ovo nije javni put kojim može svak da prolazi kako hoće, kad hoće i kuda hoće. Ovo je moja zemlja i pre nego što si se preko nje uputio trebalo je da pitaš za dozvolu.

Zaustavio je vranca, jer mu se učinilo da će ta ista žena već drugi metak usmeriti bolje od prvog.

Umesto drugog metka iz kuće se začu plač malog deteta i ona mlada žena okrenu glavu na tu stranu.

— Ostani, Kesi — zareža starija žena prema mladoj. — Neka plače. Neće mu ništa biti.

— Gospodo Benet — javi se tra-per šarajući pogledom po kući i daščari ne bi li negde ugledao još neku prikrivenu osobu — ne dolazim ni u kakvoj rđavoj nameri. Zovem se Tom Lin, a zovu me i Apači Tom. Želeo bih samo s vama da porazgovaram.

Rekavši to, popusti uzde vrancu te on zakorača još nekoliko puta.

— Stani! — zagrme iznova glas starije žene. — Za ime Apači Toma čuli smo i mi, ali tim imenom može nam se svako predstaviti jer mi traperi s Gvadalupe nikad nismo videli. Zato, kažem ti, stani! Da bih te uverila da pucam bolje od mnogih muškaraca, pokazaću ti, i to nek ti bude opomena.

Rekavši to usmeri pušku prema jednoj konzervi na zemlji, udaljenoj otprilike onoliko koliko je Apači bio udaljen od nje, i ne nišaneći

ispali iz »vinčesterke« dva metka zaredom.

Prazna konzerva poskoči dva puta sa zemlje, što je bio najbolji znak da je bila pogodena.

Onaj što se do tada blesasto smejao zavriska od radosti i poskoči nekoliko puta, a onda i on ispali jedan metak prema konzervi, ali je ne pogodi.

— Uveravam te, stranče — doviknu starija žena — da i moja kćer gađa isto tako dobro kao i ja. Zato ne pokušavajte ništa.

Bio je siguran da se Hari Džekson nalazi na njenom ranču i da je sva ta komedija usmerena samo na to da ga udalje sa ranča ili da stvore vreme za bekstvo razbojniku koji ga je bez sumnje primetio.

— Gospodo Benet — reče on uspravljajući se na uzengijama svog konja i otpasujući pojas sa oružjem. — Rekao sam vam da ne dolazim ni u kakvoj rđavoj nameri. Da bih vas uverio, evo odbacujem pojas sa koltom, a s njim i »vinčesterku«.

Rekavši to on zaista baci pojas, pa izvuče pušku te i nju baci na zemlju. Ruka mu za svaki slučaj ostade kraj bisaga u čijem se jednom pregradku uvek nalazio rezervni kolt. Mislio je: ako se Hari Džekson zaista nalazi na ovom ranču, on će se sada kad je video svog neprijatelja bez oružja sigurno pojaviti.

To se, međutim, ne desi.

A žena, njena kćer i njen sin su i dalje držali oružje upereno prema njemu. Osećao se veoma glupo. Zato pokuša još jednom da ih urazumi.

— Još me niste pitali zašto sam došao na vaš ranč — reče. — Znači li to da vam je poznat razlog moje posete?

— Niko ne voli onoga koji goni nekoga da bi ga ubio — usledio je odgovor starije žene.

— Ja ne gonim nikoga da bih ga ubio, već da bih ga uhvatio i predao

sudiji da mu sudi za razbojništva koja je počinio.

— Hari Džekson nije nikakav razbojnik da bi se tako prema njemu postupalo — izlanu se žena, koja, to je bilo sigurno, takode nije znala da je otac tog deteta što je još uvek plakalo jedan od najokorelijih razbojnika.

— Čini mi se da vam nije poznato nešto što znaju vaša kćer Olivija i svi građani Pekosa i okoline — reče on.

— Šta bi trebalo da znamo? — upita žena.

— To da je Hari Džekson jedan iz Crne trojke — odgovori traper. — Pre jednog sata ubili su rančera Bergštajna i njegova tri kauboja, a zatim zapalili ranč.

Žena otvori usta da nešto kaže i tako ostade. Cev puške spusti se polako prema zemlji. I njena kćer obori pušku, pa potrča prema kući u kojoj se dete zacenjivalo od plača.

Traper iskoristi taj trenutak neodlučnosti, sjaha, pokupi svoje oružje i pride ženi koja ga je još uvek zaprepašćeno posmatrala.

— Gospodo Benet — trže je njegov glas — kunem vam se da govorim istinu. — Vaš nesudeni zet je sinoć bio uhvaćen, ali je pobjegao iz zatvora. Tom prilikom je ubijen šerif Kolins.

Bio je to novi udarac. Istovremeno ona začu iza svojih leđa glas maloumnog sina:

— Majko, da pucam u njega?

Žena tek tada sasvim dođe k sebi. Istrže mu pušku i viknu:

— Gubi se u kuću, Trevore, i ne izlazi iz nje. — Zatim se obrati traperu: — Ko ste da ste, molim vas, da nam oprostite. Taj mali gad nas je sve obmanjivao.

— Je li u kući?

— Bio je, ali kad vas je video kako se odozgo spuštate prema ranču, umakao je prema šumi, zamolivši nas da vas zadržimo što je moguće duže.

Apači pođe prema konju.

— Ne vredi vam — opomenu ga žena. — Uzeo je odmornog konja i već je daleko. Osim toga, kroz šumu ćete teško moći da pratite tragova kopita njegovog konja.

Bilo je to tačno. Apači zato odluču da se vrati u grad kamo su odjahala i druga dvojica iz Crne trojke.

12.

POVRATNIK

Za to vreme u gradu su se dešavali događaji o kojima Apači Tom nije ni slutio.

Bila je nedelja i ljudi su se spremali za bogosluženje u protestantskoj crkvi podignutoj nedaleko od reke.

Vest o pogibiji rančera Bergštajna i trojice ljudi zaposlenih kod njega zaprepastila je građane Pekosa i još više im naterala strah u kosti. Ona je bila razlog što se već oko osam sati sakupilo u Tokerovom salunu desetak ljudi sa sudijom Džemsom Hauardom na čelu.

— Iskreno da priznam — rekao je neraspoređeni delilac pravde — mislio sam da će Apači Tom ući u trag odbeglom Džeksonu i da će ga uhvatiti. Ovaj najnoviji zločin Crne trojke govori da mu to nije pošlo za rukom.

— Prvo što bi danas trebalo da uradimo — javi se potkivač Džozef Sliter — jeste da izaberemo onoga ko će biti šerif. Grad bez šerifa ne može da bude.

— Hteo bih da znam ko bi se posle svega ovoga što se desilo prihvatilo te dužnosti — ubaci dućandžija Ned Flečer. — Čak iako mesečnu platu povišimo od sedamdeset na sto dolara.

— Kako bi bilo da zamolimo Apači Toma? — predloži vlasnik saluna. — Kolins je bio njegov prijatelj. Ako ni zbog koga drugog, a ono zbog njega bi trebalo da prihvati dužnost šerifa.

– Vredi pokušati – složi se sudija. – Samo, ja nisam siguran da će on...

Nije dovršio.

Neko tako snažno odgurnu ispred sebe vratnice na ulazu da one rasplije o zid i privukoše njihovu pažnju.

U salun ulete brica Sem Oldfield.

– Ljudi! – povika on uspaničenim glasom. – Dolazi Eliot Lamond!

– Zar on nije još u zatvoru? – izbulji potkivač oči na njega.

– Prošlo je pet godina, koliko je dobio – odvrati brica.

– Ko je taj? – zainteresova se sudija Hauard koji toliko dugo nije živeo u Pekosu.

Objasniše mu da su Eliota Lamonda i njegovog brata Džeka pre pet godina uhvatili posle razbojničke pljačke kojom prilikom je bio ubijen i jedan čovek i osudili. Džek je obešen, a Eliot je dobio pet godina rada u kamenolomu.

– Pa šta? – ne pokaza sudija nikakvo uzbuđenje. – Izdržao je kaznu i vratio se.

– Lako je tebi tako govoriti – zagunda potkivač. – Pre nego što ga je šerif Kolins odveo u zatvor Eliot je zapretio da će se svima gadno osvetiti, naročito za bratovljevu smrt. Šerifu, zato što ih je pohvatao, sudiji Klodu Boaronu zato što mu je brata osudio na smrt, a meni, Oldfieldu – pokaza na bricu – i Bergštajnu, zato što smo bili porotnici i proglasili ih krivim.

– Dolazi li taj Lamond sam? – zapita sudija.

– Sam – potvrdi brica.

– Neka neko bude spreman i pre nego što taj razbojnik izvuče kolt, neka puca u njega uz moj blagoslov – reče sudija.

– Ja ću – prihvati potkivač i sede za jedan sto, pa izvadivši kolt podvuče ga ispod stola.

Ispred saluna se začu konjski topot, zatim teški koraci preko daščanog trema. Vratnice se otvoriše isto

onako kako su se otvorile kad je uleteo uplašeni brica: tresnuše u zid i povратиše se natrag, da bi ponovo bile odbijene prema zidu.

Na ulazu u krčmu je stajao mlad, visok i snažan čovek zarastao u bradu i brkove, čije su oči ispod natuštenih obrva svetlucale kao dve žeravice. O pojasu su mu visili koltovi preko kojih su se nalazile opuštene ruke. Po nešto malo raširenim prstima na šakama, videlo se da je bio spreman da potegne oružje.

Preleteo je očima preko ljudi što su ga napregnuto posmatrali, da bi zaustavio pogled na potkivaču.

– Slitere – izgovorio je ostrim glasom – želeo bih da obe tvoje šake vidim na stolu.

Rekavši to odskočio je munjevitom u stranu i stao iza sudije Hauarda. Kolt još uvek nije izvlačio iz kurbure.

Potkivač se našao u nezavidnoj situaciji. Sudija mu je smetao da puca, a on je morao da izvuče ruku ispod stola. Zato je pokušao nešto što bi mladom čoveku od njega i pošlo za rukom. Bacio se prema podu pokušavajući da ruku s koltom istovremeno upravi prema povratniku, u času kad mu sudija više ne bude smetao. Bila je to velika greška jer su refleksi mladog čoveka bili mnogo brži. Pre nego što je potkivač uspeo da povuče obarač, iz Lamondovog kolta su odjeknula zaredom dva pucnja i Sliter je ostao da leži na podu.

– Pokušao je da me ubije – rekao je Lamond mirno vraćajući kolt u kuburu. – Zar nije bilo tako, Tolere? – upitao je vlasnika saluna.

– Tako je, Eliote – odvratio je ovaj spremno.

– Ti ćeš to potvrditi, ako ustreba?

– Hoću.

– A vi, Straforde? – pogledao je u bankara.

– I ja ću potvrditi – odvratio je i ovaj.

– Onda nemam šta da brinem kad se nađem pred Boaronom i Kolinsom – pokušao je da se nasmeši, ali to nije bio osmeh već podrugljiv. grč koji mu je iskrivio jednu stranu lica povlačeći usne na toj strani. – Gde je šerif Kolins? – upitao je potom.

– Ubijen je – izgovorio je Straford.

– Ko je taj junak koji je uspeo da ga ubije? Posvetila mu se ruka kojom je držao kolt?

– Neko iz Crne trojke – pružio mu je sada odgovor brica.

– Crna trojka! Mislim da sam nešto naučio o njoj. A gde je sudija Boaron?

– I njega su oni ubili – odvрати brica – kao i Bergštajna ... noćas. Mladić se namršti.

– Do đavola, to mi se već ne dopada. Ne volim kad se neko meša u moje poslove.

Zagledao je ponaosob svakoga od onih što su se nalazili oko njega.

– Vidim i nepoznata lica – zaustavi pogled na sudiji. – Ko ste vi?

– Novi sudija Džems Hauard – odvрати ovaj bez mnogo uzbuđenja.

– A vi? – upravi mladić sada pogled u dućandžiju.

– Ned Flečer, dućandžija.

– Da nije i Fil Meredith ubijen?

– Jeste – požuri brica da potvrdi kako je i bivši dućandžija ubijen pre nekoliko meseci.

– Šteta! Bio je dobar čovek. – Pogled mu dotače bricu: – Znači, Oldfilde, samo si ti ostao od onih koji su mene i mog brata uhvatili, zatim nam sudili uz pomoć trojice vas porotnika. Gotovo se i ne isplati što sam dolazio samo zbog tebe. Ali, kad sam već ovde, onda da izmirimo naše račune.

– Ne! Ne! – povika usplahireno brica. – Ja nisam kriv što ti je brat osuđen na smrt.

– Jesi. Rekao si da je on kriv što je ubio Hamonda. To su rekli i Sli-ter i Bergštajn. Time što ste ga proglasili krivim moj brat Džek je osu-

den na smrt i obešen. A on nije ubio Hamonda. Hamonda sam ubio ja i mene je trebalo obesiti, a mog brata osuditi na kaznu zatvora. Prema tome, kriv si. No ne želim da te tek ovako ubijem, pa da me sada osude za ubistvo. Želim da se borim pošteno s tobom. Uzećeš kolt i izaći ćemo na ulicu. Šta znaš, možda ćeš uspeti da ti ucmekaš mene – dodade uz onaj podrugljiv smešak.

– Ja sam slab strelac, a i ne vidim dobro – zavapi brica svakog časa spreman da zaplače.

– E, to je već tvoj problem – uzvratiljudina, uhvati ga za odeću iza vrata i povede prema vratnicama na ulazu.

– One se i po treći put za to kratko vreme otvoriše.

U njima se nalazio Apači Tom.

Apači – povika brica plačnim glasom – molim vas, pomozite mi!

– Šta se ovde dešava? – upita ovaj nadnoseći ruku nad kuburu s oružjem.

Lamond brzo smače ruku sa Oldfildovog vrata pa je i on spusti niz telo.

– Ko ste vi? – upita ga traper.

Umesto odgovora ovaj reče:

– Po tome kako vas je ova gnjida od čoveka nazvala, vi ste čuveni Apači Tom.

– Da li vas susret sa mnom raduje, ili obratno? – pecnu ga traper.

– Gotovo mi je svejedno. Nisam od onih koji lako podležu uzbuđenjima. Slušao sam da ste veoma brzi pri izvlačenju kolta? – osmehnu se.

– Želite li to da proverite? – upita traper.

– Pet godina sam taj pokret uvežbavao pištoljem od drveta – reče Lamond i sunu rukom prema oružju.

Uhvatio ga je i povukao napolje.

Istovremeno je bio svestan toga da je traper za delić sekunde bio brži. I umesto da odustane od pokušaja, on je želeo da istraje. Ruka sa kojom se već upravljala prema traperu, kad je blesnula munja iz njegovog oružja i kad mu je nešto vrelo kao žeravica prostrujalo kroz sred grudi, nešto od čega je počeo da gubi dah i svest.

— Proklet da si! — uspeo je da izgovori i ničice pao na pod.

Pri tom je prst koji se nalazio tamo gde je trebalo povukao oroz i u salunu je odjeknuo još jedan pucanj, ali metak ovog puta nije pogodio nikoga već se zabio u pod pod njim.

— Da li ga neko poznaje? — upita traper primećujući tek tada ispruženo telo potkivača Slitera. — Je li ovaj ludak ubio Slitera?

Ispricali su mu sve što su znali o njemu, a tada je sudija Hauard obraćajući se više ostalima nego traperu rekao:

— Dragi prijatelji, ovo je najbolji dokaz u kakvoj se neprijatnoj situaciji mogu naći nedužni stanovnici grada koji nemaju svog šerifa. Da je jadni Kolins bio živ, on bi intervenisao onog časa kada se ovaj lupez pojavio na ulicama Pekosa i Sliter bi bio živ. To što je Crna trojka iznova kompletna, što je dokazala svojim najnovijim zločinom na Bergštajnovom ranču, samo potvrđuje moju tvrdnju. Najgore je to što u ovakvim uslovima sigurno nećemo naći čoveka koji će pristati da bude šerif.

Posle te vešto smišljene tirade čiji se cilj nazirao, sudija zastade za trenutak i pogleda u trapera. Moglo se očekivati da želi da čuje i njegovo mišljenje o tome, a moglo se pretpostaviti i ono drugo, zbog čega su i bile izgovorene te reči.

— Postoji samo jedan čovek koji bi dostojno, čak bolje od Kolinsa mogao da izvršava zadatak koji bi mu bio poveren. Taj čovek ste vi, Apači, i ja vas u ime svih građana

Pekosa molim da se prihvatite tog zadatka i da budete šerif Pekosa makar onoliko dugo dok ta prokleta Crna trojka ne bude likvidirana.

Posle kratke stanke traper odgovori:

— Nikada do sada nisam prihvatio nečiju želju da budem šerif, jer se nikad nisam dugo vezivao za jedan grad. Biće ovo prvi put što ću, makar na kratko, postati šerif nekog grada. Pristajem da budem šerif, ali samo toliko dugo dok pohvatam ili ne likvidiram Crnu trojku, kao što ste i sami predložili.

Sudija mu steže ruku, pa iz dzepa izvadi jednu šerifsku zvezdu i prikači je na njegovu kožnu bluzu.

Brica Oldfild vrisnu od radosti i izlete na doksat. Otud se ču njegov glas:

— Ljudi, naš novi šerif je Apači Tom!

I dok je iz crkve dopirala pesma žena što su sa Paterom Holbukom pevale prigodan psalam posvećen bogu i njegovim svecima, iz saluna se orila pesma posvećena traperu sa Gvadalupe:

*Preko prerije jezdi Tom Lin
Baš kao mesec na putu svom.
Teksasom jaše teksaški sin,
Koga još zovu Apači Tom.
Teksaški sin,
Hrabri Tom Lin.*

*

U vreme kad je u Pekos stizala kočija iz San-Endžela na putu za El Paso u šerifovoj kancelariji nalazili su se Apači, sudija Hauard, bankar Straford i brica Oldfild koji nije mogao da se odvoji od novog šerifa.

Umesto da zaustavi kočiju ispred saluna, kao što je uvek činio, stari Ed Balfur koga je ceo taj zapadni deo Teksasa poznavao po njegovom kreštavom, veoma snažnom glasu, zaustavi ovog puta ispred šerifove kancelarije.

– Kolinse! – razdra se iz petnih žila. – Imam nešto za tebe od okružnog šerifa iz Fort-Vorta.

Glavu je bio okrenuo prema salunu ispred kog ga je čekala gomila onih koji su uvek sačekivali kočiju, i krčmar Toler s velikom kriglom hladnog piva, pa nije ni video ko je izašao iz kancelarije i prišao kočiji.

– Sta imaš za šerifa, ti kreštava ptičurino – trže ga traper i natera da okrene glavu k njemu.

– Apači! – prelomi se dva puta starčev glas. – Nisam znao da si postao Kolinsov pomoćnik. Daj ovo Kolinsu – pruži mu jedno malo veće pismo – pa dodi u salun da popijemo po nekoliko krigli piva pre nego što nastavim put.

Tom mu nije objašnjavao da Kolinse više nema. Uzeo je koverat i vratio se u kancelariju. Otvorio ga je i iz njega izvukao nekoliko puta ispresavijanu hartiju.

– Sta želi okružni šerif, Apači? – upita sudija.

– Šalje nekakvu poternicu.

– Bila je to poternica za četvoricom razbojnika: braćom Ronaldom i Klajvom Perkinsom, Ronaldovim sinom Carlsonom i Klajnovim sinom Hemfrijem, koji su poslednje godine počinili veliki broj zločina po Nebrasci i Kanzasu na severu Sjedinjenih Država da bi zatim nestali. Pretpostavlja se da su otišli na jug i da su se najverovatnije zadržali jedno vreme u Teksasu da bi, možda, potom prešli u Meksiko. Njihovih gotografija nije bilo već samo šturi opis koji se mogao odnositi na svakog desetog čoveka.

Bankar Straford, koji je čitao naglas tekst preko traperove glave ubaci:

– Mislim da se okružni šerif kasno setio da nas o njima obavesti. Oni su, po meni, već odavno u Meksiku.

A sudija dodade:

– Da se radi samo o trojici razbojnika, tada bismo mogli pomisliti na našu Crnu trojku.

– Ona ne bi došla u obzir – usprotivi mu se brica. – Znamo da je jedan njen član Irvinov Hari, a on nikad nije bio tako daleko i toliko dugo udaljen od svoje kuće.

– Imaš pravo – nasmeja se sudija.

Traper ne reče ništa. Na zidu, na kom su bile zakucane neke poternice, zakuca i tu koju je dobio, pa predloži da svi odu u salun.

Onima kojima je salun nedeljom i praznikom kad su se dosađivali kod svojih kuća bio najomiljenije sastajalište, to nije trebalo dva puta reći.

12.

GDE JE HARI DŽEKSON

Crna trojka je već nekoliko dana mirovala. Da li je na to uticala činjenica što je šerif u Pekosu postao Apači Tom, ili je razlog tom mirovanju razbojnika bio prvi poraz koji je Trojka osetila one noći kad je prvi put napala Bergštajnov ranč, kojom je prilikom jedan njen član uhvaćen i demaskiran?

Apači je samom sebi postavljao pitanje: je li ovo samo predah pred novu buru ili su razbojnici, stekavši ono što su želeli, najzad digli ruke od svega i primirili se za sva vremena? Ako je ovo drugo tačno, tada bi samo Hari Džekson ostao progonjena zver, dok bi druga dvojica i dalje mirno živela i pored zločina koje su počinili.

Takav kraj Crne trojke Apači nije smeo da dozvoli. Harija Džeksona će kad – tad pronaći i uhvatiti. Bez obzira kako će on završiti svoj život i drugu dvojicu iz Crne trojke treba da snade zaslužena kazna, inače će se stvoriti utisak da se zločin isplati. A isplativog zločina nema i kazna uvek mora da označava njegov kraj!

Zato je Apači polagao svu nadu u Harija i u trenutak kad će otkriti njegovo skrovište, najverovatnije u blizini, ili saznati kuda je otišao.

Znao je da mu mesta na ranču njegovog oca nema. Isto tako mu je bilo jasno da ga ni Marta Benet posle onoga što je saznala o njemu neće više primiti na svoj ranč. Ni u devojku koju je voleo i s kojom je imao dete nije mogao više da se pouzda. U njoj više nije bilo ljubavi prema njemu. Ona ga se plašila.

Tomu je preostalo da još jednom odjaše do litice i brvnare kraj nje, koja je razbojniku one noći pružila sigurno utočište. Odjahao je tamo drugog dana po svom izboru za šerifa.

Brvnare više tamo nije bilo, a mladi Tcm Džekson prevezio je kolima preostala brvna od litice do ranča.

— Obavestio sam oca o onome što nije znao — rekao je traperu. — Došli smo ovamo i najpre prekrstari li brdom. Ni Indijanaca, ni Harija, niti ikoga drugog na njemu nije bilo. Zatrpali smo otvor sa one druge strane, pa smo se drugom padinom brega vratili ovamo, srušili brvnaru i zatrpali i ovaj ovde. Tako više nema prolaza ispod litice.

— Ti si voleo brata, a i on tebe. Je li ti se, možda, u međuvremenu javio? — zapita ga traper.

— Nije. I biće bolje da mi se ne javlja — odvrati dečak. — Sa njim više ne želim da se sretnem.

Otpalo je tako još jedno mesto na kom je Hari povremeno mogao da se skriva. Pa gde se on sada nalazi? Nikud nije pobegao, jer bi se pre toga ipak na neki način javio Oliviji. Na trajno bekstvo nije mogao ni da računa, pogotovo ne u Meksiko gde bi mu bilo potrebno mnogo para. Jer sav novac koji je opljačkao, još uvek se nalazi na ranču njegovog oca.

Gotovo se naježi od jedne pomisli koja mu iskrsnu u glavi. Šta će se desiti ako ga preostala dvojica razbojnika likvidiraju i tako otklone mogućnost da ih on prokaže.

Ne! Da su hteli tako da postupe, oni bi ubili Harija Džeksona još

one noći kad su ga oslobodili iz zatvora.

Posebnu pažnju je poklonio Oliviji Benet. Ona je još uvek bila najpouzdaniji mamac za Harija. Njena soba prema dvorištu i krov dašćare koja je bila sazidana sa te strane uz zgradu omogućavali su da se kroz prozor lako i neprimetno uđe u Olivijinu sobu. Zato su se dvojica sme njivali na straži s te strane, očekujući da se Hari pojavi ili da pošalje glasnika. Trud je, međutim, bio uzaludan.

Takve su bile dileme novog šerifa i građana Pekosa tih dana kad se Crna trojka primirila i takve bi ostale još dugo da ona nije ponovo počela da se javlja usmeravajući svoju prikrivenu aktivnost ovog puta samo na šerifa koji joj je morao biti kost u grlu.

Traper je očekivao da će ona kad — tad preduzeti nešto da bi ga uklonila iz Pekosa, zato nije sedeo skrštenih ruku. Nije se plašio njihovog napada preko dana. Noć je, međutim, u polumračnom gradu bila kao poručena da se iz pri kraja ispali metak na čoveka koji ga ne očekuje ili da se neko ušunja u njegovu sobu kroz vrata koja nikad nije zaključavao.

Postarao se da do takvog iznenađenja ne dode. Pošto vrata ko zna iz kojih razloga nisu mogla biti iznutra zaključana, on je svake noći pre spavanja prislanjao stolicu uz njih i na njenu ivicu postavljao porculansku posudu punu vode. I najmanji potisak vrata, a time i stolice, koji bi usledio iz hodnika oborio bi posudu. A ona, razbijena, proizvela bi buku koja bi i mrtvacu probudila. Sa te strane je, znači, bio siguran u toku noći.

Trebalo se obezbediti i od metka koji bi došao sa ulice kroz otvoren prozor, jer se s te strane niko nije mogao uspeti. I tu opasnost je uspeo da ublaži na taj način što je zamolio krčmara Tolera da mu za izvesno vreme pozajmi svoju sto-

licu za ljuljanje. Stolicu je postavio naspram otvorenog prozora i preko nje prebacio svoju kožnu bluzu, a na vrh naslona pričvrstio šešir, te je onome koji bi sa ulice bacio pogled prema njegovom stolu izgledalo kao da on sam sedi kraj prozora. Da ta figura ne bi izgledala statična i time pobudila pozorenje kod onoga koga je on toliko interesovao, za stolicu je privezao kanap, koji je povremeno, dok je bio budan, ili u toku noći kad bi se probudio, povlačio. Stolica bi se ljuljala ostavljajući utisak da se čovek u njoj ljulja uspavljajući se.

Crna trojka je nasela baš tom njegovom triku, a time i dokazala da se nije povukla. Time što je jedne noći neko ispalio metak u tu lutku napravljenu od odeće i stolice koja se pokretala dokazali su da rat između njih i novog šerifa tek nastaje i da o njihovom povlačenju ne može biti ni reči. To su i dokazali dve večeri kasnije.

Tog kasnog predvečerja Apači se nalazio u svojoj kancelariji, kad je ispred nje začuo konjski topot. Video je kako sa jednog belca na kom se nalazilo potpuno novo više žuto nego smeđe sedlo silazi jedan sredovečan čovek kom je obod šešira zaklanjao gornju polovinu lica. Nije prilazio osvetljenom prozoru već je malo iz daljine rekao:

— Zovem se Rufus Sprag, šerife, i radim kod rančera Motveja Frila. Osećam dužnost da iz poštovanja prema vama nešto kažem, mada pri tom mogu pogrešiti.

— Recite, Sprag! — podstače ga Apači.

— Kad sam maločas prolazio pored crkve, učinilo mi se da sam ispod jednog drveta ugledao osobu koja je bila obučena onako kako se nose oni banditi iz Crne trojke. Mislim da je nekoga čekala, jer je često gledala prema salunu. Opet podvlačim, šerife, da mi se učinilo kako sam tu priliku video, jer sam, čim sam tu spazio, skrenuo na drugu stranu.

— Hvala vam što ste mi to rekli — odvrati traper ustajući sa stolice i prihvatajući »vinčesterku« iz soške kraj zida. — Bolje je da ste mi rekli, pa makar pogrešili, nego da mi niste rekli, a da je to bio zaista neko iz Crne trojke.

I dok je kauboj vodeći konja za uglav odlazio prema salunu, on je požurio prema crkvi, koja se nalazila na oko dve stotine koraka prema reci.

Kad je bio na polovini puta i na mestu s kog je put zavijao prema crkvi, prestigao ga je jedan visok i krupan čovek koji je žurnim korakom nastavio u istom pravcu u kom i on, ostavljajući ga iza sebe.

Apachi je išao oprezno, motreći i na jednu i na drugu stranu, jer su i jedna i druga pružale dobro utočište onome koji bi u šipragu pored puta potražio mesto za zasedu. Tama je i sam zavio prema crkvi, kad je ispred njega grmnuo pucanj iz puške. Čovek koji ga je prestigao kriknuo je prigušeno i pao. Dvadesetak koraka dalje od mesta na kom je čovek ostao da leži, iz žbunja kraj reke izroni konj i na njemu čovek u crnoj odeći prelete preko puta i nestade u pomrčini pre nego što je traper mogao išta da učini. Da je imao konja, bila bi to idealna prilika da pojuri za njim i da ga stigne ili pre toga metkom skine sa sedla. Ovako mogao je samo da gleda za njim, a da zatim pride čoveku koji se počeo pomicati na zemlji. Njegova kuća se nalazila naspram crkve i on mu pomože da ode do nje, a zatim požuri da obavesti lekara.

Dok se vraćao pade mu na pamet nešto od čega mu krv brže zastruja telom. Čovek u zasedi, u to nije bilo nikakve sumnje, bio je jedan iz Crne trojke. On je na putu do crkve očekivao baš njega. To što je igrom slučaja mračnim putem naišao čovek koji je stasom ličio na njega, spaslo ga je metka koji je bio njemu namenjen. Ali, kako je taj razbojnik

znao da će baš on naići, ako onaj kauboj sa Frilovog ranča nije obećao da će mu poslati novog šerifa pred pušчанu cev?

Izbio je u glavnu ulicu i prišao salunu. Kraj petnaestak privezanih konja za direke pred doksatom nalazio se i onaj belac sa novim sedlom. Kauboj Rufus Sprag, kako je rekao da se zove, nalazio se, znači, u salunu.

Pošto je obavestio doktora Mičela Šeperda o ranjeniku kome je potrebna pomoć, vratio se i ušao u salun.

Nije obraćao pažnju na one što su ga zvali za svoj sto. Preletao je pogledom preko lica ljudi što su sedeli za zbijenim stolovima tražeći kauboja Spraga. Njega, međutim, nije bilo u salunu.

Ali, ako nije bilo njega, u salunu se nalazio njegov gazda rančer Monteј Fril. Prišao je njegovom stolu i seo na slobodnu stolicu do njegove.

— Ovde bi trebalo da se nalazi i kauboj koji radi kod vas — rekao mu je.

— Ima ih nekoliko, Apači — odgovratio je ovaj.

— Mislim na Rufusa Spraga.

Čovek ga je pogledao začuđeno.

— Čovek s tim imenom niti je radio, niti radi kod mene — rekao je.

— Njegov konj se nalazi pred salunom. Hoćete li, Frile, izaći načas sa mnom.

Rančer je bez reči ustao.

— To je onaj belac sa novim sedlom — pokaza mu traper konja.

— Taj belac je moj konj — iznenadi ga rančer svojim odgovorom. — Samo ja ga nisam privezao na tom mestu, već na onom drugom kraju — dodade.

— Onda mi je sve jasno — uzvрати traper.

Zaista, bilo mu je jasno da ga je tobožnji kauboj obmanuo na vešt način pozajmljujući za trenutak Frilovog konja i ostavljajući kod njega utisak da će se nalaziti u salunu.

On je svoju ulogu da ga pošalje putem prema crkvi odigrao izvanredno, a on se gotovo nije ni sećao njegovog lika jer se za ono kratko vreme dok je s njim razgovarao nalazio u polutami. Možda bi ga mogao prepoznati samo po glasu.

To mu je govorilo još nešto: da Crna trojka, ukoliko ovaj čovek nije jedan iz nje, a on to, sigurno, nije jer bi bio veliki rizik pokazati se, ima svoje pomagače u gradu koji obave ono što oni ne mogu. Da li je ovaj bio jedini njihov pomagač, ili postoji još neko, recimo osoba koja je one noći obmanula šerifa Kolinsa i navela ga da joj otvori vrata svoje kancelarije u kojoj je ostao da čuva uhvaćenog razbojnika Džeksona?

Bio je na polovini ulice kad je video jednu žensku priliku koja je dolazila do njegove kancelarije.

Bila je to Olivija Benet.

— Hvala bogu što ste naišli — rekla je uzbuđenim glasom. — Tražila sam vas u vašoj kancelariji.

— Da se nije nešto dogodilo? — upitao je.

— Da uđemo — pokazala je prema zgradi.

Ali kad je traper zakoračio iz mračne ulice u prostor ispred svoje kancelarije koju je osvetljavala karbitna lampа, ona se trгла i zastala.

— Mislim da je bolje da nas ne vide zajedno — rekla je zagonetno.

— Molim vas, dodite malo kasnije u svoju sobu u salunu. Ja ću vas čekati u njoj.

13.

TRAGEDIJA NA DŽEKSONOVOM RANČU

Tako je i uradila. Kad je ušao u svoju sobu, ugledao ju je kraj prozora.

Bez reči je izvadila iz torbice komadić hartije i pružila mu ga.

— Pročitajte! — rekla je ništa ne objašnjavajući.

Razvio je hartiju. Na njoj je bilo ispisano nevešt看 rukopisom:

«Sutra u zoru budi sa svojim najneophodnijim stvarima na obali reke kraj velikog crnog kamena. Dovešću konja i za tebe. Idemo na dalek put, tamo gde nas očekuje lep život. Odjaši na ranč svoje majke i uzmi naše dete».

– Od Harija? – upita traper kad pročita poruku.

– Od njega.

– Gde ste ga i kad videli?

– Nisam ga videla. Poslao je taj komadić hartije po jednom dečaku – odgovorila je.

– Šta mislite, kuda bi trebalo da krenete?

– Najverovatnije u Meksiko. To je bio njegov raniji san.

– Za lep život koji vam obećava treba mnogo novca – primeti traper.

– Posle onoga što sam saznala o njemu, život s njim me ni najmanje ne interesuje. Smatrala sam svojom dužnošću da vas o ovoj prispeloj poruci obavestim.

– Hvala vam, gospodice Benet! Treba li da shvatim da ga vi sutra ujutro nećete čekati na zakazanom mestu?

– Ne pada mi na pamet, osim ako vi ne smatrate da je to neophodno.

Nije odmah odgovorio, a onda je rekao:

– Mislim da to neće biti potrebno. Još jednom vam hvala, gospodice Benet. Mnogo ste mi pomogli i time što ste mi pokazali ovo pismo.

Otvorio je vrata i ona je izašla u hodnik pošto je kao i prošli put prethodno proverila da li koga ima u njemu.

Kad je rekao devojci da neće biti potrebno da sledećeg jutra ide na mesto koje joj je Hari Džekson naveo u poruci, on je smatrao da do tog sastanka neće ni doći i da će ova noć koja je započela biti poslednja koju je razbojnik proveo na slobodi.

Do tog zaključka je došao iz jednog jedinog razloga koji mu se nametnuo onog časa kad je pročitao poruku. Hari Džekson se nije osetio sigurnim posle one večeri kad su otkrili ko je. Mesta za skrivanje gotovo da i nije imao, a to koje je koristio bilo je, verovatno, samo privremeno. Znači, bio je osuđen da luta i da beži dok ga jednog dana ne otkriju i uhvate ili ubiju. Zato je odlučio da beži, daleko od Pekosa i onih što su ga poznavali i daleko od novog šerifa. Odlučio je da beži u Meksiko koji je mnogim izbeglicama iz Teksasa pružio gostoprimstvo koje nisu zasluživali.

Međutim, za lep život koji je obećavao svojoj ljubavnici zaista je trebalo mnogo para, pogotovo kad bi s njima bilo i dete čiji prohtevi nisu bili tako mali kao što je ono bilo. On kod sebe nije imao mnogo novca, jer mu se sve ono što je stekao zahvaljujući razbojničkim pljačkama, ubijanjima i paljevinom rančeva i farmi nalazilo na ranču njegovog oca. Bila je to suma pomoću koje bi se zaista moglo lepo živeti, ali je pre polaska na put trebalo najpre doći do nje, što s obzirom na raspoloženje njegovog oca ne bi bilo lako.

Pa ipak, gotovo je nemoguće zaključiti da bi se razbojnik odrekao novca i dragocenosti zbog kojih je već nekoliko meseci stavljaio život na kocku. Verovatnija bi bila pretpostavka da će on u toku ove noći pokušati na sve načine da se domogne platnene vrećice iz svoje sobe.

Taj zaključak je bio traperu dovoljan da pomisli da do susreta Olivije i Harija neće ni doći sledećeg jutra, jer će se Hari u to vreme već nalaziti u zatvoru.

Prekontrolisao je kolt i uzeo »vinčesterku«. Otišao je u mali koral iza šerifske kancelarije, zasedlao vranca i vinuo mu se u sedlo. A onda ga je upravo na onu stranu

na kojoj se nalazio ranč Irvina Džeksona.

*

Za to vreme onaj prikriveni jahač u šikari kraj crkve, koji je ispalio jedan metak u čoveka što mu je dolazio žurnim korakom u susret i pri tom grčavim glasom izgovorio: »Dosta je bilo i tebe, Apači Tome!« približavao se ranču Irvina Džeksona. Ovog puta je jahao mirno ne osvrćući se, jer je znao da ga niko ne prati i da onaj od koga je jedino mogao svašta da očekuje leži mrtav na zemlji kraj crkve.

Iz daljine je ugledao ranč Irvina Džeksona. Dva prozora na glavnoj zgradi i jedan na baraci za kauboje bili su osvetljeni, što znači da su svi bili budni. Mesečine na nebu nije bilo, ali je on, reklo bi se, dobro znao put kad se našao tačno kraj vratnica koje su bile zatvorene.

Samo što je sjahao i prišao vratnicama da bi ih otvorio, ispred njega je iskrsnuo čovek s puškom.

— Ne čini to, Hari! — rekao je on preteći.

— Izgleda da ti sve daske nisu na broju — zarežao je razbojnik. — Ne daš mi da uđem na svoj ranč!

— Ne da ti tvoj otac, Hari, a ne ja — odgovori kauboj.

— U redu. Ostaviću konja ispred vratnica i ući ću da samo na kratko porazgovaram sa ocem — reče, otvori malo vratnice i nađe se s druge strane.

— Rekao sam da ne može — povisi kauboj glas. — Odlazi, ili ću te odalambiti kundakom, a ako treba i pucaću.

— Tako mi boga, ti si sasvim poludeo — uzvratila razbojnik, pa nagnuvši se u stranu pogleda iza njega. — Oče — reče pri tom — šta treba ovo da znači?

Jadni čovek je naseo triku: okrenuo se, a razbojnik je samo to čekao. U jednom skoku se našao kraj

njega s nožem u ruci, koji mu do drške zabi u grudi.

Desilo se nešto što nije očekivao: čovek je kriknuo iz sveg glasa, posle čega se na doksatu pojavi krhka prilika Irvina Džeksona.

— Šta se desilo, Oskare? Jesam li čuo nečiji krik, ili mi se učinilo? — upita starac posmatrajući nejasnu priliku koja mu se približavala.

— Nije, Oskar. Ja sam, oče — javi se razbojnik.

— Ti? Šta ti tražiš ovde? Gubi se sa moga ranča! Tome, dodaj mi pušku! — doviknu mladem sinu.

— Ne treba da se bojiš, oče, da ću na tvom ranču potražiti skrovište.

— I kad bi ga potražio, ne bi ga dobio, razbojniče. Šta si uradio Oskar? — upita ponovo jer vide kako jedna druga ljudska prilika baulja kraj vratnica.

— Nije mi se dopalo što mi ne dozvoljava da uđem — odvratio je zastavši na nekoliko koraka od doksata na kom se sada pojavi i njegov mladi brat s puškom u ruci, čija je cev bila okrenuta prema zemlji. — Oskar je snažan momak. Oporaviće se.

— Lupežu! Razbojniče! Gubi mi se s očiju! — vikao je starac iz sveg glasa što izmami iz barake dvojicu kauboja, koji ostadoše kraj vrata smatrajući nekorektnim da se mešaju u svađu između gazde i njegovog sina.

— Poslušaću te odmah, ali pre toga moram u moju sobu. Da uzmem nešto što mi pripada — bio je Hari savršeno miran kao da ga očeva dreka nije ni najmanje interesovala, niti plašila, pa ni ta puška koju je držao njegov mladi brat uzdrhtalim rukama.

— Da uzmeš platnenu kesu sa opljačkanim novcem i dragocenostima! Je si li to hteo da uzmeš? — penušao je njegov otac ne pomićući se s mesta. — Dok sam ja živ, ti više nikad nećeš prekoračiti prag ove kuće.

— A ti mi dobaci kroz prozor tu vrećicu i otići ću.

– Ta vrećica će biti predata šerifu, zajedno s tvojim nepomičnim telom, ako se odmah ne udaljiš s ranča – zapreti Irvin Hardi i pode rukom ka pušci.

– Ne čini to, oče! – prvi put razbojnik povisi glas. – Dodaj mi kesu ili me pusti da udem, jer mi se žuri... Rekao sam da ne uzimaš pušku – viknu sada on videći kako se njegov mladi brat odmiče za korak od njega – inače, tako mi boga, zaboraviću da si mi otac.

– Ne govori tako, Hari! – razbesne se najednom dečak.

– Ti da čutiš, štene šugavo – iskezi se Hari na njega i zamahnu rukom kao da želi da ga udari. – Hoćeš li me, matori jarče, pustiti da prođem?! – viknu sad histerično i ruka mu pode ka kuburi.

– Nikada!

– Onda, um...

Nije stigao da izgovori celu pretnju, ni da izvuče kolt, jer u tom trenutku grmnu puška u dečakovim rukama i on kao da ga neko udari pesnicom posred grudi zatetura unazad i pade na zemlju nedaleko od doksata.

Tog trenutka kroz otvorene vratnice ujava u dvorište Apači Tom, sjaha i pomože ranjenom kauboju da dođe do doksata na kom su kao skamenjeni stajali Irvin Džekson i njegov mladi sin buljeći u telo razbojnika koje se još uvek grčilo na zemlji.

– Šerife – dočeka ga starac čvrstim glasom – moj sin Tom je braneci mene ubio svog brata koji je nameravao da puca u mene.

– Čuo sam njegovu pretnju, Džeksone – odvrati traper. – To što je Tom učinio, učinio je u odbrani svog oca kome je pretila smrtna opasnost. To se tretira kao i samoodbrana, što znači da nije kriv.

Hari Džekson zakrklja i podiže ruku prema traperu.

I on i rančer mu pridoše.

– Koliko imaš života, prokleti traper, kad si se našao ovde? – upita jedva čujnim glasom koji se prelamao.

– Ako smatraš da si mene pogodio pre pola sata kad si skriven kraj crkve pucao, varaš se. Teško si ranio nedužnog čoveka – uzvрати traper.

– Žao mi je što nisam tebe pogodio. Mirnije bih umro – proštenja razbojnik. – Ali, dokrajčice te već oni što su iza mene ostali – dodade zburado.

– Izlazio sam ja na kraj i sa više razbojnika, a ne samo sa dvojicom koliko je još ostalo od vaše Crne trojke – usledio je odgovor. – Uskoro će ti se i oni pridružiti tamo gore.

Ranjenik se pomače i jauknu od bola, a onda se s mukom nasmeja.

– Kažeš: sa dvojicom! Kako se varaš, Apači, kad misliš da su ostala samo dvojica. Ima ih još jednom toliko, pa i više. A ti još i ne slutiš ko bi oni mogli biti. Gotov si, Apači! Siguran sam da si gotov i da ćeš i ti ubrzo za mnom u pakao.

Bol mu ponovo iskrivi lice. U desnom uglu usana pojavi se malo krvi.

– Za mene ne brini, Džeksone – odvrati traper. – Radije pomisli bar ovih poslednjih trenutaka na svoju dušu i olakšaj joj.

– Želeo bi da ti kažem ko su oni, zar ne, traper? Molim te, nemoj me zasmejavati, jer me od toga još više boli. Briga me za dušu kad mi uskoro crvi budu raznosili telo. Znam da u raj...

Šta je hteo da kaže mogli su samo da pretpostave, jer se on u tom trenutku jako zakašlja. Iz grudi mu pokulja na usta mlaz krvi koji ga zaguši. Pade nauznak. Zenice mu pobegoše pod kapke.

Hari Džekson, jedan od zloglasnih razbojnika koje su nazvali Crna trojka bio je mrtav. Nije stradao od metka onih koje su pljačkali, ubijali i napastvovali, ni od

metka čuvara zakona. Pušku iz koje je taj metak ispaljen držao je u rukama, njegov petnaestogodišnji brat koji ga je nekad mnogo voleo i njime se ponosio.

– Molim vas, Apači, sačekajte – trže traper starčev glas.

Rančer nestade u kući da bi se ubrzo pojavio noseći onu istu platinenu kesu koju mu je nekoliko večeri ranije pokazao i iz nje sadržinu istresao na sto.

– Ovo više nije potrebno u mojoj kući – reče pružajući mu je. – Vi ćete bolje od mene znati šta treba s tim učiniti.

Još jednom je pogledao sina na zemlji, pa je, obgrlivši dečaka koji se tresao kao šibljika na vetru nestao u kući.

Dok je odlazio, traper ga je čuo kako kroz prozor dovikuje svojim kaubojima:

– Arture, Kite, pomognite ranjenom Oskaru, a zatim se pobrinite za onoga na zemlji.

14.

MAMAC JE BAČEN

Nalazio se na sredini ulice između saluna i svoje kancelarije u nameri da skrene udesno prema malom koralu iza zgrade kada se na doksatu saluna pojavi grupa ljudi među kojima je bio i sudija Hauard. Ugledavši šerifa, on povika:

– Apači, molim vas, sačekajte me!

Sjahao je i pričekao da mu pride.

– Jeste li čuli da je Klark Grejson ubijen kraj crkve? – upita ga sudija.

– Znam i ko ga je ubio – odvrati traper.

Sudija je čekao da nastavi, što on i učini.

– Ubio ga je Hari Džekson u zabuni, misleći da sam to ja – dodao je i ispričao sve ono što se zbivalo od dolaska kauboja ispred prozora

njegove kancelarije, pa do trenutka kad je odjeknuo pucanj iz puške kraj crkve.

– Na osnovu čega zaključujete da je to bio Hari Džekson? – postavio mu je sudija pitanje, jer se to iz njegove priče zaista nije moglo zaključiti.

– Na osnovu toga što sam pre pola sata razgovarao sa smrtno pogođenim Harijem Džeksonom na ranču njegovog oca – iznenadi sad traper sudiju svojim odgovorom.

– Do davola – blesnuše oči ovoga – znači li to da je Džekson mrtav?

– Upravo to.

– Čestitam vam, Apači – pruži mu sudija ruku. – Znao sam ja da vi ne sedite skrštenih ruku.

Traper se osmehnu.

– Ne treba da čestitate meni, sudijo. Ja sam stigao na ranč kad je sve bilo gotovo. Čestitati treba mladom Džeksonovom sinu koji je ubio Harija u trenutku kad je on namestavao da puca u svog oca.

– U svakom slučaju drago mi je što čujem da je jedan iz Crne trojke mrtav. Ostala su, znači, još dvojica, koje ćete, u to sam siguran, izvesti preda me da im sudim.

– Potrudiću se, sudijo. Samo, suđeći po onome što mi je Hari Džekson rekao na samrti nisu u pitanju dvojica razbojnika, već više njih.

– Samo još to! – zgranu se sudija. – Je li taj lupez rekao bar njihova imena i odao njihovo skrovište.

– Ništa od toga. Odneo je tajnu u grob naslađujući se u svojim poslednjim trenucima pretnjom upućenom meni.

– Prokleti lupez! – zasikta sudija. – A mogao vam je olakšati posao. Međutim, kao što sam malčas rekao, Apači, siguran sam da ćete ih pohvatati. – Lice mu je blistalo od zadovoljstva kad je zatim dodao: – I ranije sam vam se divio, Apači, kad sam samo slušao o vama. Sada, kad sam vas i lično

upoznao, divim vam se još više i u vas imam poverenje kakvo ni u koga nisam do sada imao... Šta ćete dalje preduzeti i je li vam potrebna moja pomoć?

— O tome noćas ne želim da razmišljam — odgovori traper. — Noćas želim da se naspavam.

*

Iako je to želeo, na san još nije mogao da pomišlja. Želeo je na miru da razmisli o svemu. Ako to nije mogao da učini u svojoj sobi zbog buke koja je do pola noći dolazila iz saluna, njegova kancelarija pružiće mu mir i spokojstvo. Zato, kad je ostavio konja u koralu, nije pošao prema salunu, već je ušao u svoju kancelariju.

Setio se poslednjih reči razbojnika Džeksona. Traper im je verovao. Zar onaj kauboj koji mu se lažno predstavio i poslao ga prema Džeksonovoj zasedi nije dovoljan dokaz da se Crna trojka ne sastoji samo od trojice ljudi odevenih u crnu odoru, već i od izvesnog broja pomagača? Nije li takav jedan pomagač one noći obmanuo jadnog šerifa Kolinsa, ubio ga i oslobodio Džeksona?

To saznanje da naspram sebe ima ne dvojicu, već četvoricu, pa i više razbojnika nije ga plašilo, ali ga je uznemiravalo više nego ikad do tada. Ranije se borio i protiv šeštočlane, pa i osmočlane bande, ali je znao ko su, kako izgledaju i gde se otprilike skrivaju. Sada nije znao ništa od svega toga. Lutao je u mraku u kom su ga na svakom koraku mogle dočekati nepredviđene nezgode, od kojih bi neka mogla biti i kobna.

Nije smeo da im ostavi mnogo vremena. Što je vreme više prolazilo, to su oni sticali više prilika da nadu način kako da ga uklone sa svog zločinačkog puta. Trebalo je, znači, raditi brzo i ne dozvoliti im

te prilike. A to mu neće poći za rukom ako oni i dalje ostanu pasivni. Treba ih naterati da krenu u akciju i u toj akciji im se suprotstaviti. Drugim rečima, trebalo bi im baciti mamac toliko primamljiv da ga oni sigurno zagrizu.

Pola sata je traper sedeo za svojim stolom, ali sa one strane koja se nije nalazila naspram prozora. Još uvek je gledao onog metka koji je sa ulice kroz otvoren prozor njegove hotelske sobe, pa nije želeo da im pruži mogućnost da to učine još jednom, pucajući ovog puta kroz prozor njegove kancelarije.

Čitavo to pola sata lice mu je bilo zagnjurenjeno u šake. Kada ga je podigao, na njemu više nije bilo prethodne napregnutosti. U očima mu je bleskala neka pritajena vatra koju je mogao da razume samo onaj koji ga je dobro poznavao.

— Mislim da će upaliti — rekao je poluglasno. — Mora upaliti — dodao je zatim čvršćim glasom i ustao.

Izašao je iz zgrade, ali umesto da ode u salon pa iz njega na sprat, u svoju sobu, produžio je nekoliko kuća dalje i nestao u kući bankara Alena Straforda.

— Potrebna mi je vaša pomoć — rekao mu je kad ga je jedan od njegovih ljudi odveo u bankarevu sobu. — Želeo bih da pohvatam preostale razbojnike iz grupe Crne trojke i da vam u celini, ili delimično vratim novac koji su opljačkali.

— Dragi Apači — razdraga se bankar — u tom slučaju možete računati ne samo na moju pomoć, već i na pomoć mojih ljudi.

— Ni oni, a ni iko drugi ne sme znati ništa o ovom našem razgovoru — upozori ga traper — inače od plana koji sam zamislio neće biti ništa.

— Biće kako vi kažete, Apači — odvrati bankar i na stočić iza kog

sedoše stavi bocu s viskijem i dve čaše.

*

Sledećeg jutra, ne prođe ni petnaest minuta otkad se traper nađe u svojoj kancelariji, kad u nju udoše sudija Hauard i bankar Straford.

— Jeste li se ove noći na miru naspavali? — upita ga bankar.

— Jesam i sad sam sposoban da probančim dve — tri naredne noći — našali se ovaj. — Šta vas je ovako rano dovelo k meni?

— Razgovarao sam sa svojim dobrim prijateljem sudijom o jednoj stvari koja me muči, pa sam želeo da se posavetujem i s vama, šerife — reče bankar. — Zapravo, on je predložio da dođemo ovamo i da o svemu i vas upoznam.

— O čemu se radi? — zainteresova se traper.

— Vi znate da mi je Crna trojka odnela iz banke preko pedeset hiljada dolara — počeo bankar.

— Čuo sam nešto o tome. Na moju sreću, to se desilo pre mene — još jednom se našali traper.

— Trebalo mi je dosta vremena da dobijem od većih banaka kredit da bih pokrio taj manjak i tako bar osigurao štedne uloge građana. Kredit sam najzad dobio u San — Endželu i prekosutra treba da stigne u Pekos poštanskom kočijom specijalna pošiljka sa tačno šezdeset hiljada dolara.

Apachi zviznu zadivljeno.

— Priznajem da toliko para još nisam video na jednoj gomili — reče. — Do davola, poštanske kočije treba obezbediti, i to od San — Endžela do Pekosa.

— I ja sam tog mišljenja — složi se sudija. — Samo bi trebalo da Crna trojka... ako su još Trojka, a ne Dvojka... sazna za te pare.

— Mislio sam i na to — nastavi bankar — pa sam sklopio sporazum i podelio rizik sa bankom iz San — Endžela u slučaju da se na

putu nešto desi. Ako se to desi između San — Endžela i Mek — Kemeja, sav rizik preuzima banka iz San — Endžela. A ako neko opljačka taj novac između Mek — Kemeja i Pekosa, sav rizik pada na mene. Banka iz San — Endžela tvrdi da će dati takvo obezbeđenje da će novac sigurno stići do Mek — Kemeja...

— A mi ćemo obezbediti kočiju od Mek — Kemeja dovde — upade mu traper u reč. — Oslonite se vi samo na mene. Bitno je da ova vest ne procuri dalje kako oni banditi ne bi čuli za nju. Poslaću desetak ljudi da prihvate kočiju u Mek — Kemeju i da je doprate do Pekosa — obeća traper.

Bankar se uzvrpolji na stolici i češnu iza uva.

— Toga sam se i bojao — reče.

— Ne razumem vas — pogleda ga traper smrknuo.

— Ako je San — Endželo daleko, Mek Kemej nije — počeo on polako.

— Ako nekome u Mek — Kemeju, koji je u vezi s Crnom trojkom, bude sumnjivo veliko obezbeđenje koje će odatle krenuti s kočijom, taj će za dva — tri sata brže nego što će kočija stići ovamo obavestiti Crnu trojku o tome i oni će se postarati da je na podesnom mestu dočekaju.

— Ja se s tim ne slažem — planu sudija. — Do davola, Alene misliš da pustiš kočiju s tolikim novcem samu od Mek — Kemeja do Pekosa... da je štiti samo naoružani pratilac.

— To ne mislim, ali ni u kom slučaju nisam za toliku pratnju. To i zbog toga što bismo toj desetorici ljudi morali da kažemo zbog čega će pratiti i obezbeđivati kočiju. A ljudi ima svakojakih. Kad čuju da se radi o sumi od šezdeset hiljada dolara, ko mi garantuje da se dvojica, trojica ili četvorica od njih ne udruže i sami napadnu kočiju. Treba biti psiholog, dragi Džemse.

— Pokolebali ste me — priznade traper.

— Hvala vam što se slažete sa mnom — požuri bankar. — Ja bih vas molio, šerife, da obezbeđenje kočije od Mek—Kemeja dovde poverite meni. Ja ću odabrati dvojicu svojih ljudi koji vrede najmanje za petoricu. Sutra naveče ću ih poslati u susret kočiji. Oni će dočekati kočiju u Mek—Kemeju i dopratiće je do Pekosa bezbednije nego što bi je dopratila ona nepouzdana i pohlepna rulja.

Bankar završi i pogleda u šerifa, pa u sudiju.

Ovaj drugi se zagleda u šerifovo lice.

A traper samo sleže ramenima.

— Vaše su pare, Straforde, i vi odlučite kako da ih osigurate. Ako smatrate da su ta dvojica vaših tako pouzdani i spretni, onda se slažem da mogu biti od veće koristi nego nekolicina drugih. Žao mi je što ja ne mogu da ostavim grad i da im se pridružim, inače bih to učinio.

— Taman posla! — povika uspaničeno bankar. — Tek tada bi ta pratnja bila svakome sumnjiva. Ovako će kočija proći taj deo puta od Mek—Kemeja dovde, a da niko neće nijednog trenutka pomisliti da ona vozi čitavo bogatstvo.

Sudija zavrte glavom i sleže ramenima.

A traper povede razgovor o drugoj temi.

Tog dana Apači Tom je sve o prenošenju novca za bankara Straforde iz San—Endžela u Pekos kočijom koja vozi na toj relaciji ispričao u poverenju najpre krčmaru Toleru, zatim dućandžiji Flečer, pa brici Oldfildu, lekaru Šeperdu, upravniku pošte Stivensonu i na kraju pastoru Holbuku, izražavajući svoju zabrinutost što obezbeđenje od Mek—Kemeja do Pekosa nije baš najsigurnije. Bio je to krem pekoskog društva.

Plan koji je prošle noći poverio bankaru bio je jednostavan. Nikakav novac neće biti donošen za njega iz San—Endžela, ali će vest o

tome, izrečena u poverenju, biti raširena po celom gradu. Ako se među onima koji su to čuli od njega nalazi neko koji je u dosluhu sa Crnom trojkom, ona će još istog dana biti obaveštena o bogatom plenu koji neće biti teško uzeti. Bilo je, dakle, potrebno iskušati ih, jer ako u sudiju Hauarda nije sumnjao, ni za jednog od preostalih ne bi bio spreman da stavi ruku u vatru.

Srž plana je bila: naterati bandite iz privremene učmalosti u akciju, koja, ako sve ispadne kako treba, može biti i poslednja koju su preduzeli.

Bila je to, istina, samo želja. A od želje do stvarnosti često je veoma daleko.

Predveče je svratio kod bankara.

Po dogovoru, u njegovoj sobi je zatekao dva momka koje je bankar odabrao za obmanjujuću akciju. Bili su to kršni i mladi momci u lepim građanskim odelima i velikim kravatama oko vrata.

— Izgledaće kao putnici — rekao je bankar — i kad budu seli u kočiju, niko neće pomisliti da su deo njene pratnje. U njih sam, Apači, siguran kao u sebe samog.

— Krenućete sutra naveče kad padne mrak — dade im traper uputstvo kog su se morali pridržavati. — Poći ćete niz reku do mesta gde se Dedsprings uliva u Pekos. To je desetak milja odavde. Na tom mestu ću vas ja sačekati i pridružiti vam se sve do blizu Mek—Kemeja, kada ću vas napustiti, proći kroz Mek Kemej i pre nego što kočija uđe u njega smestiti se u nju. U Mek—Kemeju neću izlaziti iz nje, te niko neće znati da je u kočiji neko ostao. Pre dolaska u Mek—Kemej dogovoriću se s vozačem da još dva mesta sa one strane na kojoj ću ja sedeti ostanu slobodna za vas dvojicu. Posle toga možemo mirno da se vozimo i da se molimo bogu da nas pre nego što stignemo u Pekos napadne Crna trojka. Mislim da ne treba da vam skrećem pažnju na to

da od ovog trenutka, pa do povratka u Pekos ne okušate ni gutljaj pića. Želim da budete potpuno trezni.

— To će im biti najteži deo zadatka — nasmeja se bankar. — Ali to ne znači da vi i ja ne možemo popiti po nekoliko gutljaja za srećan ishod našeg poduhvata.

— Popićemo i više, ali kad sve bude završeno — odvrati traper i ustade. — Momci, noćas se dobro naspavajte, jer sledeće noći nećete ni trenuti — dobaci dvojici uštogljenih mladića kojima je to novo odelo očigledno smetalo.

15.

PLAĆENI UBICA

Sledećeg dana predveče Apači je još jednom posetio bankarevu kuću i proverio da je sve spremno. Vratio se zatim u svoju kancelariju, krupnim slovima napisao na listu hartije: „ODOH NA DŽEKSONOV RANČ. KASNO SE VRAĆAM“, pa list zakuca na spoljnu stranu vrata. Iza zgrade je odjahao prema reci, pošao najpre njome uzvodno dok se nije udaljio od grada, a onda ju je pregazio, jahao gotovo pola milje u istom pravcu, da bi potom iznova skrenuo u pravcu toka Pekosa, ali dovoljno daleko od reke da bi neko mogao da primeti te njegove manevre. Tek kad je odjahao od grada jednu milju, vratio se Pekosu, opet ga pregazio i putem nastavio u pravcu Kreina i Mek — Kemeja.

Ugovoreno mesto nije bilo daleko. Ali, došavši na ušće Ded-springsa u Pekos shvatio je da se baš na tom mestu odvaja od puta kojim je krenuo i put prema Barstovu na sever. Dok se približavao tom raskršću četvorica konjanika su prošli pored njega i uputili se prema Barstovu. Bojeći se da može naići neko koji ide u Pekos, a koji ga poznaje, on odlučio da bankareve ljude ne čeka baš na ugovorenom

mestu već nekoliko stotina koraka dalje u šumarku pored kog je prolazio put.

Vratio se natrag, sjahao i pripalio cigaretu očekujući momke da se svakog časa pojave.

Nije proteklo mnogo vremena, a on je najpre začuo konjski topot, pa ljudske glasove.

Provirio je.

Na oko pedeset koraka ugledao je one koje je očekivao. I baš kad je nameravao da se pojavi iz šipraga novi, nešto brži topot koji je dolazio s te strane natera ga da još jednom pogleda u istom pravcu.

Sada je video kako se dvojica bankarevih momaka zaustavljaju i gledaju u jahača na Šarcu, koji im se lakim kasom približavao.

— Kuda, Džonsone? — ču traper kako jedan od bankarevih momaka pita pridošlicu.

— U Barstov — odvrati ovaj. — A kud ste se vi tako lepo obučeni uputili?

— U Mek Kemej — odvrati onaj što je postavio njemu pitanje.

Nekoliko trenutaka iza toga projahao je pored traperu koji nije znao šta da radi: da li da ih sledi i da se, možda, izloži opasnosti od tog čoveka iz Pekosa da ga prepozna, ili da im dozvoli da odu do raskršća i da se na tom mestu razdvoje, pa da se tek tada pridruži bankarevim momcima.

Odlučio se za ovo drugo. Uhvati vranca za gubicu da ga ne bi odao rzanjem i dok su prolazili zakloni se iza njega i žbunja.

Otrpili se u vreme kad je trebalo da se nalaze na raskršću, traper na svoje zaprepašćenje ču četiri pucanja zaredom sa te strane. Ne znajući šta se dešava, uzjaha konja i potera ga prema raskršću.

Tamo ga je čekalo veliko iznenađenje. Pored dva uznemirena konja na zemlji su ležali nepomično bankarevi momci, jedan na stomaku, a drugi naznak. Onome što je ležao

na stomaku primetio je na ledima dve rane iz kojih je već izvirala krv.

I dok su putem prema Barstovu i jednoj svetloj tački na mračnom horizontu odjekivali udari potkovića konja koji je besomučno jurio, Apači je sjahao. Ma kako je želeo da uhvati ubicu, najpre je morao da se uveri da li je nekome od te dvojice nesrećnika potrebna pomoć.

Međutim, kad je i drugog momka okrenuo na stomak i na njegovim ledima, je, negde ispod leve lopatice, ugledao iste onakve dve rane. Znao je da je i jedna takva rana na tom delu tela bila dovoljna da usmrti čoveka.

Pošto im njegova pomoć nije bila potrebna, on uskoči na sedlo i naterao vranca u trk u istom pravcu u kom je odjahao ubica kog su njegove žrtve oslovile imenom Džonson.

Dok je petama svojih mokasina podsticao vranca da pruži sve od sebe kako bi sustigao tog čoveka, u ušima mu najednom zazvoniše Džonsonove reči kojima je odgovorio na pitanje jednog od bankarevih ljudi: »Idem u Barstov. A kuda ste se vi tako lepo odeveni zaputili?« rekao je:

Nije bilo ničega čudnog u tome što je izgovorio, ali je bilo čudno kako je to izgovorio, otežući pri tom samoglasnike na kraju svake reči. Tako je otezala samoglasnike još jedna osoba s kojom se pre dve večeri sreo kad ga je uputila prema crkvi tvrdnjom da je tamo videla čoveka u crnoj odeći kakvu nose oni iz Crne trojke.

Sad je bio siguran da su ovaj glas i onaj što mu se javio sa ulice ispred njegove kancelarije isti i da se taj Džonson nije našao ove noći na istom putu sa bankarevim ljudima samo zato da bi s njima raščistio neke davnašnje račune pucajući im mučki u leđa, već je poslat da to učini, baš kao što je preksinoć bio poslat da njega izmami iz kancelarije i da ga pošalje prema crkvi

gde ga je Hari Džekson spremno očekivao.

Pred sobom je, znači, imao još jednog iz Crne trojke ili nekoga od onih drugih o kojima je Hari Džekson govorio na samrti, onih što su razbojnicima pomagali ništa manjim zločinima, jer su i iza njih ostajali leševi.

Događaj koji se zbio pre nekoliko trenutaka ukazivao mu je na dve činjenice.

Prvo, Crna trojka je zagrizla bačeni mamac i sigurno je da će napasti poštansku kočiju iz San-Endžela. A da bi obavila svoj posao što lakše i po sebe bezbednije trebalo je ukloniti tu dvojicu koje je bankar poslao kao obezbeđenje.

Drugo, više nije bilo sumnje da je neko od onih kojima je tobože u poverenju saopštio tajnu o dopremanju šezdeset hiljada dolara kočijom iz Sen-Endžela bio i jeste u vezi s Crnom trojkom. Ko je to mogao biti? Da li sudija Hauard, ili dućandžija Flečer; da li vlasnik saluna Toler, ili lekar doktor Šepard; da li brica Oldfild ili prečasni Holbuk?

Mada ni na koga u tom trenutku nije mogao da upravi prst, jedan je od njih pripadao toj zločinačkoj razbojničkoj bandi.

Ona svetla tačka na horizontu ka kojoj su galopirali i begunac i on postajala je sve intenzivnija dok se na kraju nije pretvorila u zapaljeni fenjer pred nekom kućom koja je bila sagrađena kraj samog drumu.

Možda bi on i projahao pored nje da u času kad se nalazio udaljen dvadesetak koraka nije primetio tri konja vezana za direk, od kojih je jedan bio šarac, nalik onome na kom je ubica jahao.

Hteo je da bude siguran, pa mu je priterao svog vranca. Opipao je šakom njegove sapi i uverio se da su ne samo tople nego i znojave. Njegov gazda se, znači, nalazio u toj kući iz koje je dopiralo nečije pijano pevanje.

Pogled mu je privukla drvena tabla nad ulazom sa natpisom:

KRČMA KENA VIKSONA

Vrata su bila otvorena i kroz njih je prema ulici kuljao miris dima od duvana pomešan sa mirisom kuvanih jela kom se pridruživao i kiselkast vonj alkohola.

Pognuo se da bi ušao kroz niska vrata. Našao se u prostoriji koja je imala samo tri stola naspram do-trajalog šanka iza kog se nalazio zadržigli čovek bez ijedne dlake na glavi što je sijala kao da je bila namazana mašču.

Za jednim stolom je ugledao dvojicu Meksikanaca od kojih je jedan pevao sve dok mu se pijan pogled nije susreo s traperovim kad je učutao i laktom gurnuo svog druga što je ulaznim vratima bio okrenut le-dima.

Za stolom kraj zida ugledao je još jednog čoveka, samog. Njegova ruka sa čašom punom pića koju je prinosio ustima zadržtala je i za-stala na pola puta kad je ugledao čoveka sa šerifskom zvezdom na kožnoj bluzi. Pogled mu je pri tom samo malo ustreptao pa se smirio, a on je tek posle svega toga prineo čašu usnama i ispio piće.

– Gazda, da platim! – pozvao je krčmara i ustao.

Traper se već nalazio kraj njega. Više nije bilo nikakve sumnje da je glas tog čoveka bio istovetan glasu onog Džonsona i onog, Rufusa Spraga, kako mu se prilikom prvog susreta predstavio.

Stavio mu je šaku na rame i nate-
rao da ponovo sedne. Onda ga je upitao:

– Čemu tolika žurba, Džonsone, ili Sprag. Pa, tek si došao!

– Pokušao je da se nasmeši.

– Varate se, šerife – rekao je nesigurno. – Tačno je da se zovem Džonson, ali ne i Sprag. Osim toga, došao sam odavno, zar ne, gazda? – obratio se krčmaru.

Odgovor nije dobio. Krčmar, koji beše prišao stolu, povuče se na svoje ranije mesto.

– Lažeš, Džonsone, kao što si la-gao pre dve večeri kad si rekao da se zoveš Sprag i kad si me poslao pred pušku razbojnika Džeksona. Lažeš i sada da si došao odavno, jer si pre deset minuta ubio dvojicu ljudi na raskršću kraj reke, puca-jući im u leđa.

Džonsonov pogled iznova zaigra. Šaka mu onda polete prema koltu, ali ga traperova pesnica pogodi posred lica, razbi mu arkadu nad jednim okom i jagodicu ispod dru-gog. Iz njih i smrskanog nosa linu krv kao iz česme.

Pre nego što je uspeo da ustane, traper je već bio kraj njega i novim udarcem ga poslao prema zidu kraj koga pade i ostade ošamućen da leži.

– Gazda – obrati se sada traper krčmaru – sručite mu bokal vode na glavu.

– Odmah, šerife – požuri ovaj i iz susedne prostorije donese bokal s vodom koju sasu na zlikovčevu glavu.

Zatresao je glavom, pogledao tra-pera zakrvavljenim očima i ruka-vom košulje obrisao nos i usta.

Tom mu je uzeo kolt i bacio ga iza šanka. Onda ga je ispravio na noge i spustio na jednu stolicu kraj stola s Meksikancima.

Želim da mi odgovoriš samo na jedno pitanje. Ako mi odgovoriš, više te neću tući, ali ako ne odgo-voriš, prebiću u tebi svaku košćicu, gade.

Podigao je pogled prema traperovom licu, ali ništa nije rekao.

– Jesi li me razumeo? – upita ga ovaj.

Klimnuo je glavom potvrdno.

– Želim da znam za koga radiš – nastavi traper. – Ko te je prek-juće nagovorio da me izmamiš iz moje kancelarije i ko te je poslao da ubiješ dvojicu onih ljudi? Samo toliko.

I dalje je ćutao.

Nećeš da kažeš? – postade trape-rov glas hladan, a šaka mu se opet

skupi u ogromnu čvornovatu pesnicu.

— Stanite! — najednom se javi i okrenu se prema krčmaru: — Gazda, molim vas, čašu ma kakva pića!

Kad se okrenuo prema krčmaru celim svojim telom, jedna njegova ruka se našla samo na pedalj udaljenosti od kubure s koltom jednog Meksikanca. I kad se tome niko nije nadao, on zgrabi dršku kolta i izvuče ga.

Ali, ako je tim okretom tela stvorio pogodnost za takav dobro smišljen gest, sad je, kad je držao kolt, tu istu ruku trebalo da vrati natrag i da je upravi prema traperu pre nego što on izvuče svoje oružje.

To mu nije pošlo za rukom. Uspeo je samo da izbegne novi udarac pesnice i da odskoči unazad ne ispuštajući oružje. Međutim, pre nego što je uspeo da povuče oroz u rukama šerifa iz Pekosa stvori se kolt iz koga sunu plamen.

Tane pogodi razbojnika u desno rame.

On se međutim nije predavao jer je bio svestan toga šta ga čeka. Opsova gadno i prebaci kolt u levu ruku.

Novi metak ga pogodi u mišicu te iste ruke i ona na časak klonu. Već sledećeg trenutka obe njegove šake obuhvatiše dršku kolta u želji da njegovu cev usmere prema orijašu sa šerifskom zvezdom.

Ovaj je shvatio da bi dalje taktiziranje u želji da ga sačuva živog bilo opasno. Zato ga treći metak pogodi posred čela.

Pao je na leđa. Oko zaliveno krvlju ispade iz svoje duplje te mu krvavo i razbijeno lice dobi stravičan izgled.

Traper baci na šank dolar za jednu delimično polomljenu stolicu i piće koje je zlikovac popio i bez reči pođe prema vratima.

— Šerife — dobaci za njim krčmar. — Šta ću sa ovim?

— Bacite ga, ako hoćete i psima. Takvi ne zaslužuju da ih čovek sahrani — reče ogorčeno. — Biće bolje da se pobrinite za tela one dvojice što su ostala na raskršću kraj reke — dodade i izađe napolje.

Dočekaše ga zraci Meseca koji se u tom času pojave iza jednog brda. Dok se još nalazio ispod fenjera, pogledao je na svoj džepni sat. Kazaljke su se približavale broju deset.

Do Mek-Kemeja je trebalo jahati osam sati. Pošto je kočija stizala u taj grad u pet ujutro i posle kraćeg odmora nastavljala put znači da ne bi stigao na vreme, tim pre što je on nju trebalo da dočeka još pre ulaska u grad.

Zato je morao da odabere jednu od samo dve raspoloživih mogućnosti: ili da njegov vranac u besomučnoj trci nadoknadi taj jedan sat koji mu je nedostajao, ili da uopšte ne ide u Mek Kemej već da kočiju sačeka u Kreinu, gradiću koji se od ovog prvog nalazio udaljen dvadesetak milja.

U normalnim prilikama svog vranca ne bi izlagao toj bespoštednoj jurnjavi već bi odabrao drugu mogućnost. Sada, međutim, kad je od njega, možda, zavisio život putnika u kočiji, kao i vozača i naoružanog pratioca, nije smeo da reskira. Jer sačeka li kočiju u Kreinu, Crna trojka bi mogla da napadne kočiju između Kreina i Mek-Kemeja. A tada bi sav trud bio uzaludan, a njegov plan lepo zamišljen, ali neostvaren.

Potapšao je vranca po vratu, prislonio svoje lice uz njegovu glavu i prošaptao:

— Moramo stići na vreme, prijatelju. Moramo!

Pojahao ga je, opustio uzde i petama pritisnuo njegove uzdrhtale slabine.

Poleteo je kao vior. Koristeći mesečinu nije se vraćao istim putem, već je put do reke skratio i

tako nadoknadio zadržavanje u krčmi kraj drumu.

Do Mek-Kemeja se samo na jednom mestu kratko odmarao. Napojio je konja i lice ispljuskao hladnom vodom, a zatim nastavio put ubeden da će stići na vreme i da će u Mek Kemej ući pre starog Eda Balfura i njegove kočije.

16.

ZASEDA NA PREVOJU ATAKATA

Da Apači nije dobro poznavao put duž Pekosa i da nije koristio prečice na mestima gde je reka pravila velike okuke, teško bi se moglo pretpostaviti da li bi stigao na vreme.

Ovako, kad je ispred sebe ugledao u jednoj udolini Mek Kemej kao na dlanu, kazaljke njegovog sata su pokazivale četiri i dvadeset.

Protutnjao je kroz grad kao da ga je gonio čopor Indijanaca, uverio se da pred salunom gde kočija staje nije bilo i izleteo iz grada na uzvišicu na drugoj strani, gde je zaustavio zahuktalog vranca.

Ispalo je dobro što je kočija tog jutra kasnila više od pola sata te je verna životinja imala vremena da se malo odmori. Skinuo je sedlo, istriljao joj znojavo telo suvom travom koju je načupao, presavio ćebe ispod sedla tako da je suva strana došla na njeno telo i ponovo je zasedlao.

Frknula je zadovoljno.

Dugo nije čekao. U dolini je primetio u oblaku prašine kočiju, a malo kasnije čuo i pucketanje biča što je fjukao iznad tela šestoprega.

Kočija je savladala nekoliko okuka da bi se pojavila na platou u času kad se iz ogranaka Edvardove visoravni pojavilo sunce.

Po tome kako je Ed Balfur zaustavio konje na dvadesetak koraka od čoveka sa šerifskom zvezdom, koji mu je davao znak da stane, videlo

se da ga u prvi mah u oblaku prašine koji mu je zaklonio vidik, nije prepoznao. Tek posle toga se začuo njegov radosni uzvik koji je prenuo iz sna usnulog mladog pratioca:

— Neka me đavo odnese, ako nisi ti to, stari moj druže!

— Ima li jedno mesto za mene Balfure? — upita ga ovaj.

— Do Mek-Kemeja je kočija puna — uzvрати vozač — ali možeš ovde gore, između mene i ovog sanjivog momka.

— Nisam ni mislio u kočiju — reče traper, pa pošto nabaci vrancu uzdu preko glave i namače je na unkaš sedla tako da je mogao slobodno da kaska pored kočije, pope se i sede između kočijaša i mladića koji se iz poštovanja sabi u kraj da bi mu napravio što više mesta.

— Otkud ti tako rano ovde? — upita stari Balfur kad potera konje dalje.

— Hoću da dočekam Crnu trojku koja će te negde posle Mek-Kemeja napasti.

— Šta? — dreknu starac promuklim glasom, pa se zagrcnu i zakašlja. — Zašto da me napadnu kad ne vozim ništa vredno?

— Za njih danas tvoja kočija vredi tačno šezdeset hiljada dolara, ne računajući ono što se nalazi kod putnika — odvrati traper osmehujući se, pa iznenađenim ljudima ispriča ceo svoj plan i sve ono što se prethodne noći dogodilo.

— Kad je tako, onda ćemo ih dočekati kako treba — zakikota se vozač. — Dva puta su do sada pljačkali moje putnike, a mene jednom umalo što nisu ubili. E, pa, stari Ed Balfur će im sada sve to vratiti.

— Imaš li kakvu metalnu kutiju? — upita traper.

— Nemam, ali imam malu kožnu torbu sa katancem — odvrati ovaj.

— Biće i ona dobra. Stavićeš nešto u nju i držaćeš je iza svojih leđa.

— U njoj bi, navodno, trebale da budu te pare? — nasmeja se starac.

– Tako je. A sada slušajte dobro što ću vam reći.

Do Mek-Kemeja im je detaljno izlagao svoj plan. Pošto je dvoje putnika izašlo iz kočije na samom početku grada, bilo je mesta i za njega, te je napustio mesto između vozača i pratioca i ušao u nju.

Dočekaše ga znatizeljni pogledi dveju mladih žena i dvojice dečaka, koji će samo desetak minuta kasnije takode izaći.

Kočija se zaustavila ispred saluna. Zato što je stizala rano, nije je dočekalo onoliko znatizelnog sveta koliko će je desetak sati kasnije dočekati u Pekosu. I dok su Balfur i njegov pratilac otišli u salun po obaveznu kriglu piva, a pre nego što su troje novih putnika ušli u kočiju, Apači je skinuo šerifski znak sa bluze, prekrrio lice maramom s vrata i šćućurio se u jednom uglu odavajući utisak usnulog putnika.

Bilo je potrebno petnaest minuta da Balfud popije pivo i umorne konje zameni novim šestopregom. Jedan starac sa nešto mladom ženom i jednom sasvim mladom devojkom koja bi im mogla biti unuka smestili su se naspram »uspavanog« čoveka i kočija je nastavila put prema Pekosu.

Samostalno su izašli iz grada, traper se »probudio«, osmehnuo se novim putnicima i tobože ne znajući upitao:

– Jesmo li prošli Krein?

– A ne, mladiću, odvratila je žena. – Tek smo krenuli iz Mek-Kemeja.

Zahvalio joj je i nastavio da gleda kroz prozor pored kog je kaskao njegov vranac, čas prestižući kočiju, čas zaostajući malo za njom.

– Zar vi niste Apači Tom? – upitao ga je u jednom trenutku starac koji ga je dotle neprekidno posmatrao.

– Pogodili ste – odgovorio je primećujući kako su devojčine oči bles-

nule na kratko dok se ženino lice ozarilo.

– Ja sam penzionisani major – nastavio je sedokosi. – Nekad sam bio komandant tvrđave Fort Henkok u koju ste navraćali. Zovem se Boldvin Hejet. Ovo je moja supruga, a ovo naša unuka – pokazao je na stariju i mladu ženu.

– Moram da priznam da ste me doveli u veoma neprijatnu situaciju time što ste vi prepoznali mene, a ja vas nisam – rekao je traper očigledno zbunjen. – Utoliko pre što sam u tvrđavi Fort Henkok bio nekoliko puta i u vreme kad ste vi njome komandovali. Ali...

– Znam šta hoćete da kažete – preduhitri ga starac. – Otkako sam se penzionisao proteklo je više od deset godina. Toliko dugo se nismo videli, a ja sam se u međuvremenu mnogo promenio. Naročito u dve poslednje godine kad je podmukla bolest kojoj ne mogu da nadem leka počela sve više da me nagrizi.

– Poživiceš ti još dugo – prislonila je žena glavu na njegovo rame.

– Zar ne, gospodine Apači?

– Gospodine Line, a ne gospodine Apači – ispravi je njen muž.

– U to sam siguran, gospodo – priskočio joj je traper u pomoć odgovarajući na njeno pitanje. – Takvi kao što je gospodin major nikad ni pred čim nisu pokleknuli, pa neće ni pred bolešću.

Zahvalni pogledi žene i devojke pomilovaše ga po licu.

– Hoćete li, možda, u El Paso kuda smo mi naumili? – upita ga starac očigledno željan razgovora.

– Samo da Pekosa – odvrati traper, pa pošto kočije počese da se približavaju k lancu kroz koji je, pored reke, vidio širok put, on povede razgovor o drugoj temi. – Nešto bih vas upitao, gospodine majore. Kad biste pretpostavljali da će doći do napada na ovu našu kočiju, gde biste taj napad očekivali između Mek-Kemeja i Kreina? Siguran

sam da vam je ovaj teren dobro poznat.

— Ne varate se, Apači. A što se tog napada tiče opredelio bih se za dva mesta: najpre za ovaj klanac u koji ćemo uskoro ući, a zatim za Prevoj Atakata koji se uzdiže između dva brega nekoliko milja dalje. Kad malo bolje razmislim, pre bih se opredelio za Prevoj, jer on pruža mogućnost iznenadnog napada, ali i podesan teren za povlačenje. Klanac, međutim, koliko može biti zamka za napadnutog, isto tako može biti zamka i za napadača, ako napadnuti pruži otpor koji onaj nije očekivao. Tada mu mogućnost za bekstvo pruža samo jedan pravac, a to je, priznaćete, veoma rizično.

— Gospode bože — pobuni se njegova supruga — vi izlazete pred nama ženama čitavu vojnu taktiku kao da će se zbilja dogoditi napad na našu kočiju.

— Draga moja, živimo u vremenu kad su drumovi puni razbojnika i kad crvenokošci, istina sa punim pravom, dižu glave — obespokoji je major još više. — Zato treba biti spreman na sve — dodade i razgrnu sako da bi pokazao kolt u kuburi. — Ne rekoste mi, Apači, da li se slažete sa mojim mišljenjem u pogledu eventualnog napada? — pogleda traper.

— Potpuno, gospodine majore. Siguran sam da će nas napasti na Prevoju. — odvrati i izazva začudene poglede sve tri osobe što su sedele naspram njega.

— Čini mi se da se niste najpreciznije izrazili, gospodine Line — dobaci mu starija žena još jedan prekoran pogled.

— Precizniji, na žalost, ne mogu biti — odvrati ovaj. — Imam pouzdane pokazatelje koji mi ukazuju na to da će do tog napada doći između Mek — Kemeja i Kreina. Pošto sam trenutno šerif u Pekosu — dodade izvlačeći šerifski znak koji zakači na bluzu — smatrao sam svojom dužnošću da im se suprot-

stavim. Zato se i nalazim u ovoj kočiji.

— Time naš niste ni najmanje umirili — uzvрати žena čije se lice najednom zajapuri — mada nam je pod takvim okolnostima veoma drago što ste s nama.

— Čija je to banda, Apači? — zainteresovao se major.

— Zovu je Crna trojka.

— Slušao sam o njoj. Žari i pali oko Pekosa i Bartstova. Pošto bi čovek po imenu koje im je dato mogao da zaključi da su u pitanju tri bandita, tada vama, meni i stražaru na vrhu kola ne bi trebalo da bude nikakav problem da im se sa uspehom suprotstavimo — reče major i već izvuče kolt iz kubure, pa ga stavi na sedište do sebe.

— Eh, vi muškarci — pogleda ih gospoda Hejet prekorano. — Samo da vam je da pucate.

Polu sata im je bilo potrebno da prođu kroz klanac. Iz njega put počeo da vijuga naviše penjući se prema Prevoju pod šumom. Do samog Prevoja je bila ostala još jedna nevelika okuka, kad oni u kočiji čuše kako Balfur udara drškom biča o krov dajući im nekakav znak.

Traper promoli glavu kroz prozor i pogleda prema vozaču.

— Mislim da su tamo gore, Apači — šapnu mu ovaj. — Video sam jednog što je za časak provirio niz padinu.

— Samo ti vozi mirno i učini onako kako smo se sporazumeli — odvrati mu traper na isti način i vrati se na svoje sedište.

— Znači, da se spremimo, Apači — nasmeši se major, uze kolt i mada je bio siguran da je napunjen, izbaci burence i zagleda se u šest ležišta punih metaka.

Traper još jednom izviri kroz prozor gledajući prema Prevoju koji je bio udaljen stotinak koraka. Sa desne strane protezala se gusta šuma, dok je sa leve bila kamenita blaga padina prema reci, koja ni

konfiguracijom terena, a ni onim što se na njemu nalazilo nije pružala nikakav zaklon nekome koji bi hteo da ga na tom mestu pronade, bilo da se od nekoga skriva ili da nekoga čeka u zasedi. Prema tome, ako je neko želeo da postavi zasedu, tada mu je ta šuma sa desne strane pružala idealnu priliku.

— Gospodine majore — obrati se on tada bivšem vojniku — vi obratite pažnju na levu stranu puta, a ja ću na desnu. Prema tome, molim vas, zamenite se sa svojom unukom i sedite na njeno mesto do prozora na toj strani. Ja ću ostati na ovoj drugoj.

Starac posluša.

Time što je ostao sam na toj strani okrenutoj prema šumi stekao je mogućnost slobodnog korišćenja tog prozora, a da pri tom on i major jedan drugom ne smetaju. Prebacujući ga na drugu stranu u neku ruku hteo je starca da poštedi direktnog sukoba u kom bi lako mogao da strada.

Dve žene se stisnuše jedna uz drugu.

— Ne boj se, dušo! S nama su dvojica hrabrih ljudi koji neće dozvoliti da nam se ista desi — hrabrila je baka svoju unuku milujući je po bujnoj kosi.

Traper se povuče na sedište i u ugao koliko je mogao više, tako da ga neko koji bi se pojavio s te strane na putu u prvi mah ne bi mogao da primeti. Kraj noge mu se nalazila »vončesterka, a u ruci kolt čiji je vrh cevi dodirivao ivicu prozora, ali se izvan te ivice nije poma-ljao.

Da li je Ed Balfur želeo da preleti preko Prevoja i da izbegne susret s razbojnicima, kad je najednom počeo da podbada konje svojim povicama i pucketanjima biča? Kočije, zaista, zatandrkaše glasnije i zaklatiše se još više čas na jednu, čas na drugu stranu preko neravnog puta.

U tom trenutku odjeknu pucanj, posle kog se začu Balfurovo oteg-

nuto: »O-o-o-o-o!« kojim je smirivao konje i zaustavljao ih dok kočija ne stade.

Apaci samo jednim okom proviri kroz prozor. Na dvadesetak koraka od puta, iza najbližih stabala šume, nalazila su se na konjima dvojica u crnim kabanicama sa crnima šeširima natučenim duboko na čela i sa maramama uzdignutim preko brade, usta i nosa, sve do očiju. Držali su puške u rukama i trudili se da im tela budu sakrivena iza debelog stabla.

Glas, međutim, koji ne dode s te strane, već negde sa sredine puta, ispred kočije, bio je tanuš, ali oštar i zapovednički. I pored marama koja ga je prigušivala i menjala mu boju traperu se učini da ga je ranije već čuo.

Taj glas je izgovorio:

— Baci pušku momče... tako... koliko imaš putnika ukočiji, Balfure?

— Troje — odvratio je ovaj. — Jednog starca i dve žene.

— Neka ostanu tamo gde su, jer ako promole nos sasuču im olovo u čela... Ti носиš nešto za bankara Straforda? — ponovo se isti glas obratio vozaču.

— Ovaj je tobože malo oklevao.

— Pitao sam te nešto, matori jarče — zapiskuta čovek i podiže ruku s koltom prema njemu.

— Da! Nosim — odvratio je Balfur. — Jednu kožnu torbu s katan-
cem koju su mi predali u San-End-
želu.

— Budi ljubazan pa mi je baci. Kad se s njom udaljimo, moći ćete da nastavite put. Bude li ma ko u međuvremenu preduzeo nešto nepromišljeno, sve ćemo vas pobiti.

— Ko da preduzme — gundao je Balfur. — Ja? Ovaj moj junak što je odmah odbacio pušku?... Onaj starac u kočiji ili žene s njim?

Major se vrpolio. Videći da se na njegovoj strani ne događa ništa, htede da se vrati na svoje mesto, ali mu traper dade znak da se ne po-

miče, jer se baš tada onaj čovek što je razgovarao sa Balfurom pojavi iz mrtvog ugla na toj strani na kojoj su se, samo malo dalje, još uvek sakriveni iza stabala nalazila druga dvojica iz Crne trojke.

— Evo vam torbe i neka vas davo nosi — gundao je i dalje vozač izvršavajući tačno ono što mu je traper naložio.

Zaviltao je torbu prema maskiranom čoveku ali tako da mu ona nije pala na ruke, ni ispred njega, već je preletela i njega i konja i pala im iza leđa.

Niko nije pomislio da je stari Balfur to uradio zato da bi torba naterala razbojnika da se okrene zajedno s konjem i da bi ujedno izmamila onu drugu dvojicu iz njihovog zaklona.

Tako se i dogodilo.

Razbojnik se okrenuo s konjem, a onda, sedeći još uvek u sedlu spustio se po jednoj strani da dohvati torbu sa zemlje. Ona dvojica izađe iza stabala, ali se još uvek ne odmakoshe suviše od šume.

Bio je to trenutak koji je traper očekivao.

U času kad se ispod konjskog trbuha pojavila temenom naniže okrenuta glava razbojnika, pojavio se i on na prozoru i u glavu razbojnika ispalio jedan metak, pa drugi prema razbojniku što je bio nešto dalje od kočije.

I jedan i drugi su pali. Prvi na teme. Nije se ni pomakao. Drugom se noga zaglavila u uzengiji, te ga je uplašeni konj odvuкао nekoliko desetina koraka i stao. Tek tada mu je noga skliznula na zemlju. Po tome što se ni on nije pomakao, bilo je sigurno da su traperovi meci pogodili pravo mesto.

Kad je trećim metkom pozeleo samo da rani preostalog razbojnika da bi od njega saznao ono što mu nije bilo poznato, ovaj je histerično zajaukao:

— Nemojte pucati! Molim vas, nemojte pucati! Predajem se.

I baš kad je traper vratio kolt u kuburu i prihvatio kvaku na vratima da bi ih otvorio, sa krova se začu pucanj.

Razbojnik jauknu, povi se po konju, pa skliznu i on na zemlju.

— Mislili ste, lupeži, da ja imam samo pušku — ču se odozgo pobednički glas pratioca i ljutiti prekora starog Balfura.

— Zbog ovoga bih vas najradije isprebijao — dobaci mu traper kad izađe iz kola.

— Sa takvima nema šale, Apači — uzvрати ovaj. — Želi da se preda, a onda, kad se čovek ne nada, izvuče kolt ili lovački nož.

— Mislite li, Apači, da ih nema još prikrivenih? — javi se major iza njegovih leđa držeći i dalje oružje u rukama.

— Najverovatnije nema.

— Žao mi je što nisam došao u priliku da vam pomognem. Ali, onaj tamo se pomiče — pokaza on na maskiranog koji je bio poslednji pogoden.

Dve žene, koje za traperom izađe iz kočije, odoše s majorom prema čoveku koji se pomicao i stenjaо.

— Pa, ovo je veoma mlad čovek — ču on dok je prilazio onom razbojniku koji je, sudeći po svemu, bio vođa sadašnje Crne trojke. — Gospodine Line, on nema više od dvadeset godina — dobaci gospoda Hejjet.

Okrenuo je čoveka koji je bio pao na glavu i skinuo mu maramu s lica.

Bilo je to zaista veliko iznenađenje. Pred njim je ležao mrtav dućandžija Ned Flečer, onaj odvažni čovek koji je jednog dana kad su građani Pekosa pozeleli da linčuju uhvaćenog Harija Džeksona, zajedno sa svojim sinovima, ponudio pomoć.

Flečer! — ču iznad sebe glas Eda Balfura. — Onaj što je još živ, njegov je sin. Kladim se da onaj treći nije niko drugi do Flečerov stariji

sin. Došlo je vreme, Apači, da čovek više nije u stanju da pogodi ko je dobar i pošten, a ko rđav – zagunda starac dok je žurio prema razbojniku kog je konj odvuкао malo dalje.

Traper je došao do njega nešto ranije i skinuo mu maramu s lica.

– Jesam li bio u pravu? – upita vozač prilazeći mu.

– Jesi – odvrati.

– Poznajete li ih, gospodine Line? – začu traper prvi put glas mlade devojkе da se obraća njemu.

– Poznajem. Otac i dva sina. Na žalost, ugledni građani Pekosa.

– Bože, kako je onaj tamo mlad – zaprepasti se devojkа i prekri lice šakama, a zatim zbog mučnine koja joj uzburka stomak požuri prema baki.

– Šta ćemo s njima? – upita vozač.

– Mrtve ćemo nabaciti na krov kočije, a ranjenika uneti u nju – odvrati traper. – Više nego išta bih voleo da ostane u životu.

– Bojim se da je momak teško ranjen – javi se major. – Pekos je daleko i sumnjam da će izdržati.

– Zato je Krein blizu – uspravi se traper odnoseći mrvog Flečero- vog sina prema kočiji. – Koliko znam u Kreinu postoji lekar. Ja ću ostati s ranjenikom, a vi ćete sa ostalima produžiti put prema Pekosu.

Ranjenik, kog je gospoda Hejet pridržavala dok je sedeo na zemlji čuo je traperove reči i pobunio se:

– Molim vas, Apači, neka i mene povedu kočijom u Pekos. Pre nego što umrem moram još jednom da vidim sudiju Hauarda i da mu nešto poverim.

– Ti ćeš sa mnom u Krein – odreza traper. – Ako ti lekar ne izvadi metak i ne previje ranu što pre, to što si naumio da kažeš sudiji Hauardu nećeš uspeti. Uostalom, ja sam šerif Pekosa, pa možeš da se poveriš i meni.

Pošto smestiše Flečerovo telo na krov, a njihove konje privezaše za

kočiju, traper unese ranjenika i postavi ga kraj sebe.

– Ti si Milt, zar ne? – upita ga traper pošto ga namesti na sedlo onako kako mu je bilo najudobnije.

– Ne! Ja sam Keri. Milt je moj brat. Znam da biste želeli da razgovaramo, ali vas molim da to ne činimo ovog trenutka jer se osećam veoma loše.

– Ne žuri nam se. Imaćemo dosta vremena za razgovor pošto ti lekar izvadi tane i sredi ranu. Ne boj se! Nije smrtonosna – dodade nešto u šta ni sam nije verovao.

– Ne bojim se. Želeo bih samo da stignem živ u Pekos i da se sretnem sa sudijom Hauardom.

U Kreinu Ed Balfur zaustavi kočiju ispred lekareve kuće. U njoj nestade traper sa Kerijem Flečerm, a ostali nastaviše put u pravcu Pekosa.

17.

ISPOVEST KERIJA FLEČERA

Čak se ni traper nije nadao takvom ishodu.

– Rana je teška – rekao mu je lekar – ali momak je mlad i snažan i ja sam ubeđen da će je preboleti, ako samo bude mirovao. On, međutim, traži nemoguće: da odmah nastavi put ka Pekosu. A to je četiri sata jahanja, poprilično i za zdrava čoveka.

Da to nije bila samo želja, ranjenik je dokazao time što je sat po operaciji izašao iz kreveta, obukao se i na zaprepašćenje lekara i traperа pojavio se u vratima.

Ubeđivanja nisu pomogla. Kad je po tom obećao traperu da će mu uz put ispričati sve ono što ga bude interesovalo, ovaj popusti njegovoj tvrdoglavosti smatrajući da je za pravdu gotovo svejedno da li će on umreti od rane na putu od Kreina do Pekosa, ili od užeta koje će mu u Pekosu namaknuti oko vrata.

Tako su samo sat i po pošto su kočije napustile Krein i njih dvojica napustili grad i uputili se podno Elvardove visoravni uz levu obalu Pekosa.

Ranjenik je dobro izdržavao. Kao da ga je samo želja da što pre stigne u Pekos držala u sedlu. Odgledao je da počne priču i obećavao da će to učiniti na prvom odmorištu koje će iskoristiti na polovini puta.

Jahali su više od tri sata i baš kad je traper počeo da pretražuje pogledom ravnici ne bi li ugledao kakvo krošnjasto stablo koje je nudilo bogat hlad, ugledao je u daljini konjanika što je galopirao tačno prema njima.

Izvadio je durbin i upravio ga u tom pravcu.

— Rekao bih da će ti se želja ispuniti — obratio se ranjeniku koji je i sam buljio u istom pravcu. — Oni iz kočije su sigurno preneli tvoju želju sudiji i on dolazi.

Čudno je bilo gledati ga kako mu se oči najednom blistaju, a preko usana se razliva osmeh, kao da ga rana više nije bolela. Primećujući traperov pogled na svom licu, trgao se i uozbiljio.

— Neću morati da vam posebno pričam, Apači — rekao je.

— Sve ono što želim da kažem, reći ću i pred vama i pred sudijom.

Reklo bi se da je sudija bez milosti i razuma gonio konja, jer je jedna životinja brektala kao da će joj srce svakog časa prepući.

Unezverenim, čak, možda i brižnim pogledom dotakao je najpre mladićevo blede lice, a zatim ga preneo na traperu.

— Kako je? Hoće li bar on preživeti? — upitao je.

— Zar to nije svedjedno? — uzvratio mu je ovaj takođe pitanjem.

— Nije! — dreknuo je sudija iz sveg glasa. — Nije, ti prokleta traperska životinjo! — siktao je dok mu je kolt koji je naglo izvukao drhtao u ruci. — Nije svedjedno hoće li moj sin jedinac živeti — rekao je

nešto što je traperu zaprepastilo — ili će umreti zajedno s tobom. No, ako treba da umre ipak će umreti posle tebe. Ja ti to garantujem!

Rekao je to i povukao oroz u istom času kad je traperova šaka poletela prema kuburi i zgrabila dršku oružja.

Odjeknuo je pucanj. Tane ga je pogodilo posred šerifskog znaka na levoj strani grudi i probilo ga.

Apači oseti snažan bol na tom mestu, koji tog istog časa utihnu. Staviše, ne oseti nikakvu nemoć koja je dolazila sa ranjavanjem, od koje se gubila svest i dah u grudima prestajao. Imao je dovoljno snage da pre nego što je sudija još jednom povukao oroz ispali samo jedan metak iz svog oružja prema njemu.

I on je sudiju pogodio tačno na ono mesto u koje se zabio sudijin metak na njegovim grudima. Ali sudija nije ostao na nogama, niti je imao snage da i on bar još jednom povuče oroz. Ruka s koltom mu se najpre opružila prema zemlji da bi ovaj potom ispao iz nje. Telo mu se previlo u pasu i zgrčeno palo na zemlju.

— Oče! — razleže se krik iz grudi ranjenika, koji ga trže.

Tom smače zvezdu s bluze. Bila je zaista probušena. Izvadi potom masivnu tabakeru koja mu se nalazila u džepu pod zvezdom. Njena spoljašna strana bila je takođe probušena. Otvori je. Između nje i one što mu je bila uz telo, kraj dve preostale cigarete, nalazilo se deformisano tane koje nije imalo snage da probije i drugu stranu tabakere i da se zarije u meso.

Pogleda ranjenika.

Bio je plegao preko sedla i konjskog vrata. Plakao je kao malo dete.

Nije mu ništa rekao. Podigao je telo sudije Hauarda na njegovog konja, prevezao ga lasom da ne bi skliznuo, pojahao zatim vranca i pošao u pravcu Pekosa. Kad se malo kasnije okrenuo video je kako

za njim jaše Keri Flečer — iiii Hauard, ako je tačno da je sudijin sin.

Polu sata su jahali, a da niko nije progovorio ni reč. I dok se u trape-rovoj glavi kovitlao košmar od raz-nih misli, pitanja i pretpostavki na koje nije nalazio prave odgovore, ranjenik, lica ukočenog kao u egi-patske sfinge i uprta pogleda da-leko ispred sebe, jahao je uspravno kao da pre nekoliko sati nije iz nje-gova tela izvađen metak.

Najednom je zastao.

— Nećete dozvoliti da me lin-čuju? — upitao je.

— Ni u kom slučaju.

— Možete li mi ispuniti jednu ve-liku molbu, a ja ću vam ispričati sve što vas bude interesovalo?

— Zavisi šta želiš.

— Kad me osude na smrt da se izvršenje kazne odloži dok jedna osoba iz Kanzasa ne stigne u Pekos da me poslednji put vidi.

— O kojoj se osobi radi?

— O mojoj majci.

— Iako ne zaslužuješ takvu mi-lost, mislim da bi moglo da se udo-volji tvojoj želji. Recimo da ti se sudi tek kad ozdraviš, a do tvog oz-dravljenja proteći će taman toliko koliko je potrebno da tvoja majka stigne u Pekos.

— Mnogo vam hvala! Sada da sed-nemo ispod onog drveta, jer mi se u Pekos više ne žuri.

— Pre nego što počneš priču da ja upitam nešto tebe. Sudiju si želeo da vidiš zato jer si hteo da te on uzme pod svoje okrilje, smesti kod lekara, a zatim ti pomogne da po-begneš, kao što je pomogao Hariju Džeksonu, ubivši pri tom šerifa Ko-linsa?

— Pogodili ste — priznao je od-mah. — Sad kad više nemam nikak-vih šansi, ostaje mi samo još želja da vidim majku koja je zbog mene, mog oca, mog strica i brata od strica mnogo propatila.

— Čekaj! — prekide ga traper. — Hoćeš li da kažeš da je sudija Hauard brat Neda Flečera, što

znači da je Flečerov sin Milt tvoj brat od strica?

— Upravo to.

— Kako to da su vam prezimena dukčija? Zašto ste to skrivali od građana Pekosa?

Mladić se bolno osmehnu.

— Nisu to naša prava imena i prezimena — reče. — Moj otac se zove Ronald, a stric Klajv. Moje ime je Čarls, a Miltovo Hemfri. Prezi-vamo se Perkins.

— Sto mu gromova! — povika tra-per. — Vi ste ona četvorka iz Kan-zasa za kojom je raspisana poter-nica?

— Tako je, Apači. Ali, ako me tako često prekidate, nikad nećemo završiti.

— Onda pričaj. Hoćeš li pre toga gutljaj viskija?

— Pomogao bi mi — reče mladi razbojnik.

— Kad je iz boce koju je traper izvadio iz bisaga povukao dobar gutljaj, počeo je da priča:

— Moj otac i stric Klajv imali su veliki ranč u Kanzasu u blizini Vi-čite. Na njemu smo se ja i Hemfri rodili i proveli srećno detinjstvo. Hemfrijeva majka je umrla kad je mom bratu od strica bilo samo osam godina, te je moja majka preu-zela brigu o njemu. Sve bi bilo do-bro da otac i stric nisu počeli da se kockaju i da zapostavljaju ranč. Jedne noći izgubili su na kocki sve što smo imali. Ni to ne bi bilo tako strašno da tom prilikom nisu ubili dva čoveka, od kojih je jedan bio šerif. Te iste noći su nestali, a slede-ćeg jutra je došao onaj koji je ranč dobio na kocki, potrpao nas u naša kola u koja je stavio i nešto naših stvari i hrane i najurio sa zemlje.

Zatraži još malo viskija i kad ga dobi nastavi:

— Odselili smo se kod mamine sestre koja je živela pedeset milja dalje od Vičite. O ocu i stricu dola-zile su sve strašnije vesti: pljačkali su, ubijali, palili. Pred nama se, me-dutim, nisu pojavljivali do jedne

noći kad su banuli na mali ranč tetke Marte i na sto bahato prosuli gomilu novca zahtevajući od majke i tetke Marte da uzmu koliko hoće. One su odbile, što ih je veoma razljutilo, a naročito oca koji je bio plahovitiji od strica Klajva. Ja mislim da su više iz osвете majci i tetki, nego zato što smo im Hemfri i ja bili potrebni, povelili nas dvojicu sa sobom. Iskreno da priznam, mi smo se i pre toga divili svojim očevima i kad smo se našli s njima i okusili od života kojim su oni živeli, a koji je donosio mnogo para i mladih žena, brzo smo se prilagodili njihovom životu i počeli s njima da učestvujemo u akcijama. »Samo dok obavimo još nekoliko velikih poduhvata«, govorio je moj otac »povući ćemo se iz Kanzasa na jug... recimo u Teksas i tamo ćemo zametnuti trag«.

– Koliko je to trajalo? – upita ga traper kad on za časak zastade.

– Gotovo godinu dana. A onda je sve pošlo nizbrdo. Dvojica naših ljudi bila su ubijena i stric je bio teško ranjen. Potera je počela da zatvara krug oko nas, tako da je bilo pravo čudo kako je otac uspeo da nas izvuče iz obruča i da iz Kanzasa predemo u Teksas. Kratko vreme smo se zaustavili u Big Springsu u kom je otac izradio detaljan plan za dalji život. To nije bilo teško jer smo novca imali dosta. Odlučili smo da se preselimo u Pekos. Najpre je tamo otišao moj otac i predstavio se kao advokat. Nekoliko nedelja kasnije došli smo ja i Hemfri sa stricem Klajvom, kao njegovi sinovi. Nikad nismo pokazivali da smo se od ranije znali, a još manje da smo u tako bliskom krvnom srodstvu.

– Sigurno, dugo niste mirovali? – primeti traper.

– Imate pravo. Kocka je bila ušla u krv naših roditelja. Tako je uštedovina počela da se topi i oni su jednog dana odlučili da se nastavi sa pljačkom.

– I ubijanjima – dodade traper.

– Da! I sa ubijanjima, paljevinama, napastvovanjima žena jer sve to ide zajedno. Prilikom tih kockanja u salunu, otac i stric su upoznali Harija Džeksona, koji je takode bio strastven kockar. Više puta su ga opelješili, ali su mu uvek pozajmljivali novac da bi nastavljao da se kocka. U stvari, vezivali su ga za nas, jer je i on trebalo da bude deo plana koji je otac zamislio. Kad je njegov dug dostigao astronomsku cifru, stavili smo ga pred svršen cilj: ako želi da se i dalje kocka, da ima novca koliko mu duša hoće, onda da prihvati učestvovanje u akcijama koje ćemo s njim preuzimati sada ja, Hemfri i on.

– Je li odmah pristao?

– Nije imao kud, jer mu je otac zapretio da će ga progutati mrak ako ne vrati novac koji mu je duguovao. Tako smo počeli sa akcijama i ujedno pripremali teren za naše roditelje. Najpre smo ubili sudiju Kloda Boarona, na čije je mesto izabran moj otac. Zatim smo ubili i opljačkali dućandžiju Fila Meredita i njegovu udovicu više naterali, nego što je ona to htela da za male pare proda dućan i ostatak robe u magacinu. Dućandžija je postao moj stric. Kamuflaža je bila potpuna. Da se ne bi naše odsustvovanje iz dućana povezalo sa akcijama Crne trojke, kako su nas uskoro prozvali, stric je kupio mali ranč u blizini grada. Tako smo uvek mogli da kažemo da smo bili na ranču, kad nismo bili u dućanu. To nam je davalo široke mogućnosti delanja u pogledu vremena i prostora.

– Ko je Džonson? – prekinuo ga je traper.

– Brajen Džonson je poverljiva osoba mog strica. Radio je ono što mu se naredi.

– Pucao je kroz prozor moje hotelske sobe, izmamio me iz kancelarije i poslao prema crkvi gde me je čekao Hari Džekson, ubio je dvojicu bankarevih ljudi prošle večeri...

– Tačno ste obavešteni – upade

mu mladić u reč. – Nadam se da je daleko i da će se bar on izvući.

– Neće – odvratit traper. – Zločin koji je sinoć počinio bio je poslednji... Hoćeš li da nastaviš?

– Nema još mnogo šta da se kaže. Sve je išlo kao podmazano dok se niste vi pojavili. Hari je demaskiran i uhvaćen, ali ga je moj otac iste noći oslobodio. Pri tom je, razume se, morao da ubije šerifa Kolinsa. Za Harija su nastali teški dani. Na ranč svoga oca nije mogao da računa, ni na ranč majke svoje devojke. Skrivao se nekoliko dana kod nas u kući i na našem ranču, a onda je odlučio da nestane iz Teksasa zajedno sa svojom ljubavnicom i detetom koje je imao s njom. Kao što vam je poznato, to mu nije pošlo za rukom.

– Za to vreme bili ste se primirili – primeti traper.

– Jesmo. Shvatili smo da ste vi suviše jaki i veoma nezgodan protivnik. Otac i stric su odlučili da jedno vreme prekinemo akcije. Bar toliko dugo dok se vi nalazite u Pekosu. Verovali smo da se vi nećete suviše dugo zadržati u našem gradu. Sve bi bilo kako treba. Nastavili bismo miran život, a u nas niko ne bi posumnjao, da se nije pojavilo to sa Strafordovim novcem. Moj otac, kog je Straford detaljno o svemu obavestio, smatrao je da taj novac možemo veoma lako odneti iz kočije, ako ovu napadnemo posle Mek-Kemeja i ako pre toga likvidiramo onu dvojicu bankarevih ljudi. Šezdeset hiljada dolara nije bilo za

bacanje. Ta suma nam je pružala mogućnost da se stvarno okanimo pljački i razbojništva u budućnosti i da nekažnjeni za ono što smo počinili do tada u Kanzasu i ovde nastavimo miran život.

– Vi ste, znači, poverovali u tu priču o novcu koji je trebalo da pristigne kočijom iz San-Endžela? – upita ga traper ne prikrivajući zadovoljstvo.

– Nećete da kažete? Nije to valjda, bila zamka koju ste nam postavili?

– Upravo to. Dobro ste ocenili da ja ne bih mogao da ostanem čitavu večnost u Pekosu čekajući da se Crna trojka ponovo pojavi. Trebalo vas je naterati u akciju, a to nije bilo ni malo teško.

Mladi razbojnik se setno nasmeja.

– Dobro ste nas procenili – reče. – Formirali smo novu Crnu trojku. Hteli smo svima da pokažemo da je Crna trojka neuništiva, da neki mogu iz nje i da poginu, a ona će se pojavljivati uvek u istom broju... Šta dalje da vam kažem? Kraj i sami znate. Onog časa kad sam vaše lice ugledao iz prozora kočije, znao sam da je sve propalo. Zato sam i zakukao za pomoć – završi i bocu s viskijem još jednom prinese svojim usnama.

Čarls Perkins nije dočekao da vidi majku koja je bila odmah pozvana. Nije mu ni suđeno, jer je dva dana po povratku u Pekos umro od rana, tačnije rečeno od komplikacija koje su nastupile.

Kraj

NEVEN

- I PRE STO GODINA NEVEN JE BIO LIST ZA DECU!
- UREĐIVAO GA JE ČIKA JOVA ZMAJ.
- U NOVOM NEVENU ŽIVI I ČIKA JOVIN NEVEN.
- ALI I HIT DVADESETOG VEKA – STRIP.
- PORED KNJIŽEVNOG KALENDAR A DOŽIVLJAJI LIJANKA!
- BUDITE NEVENOVI SARADNICI – VAŠE PESME, PRIČE I CRTEŽI!
- U SVAKOM BROJU NA IZBORU!
- I JOŠ MNOGO ZANIMLJIVOSTI, RAZNOLIJA, ZAGONETKI, PITALICA
- I MUDROLIJA!
- Pretplatite se na Neven!

NARUDŽBENICA

Ovim neopozivo naručujem »Nevene« za školsku 1985/86 godinu. Godišnju pretplatu od 1.520 dinara uplatiću na žiro-račun Izdavača: 65700-603-6350 – NIŠRO »DNEVNIK« – Novi Sad (sa naznakom – pretplata za NEVEN)

Datum

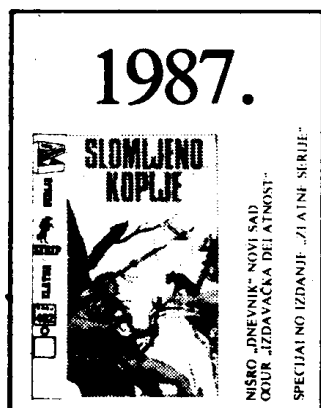
(Ime i prezime)

(Mesto, adresa)

**NA SVIM KIOSCIMA U ZEMLJI
specijalno izdanje ZLATNE
SERIJE
MALI STONI KALENDAR
1987.**

- u kvalitetnoj opremi — na kunzdruku
- koričenje u kartonu sa naslonom
- naslovna strana: minijatura
ZLATNE SERIJE u koloru
- svaki mesec je na posebnom listu
sa likovima Zagora i Čika
naizmenično na sličicama u koloru
- dimenzije kalendara: 6,5 x 8,5 cm
- cena: samo 50 dinara

**NA SVIM KIOSCIMA U ZEMLJI
specijalno izdanje ZLATNE
SERIJE
MALI STONI KALENDAR
1987.**

U SLEDEĆEM BROJU

D. FERGUSON

TRI STARA ODMETNIKA

Konji su zastali i čuli su se povici. Onda je Džim, na daljini do koje njegovi hici ne bi mogli dospeti, ugledao senke ljudi koji su, pognuti, trčali preko slobodnog prostora. S osećanjem straha, Džim je konstatovao da će mu uskoro ponestati municije. Ostavio je pored sebe oba revolvera i proverio koliko još metaka ima u džepovima. . .

JUGOBANKA